

ОТЧЕТЪ
о дѣятельности Плоцкаго Общества
Сельскаго Хозяйства
за 1903 годъ.

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

Towarzystwa Rolniczego w Płocku
za 1903 rok.

PLOCK,
DRUK K. MIECZNIKOWSKIEGO
—
1904.

8. 29563

ОТЧЕТЪ

о дѣятельности Плоцкаго Общества

Сельскаго Хозяйства

за 1903 годъ.

SPRAWOZDANIE.

Z DZIAŁALNOŚCI

Towarzystwa Rolniczego w Płocku

za 1903 rok.

PŁOCK.

DRUK K. MIECZNIKOWSKIEGO

1904.

K 122/86

О Т Ч Е Т Ъ
о дѣятельности Плоцкаго Общества Сельскаго Хозяйства
за 1903 г.

Третій годъ существованія и дѣятельности Плоцкаго Общества Сельскаго Хозяйства посвященъ былъ стараніямъ о расширеніи дѣятельности учрежденныхъ въ прежніе годы сельско-хозяйственныхъ органовъ, какъ равно объ учрежденіи новыхъ вспомогательныхъ, существованіе которыхъ вызывалось нуждами земледѣлія.

Во главѣ Общества стоитъ и управляетъ его дѣлами Правленіе и Совѣтъ въ слѣдующемъ составѣ:

Почетный предсѣдатель графъ Адамъ Красинскій вл. им. Опиногура.

Дѣйствительный предсѣдатель—Станиславъ Хелховскій вл. им. Хойново (1905 г.)*).

Вице-предсѣдатель Томашъ Съклюдскій вл. им. Голешинъ (1906 г.), но за отказомъ его отъ этой должности избранъ въ 1904 г.

Сигизмундъ Квасеборскій вл. им. Вемпила (1906 г.).

Казначей Янъ Прусскій вл. им. Дыблинъ (1904 г.).

Секретарь Адамъ Грабовскій изъ Плоцка (1905 г.)

Члены Совѣта:

Людвикъ Зелинскій вл. им. Вержбицкъ (1906 г.),

Иосифъ Хороманскій вл. им. Жохи (1906 г.), Андрей

Завидскій вл. им. Воровице (1905 г.), Владиславъ Ка-

ниговскій вл. им. Люберадзъ (1905 г.), а за его отка-

зомъ вступилъ въ исправленіе должности до ближайшихъ выборовъ Владиславъ Плоскій вл. им. Врородинъ.

*) Выставленный годъ обозначаетъ, что данное лицо въ этомъ году оставляетъ занимаемую должность.

SPRAWOZDANIE

z działalności Towarzystwa Rolniczego w Płocku
za 1903 r.

Trzeci rok istnienia i działalności Towarzystwa Rolniczego w Płocku zajęty był pracą nad rozwojem działów i instytucji zorganizowanych w poprzednich latach i wytwarzaniem nowych organów pomocniczych, które potrzeby rolnictwa do życia powoływały.

Sprawami Towarzystwa kierowały Zarząd i Rada, skład których wchodziły w ubiegłym roku następujące osoby:

Prezes honorowy—Adam hr. Krasiński z Opinogóry.

Prezes rzeczywisty—Stanisław Chelchowski z Chojnowa 1905 r.*)

Wice-prezes Tomasz Sieklucki z Golezyna 1906 r., w miejsce którego wskutek ustąpienia, w roku 1904, wchodzi z wyboru: Zygmunt Kwasięborski z Wempil 1906 r.

Skarbnik—Jan Pruski z Dyblina 1904 r.

Sekretarz—Adam Grabowski z Płocka 1905 r.

Członkowie Rady:

Ludwik Zieliński z Wierzbicka 1906 r.

Józef Choromański z Żoch 1906 r.

Andrzej Zawidzki z Worowic 1905 r.

Władysław Kanigowski z Liberadza 1905 r., w miejsce którego, wskutek ustąpienia, wszedł do terminu najbliższych wyborów zastępca Władysław Płoski z Wrogocina.

*) Rok, powołany przy nazwisku urzędujących osób, oznacza termin upływu ich wyboru.

Янъ Турскій вл. им. Житово (1904 г.), Янъ Плоскій вл. им. Дульскъ (1904 г.).

Замѣстители членовъ Совѣта:

Сигизмундъ Уминскій вл. им. Дзембаково (1904 г.), Иполитъ Вонсовичъ вл. им. Ясень (1905 г.).

Ревизионная комиссія:

Юліанъ Гощицкій вл. им. Лелице, Миколай Шемплинскій вл. им. Бяла и Сигизмундъ Квасеборскій вл. им. Вемпили.

Избранные Общимъ Собраніемъ 10 марта 1903 г. члены Правленія и Совѣта утверждены г. Губернаторомъ въ должностяхъ 28 августа 1903 г. за № 5166; въ должности вице-предсѣдателя Томашъ Сѣклюдкій, въ должности членовъ Совѣта на 4 года Людовикъ Зелинскій и Іосифъ Хороманскій, а вмѣсто исправляющаго должность члена Совѣта Викентія Косковского—Андрей Завидзкій на 2 года. Избранный 8 декабря на должность вице-предсѣдателя Сигизмундъ Квасеборскій представленъ на утвержденіе г. Губернатора 9 декабря за № 592.

Но такъ какъ избранный вице-предсѣдатель исполнялъ въ то время обязательности члена ревизионной комиссіи, то до окончанія ревизионныхъ дѣйствій по кассѣ за 1903 г. обязанности вице-предсѣдателя исполнял Томашъ Сѣклюдкій.

Къ 1 января 1903 г. въ Обществѣ состояло членовъ: почетныхъ 3, дѣйствительныхъ 376 (въ томъ числѣ пожизненныхъ 17), корреспондентовъ 18, а всего 397 человекъ. Въ отчетномъ году исключены: по случаю смерти 10 членовъ, а именно: Граціанъ Домбровскій изъ Плоцка, Графъ Густавъ Домбскій изъ Канигова, Валентій Данецкій изъ Млоткова-Заржице, Антонъ Гралевскій изъ Пренчекъ, Вѣславъ Иловецкій изъ Махцина, Владиславъ Рудницкій изъ Рационжа, Густавъ Снѣхоскій изъ Снѣхъ, Чеславъ Стржешевскій изъ Яроцина, Валентій Стрѣвскій изъ Кросницъ и Маріанъ Вонсовичъ изъ Тлухувка; за невнесеніемъ членскихъ взносов 18 членовъ и по личному требованію 4, а всего 32 члена. Поступило въ отчетномъ году—дѣйствительныхъ членовъ 26 (въ томъ числѣ 3 пожизненныхъ), корреспондентовъ 4, а слѣдовательно, къ 1 января 1904 г. Общество состояло изъ почетныхъ 3, дѣйствительныхъ

Jan Turski z Żytowa 1904.

Jan Płoski z Dulska 1904.

Zastępcy członków Rady:

Zygmunt Umiński z Dziembakowa 1904 r.

Hipolit Wąsowicz z Jasienia 1905 r.

Komisja rewizyjna:

Juljan Gościcki z Lelic, Mikołaj Szempliński z Białej i Zygmunt Kwasięborski z Wempił.

Wybrani w d. 23 marca 1903 r. członkowie Zarządu i Rady Towarzystwa, którym kadencje upływały z końcem 1902 r. zostali zatwierdzeni na swych stanowiskach przez pana Gubernatora w dniu 10 września 1903 r. za № 5166: na wice-prezesa Tomasz Sieklucki, na członków Rady na okres trzechletni—Ludwik Zieliński i Józef Choromański, a w miejsce Wincentego Koskowskiego, zastępczo spełniającego te obowiązki, na okres dwuletni—Andrzej Zawidzki. Powołany w dniu 21 grudnia na wice-prezesa Zygmunt Kwasięborski przedstawiony został do zatwierdzenia p. Gubernatora w dniu 22 grudnia za № 592.

Ponieważ nowowybrany wice-prezes pełni obowiązki członka Komisji rewizyjnej, więc od czasu zakończenia rachunków i rewizji za 1903 rok, obowiązki wice-prezesa spełniał Tomasz Sieklucki.

Liczba członków Towarzystwa w dniu 1 stycznia 1903 roku wynosiła: honorowych 3, rzeczywistych 376 (w tem dożywotnich 17), korespondentów 18, razem 397.

W ciągu roku sprawozdawczego zmarło 10, a miałowicie: Gracjan Dąbrowski z Płocka, Gustaw hrabia Dąbbski z Kanigowa, Walenty Danecki z Młotkowa-Zarżyc, Antoni Gralewski z Pręcerek, Wiesław Howiecki z Machcina, Władysław Rudnicki z Raciąża, Gustaw Śniechowski ze Śniech, Czesław Strzeszewski z Jarocina, Walenty Stryjewski z Krośnic, Marjan Wąsowicz z Tlułowka; wykreślono z powodu nieopłacenia składek 18, na własne żądanie 4, ubyło razem 32 członków. Przybyło rzeczywistych 26 (w tem dożywotnich 3), korespondentów 4. W d. więc 1 stycznia 1904 r. Towarzystwo liczyło członków: honorowych 3, rzeczywistych 370 (w tem

370 (въ томъ числѣ пожизненныхъ 20), корреспондентовъ 22, а всего 395 членовъ. изъ которыхъ приходитъся на г. Плоцкъ 17, на Плоцкій уѣздъ 115, на Серпецкій 45, на Липновскій 52, на Цѣхановскій 55, на Млавскій 41, на Рыпинскій 32, на Праснышскій 23 и на другія мѣстности 15. Постоянное расширеніе дѣятельности Общества заставило Совѣтъ ходатайствовать объ измѣненіи нѣкоторыхъ параграфовъ дѣйствующаго устава Общества. Въ виду сего въ отчетномъ году заявлены слѣдующія ходатайства:

1) На основаніи постановленія Общаго Собранія отъ 8 декабря заявлено въ Министерство-Земл. и Госуд. Имущ. ходатайство (за № 609 отъ 13 декабря) черезъ г. Плоцкаго Губернатора (№ 608 отъ того же числа) объ измѣненіи содержанія нѣкоторыхъ §§ устава, а именно:

а) въ примѣчаніи къ § 2 вмѣсто словъ: „въ составъ бібліотеки могутъ входить лишь книги исключительно спеціальнаго сельско-хозяйственнаго характера“ предложено: „въ составъ бібліотеки могутъ входить книги не только спеціальнаго сельско-хозяйственнаго характера, но и книги, имѣющія связь съ сельскимъ хозяйствомъ, какъ: естественныя науки, статистика и экономія“.

б) въ § 11 вмѣсто: „членами общества могутъ быть состоящіе въ русскомъ подданствѣ лица, безъ различія пола и званія, занимающіяся или интересующіяся сельскимъ хозяйствомъ и т. д.“ предложено: „членами общества могутъ быть лица, безъ различія пола и званія, занимающіяся или интересующіяся сельскимъ хозяйствомъ и т. д. съ тѣмъ однако, что иностранные подданные не могутъ быть избираемы въ члены Правленія и Совѣта“.

2) Уставъ для коммерческихъ отдѣленій Плоцкаго Сельско-Хозяйственнаго Общества въ городахъ Плоцкъ, Млавѣ и Липнѣ, представленный на основаніи постановленія Общаго Собранія отъ 8 декабря 1901 г. въ Отдѣлъ Сельской Экономіи и Сельско-хозяйственной Статистики 20 мая 1902 г. за № 329, былъ возвращенъ Обществу 11 марта 1903 г. при отзывѣ за № 1384 для нѣкоторыхъ поправокъ и дополненій, причемъ Отдѣлъ находилъ, что такъ какъ проектируемыя Отдѣле-

20 доżywotnich), korespondentów 22, czyli razem 395 członków: z Płocka 17, z powiatu płockiego 115, z sierpskiego 45, z lipnowskiego 52, z ciechanowskiego 55, z mławskiego 41, z rypińskiego 32, z przasnyskiego 23 i innych miejscowości 15.

Rozwój Towarzystwa wywołał potrzebę podjęcia starań o zmianę niektórych przepisów, obowiązujących w ustawie Towarzystwa:

1) Uchwała ogólnego zebrania z dnia 21 grudnia upoważniła Zarząd do wystosowania podania do Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwa (z dnia 26 grudnia za № 609) na ręce p. Gubernatora (z d. tegoż za № 608) o zmianę treści ustawy:

a) w uwadze § 2 zamiast „w bibliotece mogą być wyłącznie tylko dzieła specjalne treści rolnej“, zaprojektowano: „w bibliotece mogą być dzieła specjalne treści rolniczej i z zakresu nauk z rolnictwem związanych: przyrody, statystyki i ekonomii“.

b) w § 11 zamiast „członkami Towarzystwa mogą być poddani rosyjscy, bez różnicy płci i stanu, zajmujący się, lub interesujący się rolnictwem i t. d.“ zaprojektowano: „członkami Towarzystwa mogą być osoby bez różnicy płci i stanu, zajmujące się, lub interesujące się rolnictwem i t. d. Zastrzegają się, że obcy poddani nie mogą być wybierani do Zarządu i Rady T-wa“.

2) Przedstawiona w dniu 2 czerwca 1902 roku za № 329 na zasadzie uchwały Ogólnego Zebrania z dnia 21 grudnia 1901 r. do zatwierdzenia w Oddziale Statystyki i Ekonomii Rolniczej ustawa Oddziałów handlowych przy Towarzystwie Rolniczym: w Płocku, Mławie i Lipnie, zwróconą została Towarzystwu przy odezwie z d. 11 (25) marca za № 1384 do uwzględnienia i wprowadzenia niektórych przeróbek i uzupełnień.

Uważając, że projektowane Oddziały handlowe, oparte na normalnej ustawie Stowarzyszeń rolniczych,

нія, какъ основанныя на нормальномъ уставѣ для сельско-хозяйственныхъ товариществъ, будутъ располагать собственными средствами, имѣть отдѣльное свое управленіе и нести отвѣтственность сами за себя, то поставлять ихъ въ зависимость отъ Сельско-Хозяйственного Общества не имѣется достаточнаго основанія и въ виду этого предлагаетъ устранить изъ устава всѣ тѣ пункты, въ которыхъ эта зависимость выражается, за исключеніемъ лишь постановленія, что членами Отдѣленія могутъ быть только члены Плоцкаго Сельско-Хозяйственного Общества. Какъ на образцѣ для поправокъ въ возвращенномъ уставѣ Отдѣлъ Сельской Экономіи указываетъ на уставъ Коммерческаго Отдѣленія Ломжинскаго Общества, причемъ полагаетъ, что проектируемая отдѣленія должны носить названіе „Сельско-Хозяйственные Товарищества при Плоцкомъ Обществѣ Сельскаго Хозяйства“.

Исправленный согласно указаніямъ Отдѣла Сельской Экономіи уставъ былъ одобренъ Совѣтомъ въ засѣданіи 26 апрѣля, но одновременно постановлено ходатайствовать: 1) о разрѣшеніи участникамъ товариществъ совѣщаться въ товариществахъ о сельско-хозяйственныхъ дѣлахъ съ согласія Плоцкаго Сель.-Хоз. Общества, 2) о разрѣшеніи Правленіямъ Товариществъ дѣлать совѣщанія по вопросамъ, касающимся общихъ ихъ дѣлъ, съ Коммерческимъ Комитетомъ Плоцкаго С.-Хозяйственного Общества 3) чтобы вмѣсто товарищества въ г. Липнѣ, по близости котораго въ г. Влоцлавкѣ открыто отдѣленіе Сельско-Хозяйств. Общества Варшавской губ., дозволено было открыть такое же товарищество въ г. Рыпинѣ. Есть основаніе полагать, что препровожденный обратно 28 апрѣля 1903 г. за № 191 въ Отдѣлъ Сельской Экономіи уставъ будетъ утвержденъ въ скоромъ времени.

3) Проектъ объ устройствѣ въ Плоцкой Губерніи ежегодныхъ уѣздныхъ выставокъ и губернской выставки по окончаніи всѣхъ уѣздныхъ, а равно ежегодныхъ, устраиваемыхъ въ различныхъ мѣстахъ уѣздовъ, выставокъ для провѣрки и премированія рогатаго скота и лошадей, разработанный выставочною комиссією и одобренный общимъ собраніемъ 9 декабря 1902 г. препровожденъ въ Мин. Зем. и Гос. Имуществовъ 12 апрѣля

бѣда обладали власне капиталы, odpowiedzialność, organizację i administrację, Oddział Statystyki i Ekonomii uważa za niewłaściwe krępowanie zbytnią ich zależnością od T-stwa Rolniczego. Wskutek tego proponuje usunięcie wszystkich przepisów, wyrażających tę zależność, zachowując zastrzeżenie, że członkiem Oddziału może być tylko członek Tow. Rolniczego Płockiego. Po za tem, dając za wzór do zmian ustawę Oddziału Handlowego przy Tow. Rolniczym w Łomży, uważa, że projektowane Oddziały powinny nosić nazwę: Stowarzyszenia Rolnicze przy Tow. Rolniczym w Płocku.

Rada Towarzystwa w dnia 26 kwietnia zatwierdziła odpowiednio zmienioną ustawę tych Stowarzyszeń rolniczych przy Tow. Rolniczym w Płocku z wprowadzeniem przedstawionych przez nią uzupełnień: 1) aby za zgodą Tow. Rolniczego w Płocku w Stowarzyszeniach mogły się odbywać narady uczestników nad sprawami rolniczymi; 2) aby Zarządy Stowarzyszeń mogły się w interesach wspólnych porozumiewać w Ionie Delegacji handlowej Towarzystwa; 3) aby w miejsce Stowarzyszenia w Lipnie, w pobliżu którego powstała w Włocławku filja Tow. Rolniczego gub. Warszawskiej, powołać do życia takąż instytucję w Rypinie. Ustawa wysłana z powrotem do Oddziału Statystyki i Ekonomii w d. 11 maja za № 191 ma być w niedługim czasie zatwierdzoną.

3) Uchwalony w d. 22 grudnia 1902 r. projekt urządzania: 1) corocznych wystaw powiatowych w każdym z kolei mieście powiatowem, zakończenie mających w wystawie gubernialnej w Płocku i 2) specjalnych corocznych w każdym powiecie przeglądów i nagradzań bydła i koni opracowała komisja wystawowa. W dniu 25 kwietnia za № 166 przesłano prośbę do Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwa: 1) o wyjednanie pozwolenia na urzą-

1903 г. за № 166 съ просьбою объ исходатайствовании разрѣшенія на устройство общихъ уѣздныхъ и провинціальныхъ выставокъ, 2) объ утверженіи устава для нихъ 3) о признаніи денежныхъ пособій. По сему проекту дано было благоприятное заключеніе мѣстными властями и потому слѣдуетъ ожидать утверженія его Департаментомъ Земледѣлія въ самое непродолжительное время.

4) Проектъ объ открытіи при Плоцкомъ Обществѣ Сельскаго Хозяйства вспомогательной кассы для фольварочной службы, одобренъ Общимъ Собраніемъ 23 сентября 1903 г. и соответственный уставъ кассы подъ названіемъ „Касса единовременныхъ пособій для фольварочной службы на случай смерти, увѣчья и неспособности къ труду“ представленъ Г. Министру Зем. и Госуд. Имуществъ 18 ноября за № 542 на утверженіе.

5) По постановленію Общаго Собранія 8 декабря 1903 г. принять отъ Юліана Госцицкаго даръ, состоящій изъ 12 морговъ земли на имѣніи Лелице, пожертвованный имъ подъ устройство пріюта для 12 престарѣлыхъ сельскохозяйственныхъ служителей. Въ виду сего Совѣтъ вошелъ съ ходатайствомъ къ Г. Плоцкому Губернатору (9 декабря 1903 г. за № 591) о разрѣшеніи на устройство пріюта и въ Департаментъ Земледѣлія (23 января 1904 г. за № 71) о разрѣшеніи Обществу на принятіе дара, заключающагося въ 12 мор. земли, въ собственность.

6) Ходатайство объ утверженіи Комитета по Страхованіямъ, образованнаго въ средѣ Общества по постановленію общаго собранія отъ 21 октября 1902 г., заявленное передъ г. Плоцкимъ Губернаторомъ 2 ноября 1902 г. за № 572, было уважено Департаментомъ Земледѣлія, который въ отзывѣ своемъ отъ 3 марта 1903 г. за № 7671, препровожденномъ Совѣту г. Плоцкимъ Губернаторомъ 11 марта того же года за № 141, разрѣшаетъ Обществу учредить Комитетъ по Страхованіямъ съ цѣлью исходатайствованія у Страховыхъ Обществъ самыхъ выгодныхъ для своихъ членовъ условий.

7) Постановленіе общаго собранія отъ 11 марта 1903 г. объ учреженіи Выставочнаго Комитета представлено на утверженіе г. Плоцкаго Губернатора 12

дзаніе этихъ выставъ и преглядовъ; 2) о затверженіе przepisów, obowiązujące je mających; 3) o przyznanie zapomóg pieniężnych i nagród. Sprawa ta, uzyskawszy opinię władz miejscowych, oczekuje zatwierdzenia w Departamencie Rolnictwa.

4) Uchwałą Ogólnego Zebrania z d. 6 października 1903 r. przyjęto projekt stworzenia przy Towarzystwie Rolniczym instytucji zapomogowej dla służby folwarcznej. Stosowna ustawa „Kasy wsparć jednorazowych dla służby folwarcznej na wypadek śmierci, kalectwa i niedoleżnej starości“ przedstawiona została do zatwierdzenia panu Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwa w dniu 2 grudnia za № 542.

5) Postanowieniem Ogólnego Zebrania z dnia 21 grudnia 1903 r. przyjęto ofiarę gruntu od Juljana Gościckiego z Lelic na budowę w Lelicach przytułku dla 12 niedoleżnych pracowników rolnych. Starania o uzyskanie zatwierdzenia tej instytucji podjęto do p. Gubernatora Płockiego w odezwie z dnia 22 grudnia za № 591 i do Departamentu Rolnictwa o pozwolenie przyjęcia gruntu na własność Towarzystwa odezwą z dnia 5 lutego 1904 r. za № 71.

6) Starania o utworzenie przy Towarzystwie Delegacji ubezpieczeniowej, powołanej uchwałą Ogólnego Zebrania z d. 4 października 1902 r., a przedstawionej do zatwierdzenia p. Gubernatora w dniu 15 listopada za № 572 1902 r. zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem.

Decyzją Departamentu Rolnictwa z dnia 16 marca 1903 r. za № 7671, zakomunikowana przez p. Gubernatora w dniu 24 marca za № 141, pozwala na wytworzenie tej organizacji w celu wyjednania u Towarzystwa ubezpieczeniowych najdogodniejszych dla członków Towarzystwa warunków ubezpieczeniowych.

7) Postanowienie Ogólnego Zebrania z d. 24 marca o wytworzeniu stałej delegacji wystawowej, przesłane do zatwierdzenia pana Gubernatora w dniu 25 kwietnia za

апрѣля за № 164, который отзывомъ отъ 19 ноября за № 690 сообщилъ Обществу о приостановленіи утвержденія сего Комитета впредь до времени разрѣшенія Министерствомъ Земледѣлія устройства выставокъ и утвержденія устава ихъ. Кромѣ того Общество относилось къ Государственнымъ властямъ по разнымъ дѣламъ, имѣющимъ общеземледѣльческое значеніе, такъ: 1) Въ Департаментъ Промышленности и Торговли Министер. Финансовъ съ представленіемъ, чтобы при заключеніи торговыхъ договоровъ условія на счетъ санитарнаго контроля надъ нашими работниками и провоза ихъ лучше были обезпечены (23 января 1904 г. за № 69).

2) Въ Ветеринарное Отдѣленіе Министерства Внут. Дѣлъ съ указаніемъ на тѣ постановленія ново-введеннаго ветеринарно-полицейскаго устава, которыя по своей невыгодности для мѣстнаго земледѣлія или неполнотѣ не могутъ быть примѣнены къ здѣшнимъ условіямъ (21 мая за № 213).

3) Въ Департаментъ Земледѣлія съ просьбою о высылкѣ программы нисшихъ практическихъ сельско-хозяйственныхъ училищъ для согласованія съ ней разработывающагося устава земледѣльческой школы въ завѣщанномъ покойномъ Т. Клоновскимъ имѣніи Соколувекъ (15 мая за № 209).

4) Къ г. Управляющему Плоцкимъ Отдѣленіемъ Государственнаго Банка (22 января 1903 г. за № 56) о необходимости удержанія прежнихъ нормъ кредита по ссудамъ, отпускаемыхъ сельскимъ хозяевамъ на оборотные капиталы.

5) Въ Департаментъ Неокладныхъ Сборовъ Министер. Финансовъ (29 сентября за № 541) о необходимости удержанія по случаю недорода картофеля и его дороговизны прежнихъ цѣнъ для спирта, доставляемаго въ казну.

6) Къ г. Плоцкому Губернатору (23 августа за № 326) о разрѣшеніи Обществу собирать среди своихъ членовъ пожертвованія въ пользу пострадавшихъ отъ наводненія жителей Царства Польскаго. Въ ходатайствѣ этомъ Обществу было отказано (20 августа за № 733) въ виду того, что въ уставѣ не предусмотрѣнъ случай корпоративнаго собиранія пожертвованій, а за тѣмъ при отзывѣ отъ 30 сентября за № 805 г. Плоц-

№ 164, decyzją tegoż ostatniego z dnia 2 grudnia za № 690 zostało wstrzymane do czasu udzielenia przez Ministerjum Rolnictwa pozwolenia na wystawy i za twierdzenia przepisów wystawowych.

Po za tem do Władz Rządowych Towarzystwo odnosiło się w sprawach, mających ogólnorołnicze znaczenie.

1) Do Departamentu Przemysłu i Handlu w Ministerjum Finansów, aby przy zawieraniu traktatów handlowo-celnych lepiej były zabezpieczone warunki kontroli higienicznej i przewozu naszych robotników (z dnia 23 stycznia 1904 r. za № 69).

2) Do Oddziału Weterynarskiego Ministerjum Spraw Wewnętrznych z wskazaniem postanowień niedogodnych dla rolnictwa i niedokładności w nowowprowadzonej Ustawie Weterynarskiej (z d. 3 czerwca za № 213).

3) Do Departamentu Rolnictwa o uzyskanie programu niższych szkół rolniczych na praktyce rolnej opartych dla wzorowania na nim projektu ustawy szkoły rolniczej z zapisu ś. p. Tomasza Klonowskiego w Sokółówku, w ciechanowskim (z d. 28 maja za № 209).

4) Do Zarządzającego Oddziałem Banku Państwa w Płocku (z d. 4 lutego za № 56) o potrzebie utrzymania w dotychczasowej wysokości pożyczek, udzielanych rolnikom na kapitał obrotowy.

5) Do Departamentu Dochodów Niestalych Ministerjum Finansów odezwą z d. 12 października za № 541 o potrzebie utrzymania z powodu nieurodzaju ziemiaków i ich drożyzny dotychczasowych cen na spirytus, dostarczany do monopolu.

6) Do pana Gubernatora (z dnia 5 września za № 526) o pozwolenie zbierania wśród członków Towarzystwa składek na powodzian w Królestwie Polskim. W odpowiedzi (z dnia 11 września za № 733) oświadczone, że ustawa Towarzystwa nie przewiduje korporacyjnego zbierania składek, a następnie prezes Towarzystwa otrzymał od p. Płockiego Gubernatora listę urzę-

кимъ Губернаторомъ былъ препровожденъ на имя председателя подписной листъ для собиранія пожертвованій.

7) 8 декабря 1903 г. была образована особая комиссия для разработки и представленія въ Земское Кредитное Общество заявленій въ довыборномъ его въ 1904 году собраніи.

8) Вслѣдствіе предложенія механич.-мелиоративнаго Комитета, одобреннаго Совѣтомъ, а затѣмъ 8 декабря и Общимъ Собраніемъ, постановлено войти съ представленіемъ въ Министер. Землед. и Государ. Имуществовъ о необходимости фактическаго расширенія дѣйствія устава о мелиоративномъ кредитѣ на губерніи Царства Польскаго. Распоряженіе о распространеніи этого закона на губерніи Царства послѣдовало уже въ декабрь 1902 года, но вслѣдствіе затрудненій, обусловленныхъ дѣйствующимъ у насъ Ипотечнымъ Уставомъ, законъ этотъ на практикѣ примѣняемъ не былъ. Записка по сему вопросу изготавляется въ Мелиоративномъ Комитетѣ.

Кромѣ того въ отчетномъ году Общество было нѣсколько разъ запрашиваемо Министерствами и мѣстными властями по разнымъ дѣламъ и вопросамъ.

По этимъ запросамъ даны слѣдующіе отвѣты:

1) Департаменту Земледѣлія отъ 23 января 1904 г. по вопросу о расширеніи народнаго потребленія желѣза въ неземскихъ губерніяхъ.

2) Департаменту Земледѣлія отъ 29 августа 1903 г. за № 333 съ сообщеніемъ свѣдѣній о санитарномъ состояніи и санитарноврачебномъ дѣлѣ при сельскохозяйственныхъ работахъ въ нашихъ хозяйствахъ (для Общества русскихъ врачей въ память Н. И. Пирогова).

3) Департаменту Земледѣлія отъ 31 декабря 1903 г. за № 25 сообщеніе и заключеніе по вопросу о расширеніи содѣйствія развитію огородничества въ крестьянскомъ хозяйствѣ съ указаніемъ мѣропріятій и средствъ.

4) 10 июля 1903 г. председатель Общества сообщилъ г. Плоцкому Губернатору, что для совѣщаній, назначенныхъ Губернскимъ Правленіемъ на 21 июля, по возбужденному Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ вопросу о взиманіи казеннаго палого съ торгово-промышленныхъ лошадей, со стороны Общества полагаеь-бы пригласить коневодовъ: Антона Боржевскаго, Бронисла-

дową do zbierania składek z odezwą z d. 13 października za № 805.

7) W dniu 21 grudnia dla przedstawienia potrzeb kredytowych rolnictwa powołano komisję dla przedstawienia wniosków w tym względzie Tow. Kredytowemu Ziemiakiemu.

8) Na wniosek delegacji mechaniczno-melioracyjnej, poparty opinią Rady i Ogólnego w d. 21 grudnia Zebrania, postanowiono wystosować do Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwa odezwę o potrzebie rozszerzenia faktycznego kredytu melioracyjnego na Królestwo Polskie. Jakkolwiek prawo o kredycie melioracyjnym od grudnia 1902 roku objęło Królestwo Polskie, z punktu jednak prawnego istnienie u nas hipotek miało stworzyć trudności, dla których rozszerzenie tego prawa nie może znaleźć zastosowania praktycznego. Stosowny memoriał delegacja przygotowywa.

Po za tem Towarzystwo w wielu sprawach było zapytywane o opinie i informacje przez Władze Ministerjalne i miejscowe. W wykonaniu tych zapytań udzielono odpowiedzi, lub opinii:

1) W dniu 5 lutego 1904 roku za № 70 Departamentowi Rolnictwa w sprawie rozpowszechnienia żelaza w gospodarstwie rolnem.

2) W d. 11 września 1903 r. za № 333 Departamentowi Rolnictwa dla Towarzystwa lekarskiego im. Pirogowa w sprawie higieny i lecznictwa służby i robocizny.

3) W d. 13 stycznia 1904 r. za № 25 Departamentowi Rolnictwa w sprawie środków i dróg, które mogłyby się przyczynić do podniesienia ogrodnictwa.

4) W dniu 23 czerwca 1903 roku prezes Towarzystwa przedstawił kandydatów do narad, odbyć się mających w Rządzie gubernialnym z udziałem weterynarzy i rolników dla udzielenia odpowiedzi Ministerjum Spraw Wewnętrznych w sprawie uregulowania podatku i stonków przewozowych dla koni handlowo-targowych. Zebranie, nie doszło do skutku w d. 3 sierpnia, odbyło

ва Прускаго, Владислава Багенскаго, Эдуарда Олешу и Константина Табенцкаго. Засѣданіе въ назначенный день не состоялось, а въ засѣданіи по тому же вопросу, назначенномъ на 22 сентября, за неявкою А. Боржевскаго и К. Табенцкаго принимали участие члены Общества: Станиславъ Хелховскій и Болеславъ Пłosкий.

5) Закачивая труды, предпринятыя въ 1902 г. по разработкѣ вопросовъ, подлежащихъ обсужденію въ Губернскомъ о дѣлахъ сельско-хозяйственной промышленности Комитетѣ, подготовительная комиссія Пłosкаго С.-Хоз. Общества (см. отчетъ за 1902 г. стр. 17) разработала послѣдніе пункты программы Особаго Совѣщанія, каковыя были рассмотрѣны Губернскимъ Комитетомъ 14, 15 и 16 января 1903 г.

6) Вслѣдствіе отношенія Ломжинскаго Акцизнаго Управленія отъ 8 іюля за № 2017 для совѣщаній по вопросу объ опредѣленіи цѣбъ на спиртъ, доставляемый на казенныя надобности, командированъ былъ Августъ Ежевскій изъ Скрвилна, по въ совѣщаніи заступалъ мѣсто послѣдняго Каетанъ Пѣховскій изъ Либерадза.

7) Вслѣдствіе личнаго обращенія Инспектора Рыбной ловли при Министерствѣ Земледѣлія и Государ. Имуществъ, Гримма, къ предсѣдателю Общества съ запросомъ о разработкѣ проекта по уюрядоченію и правильной эксплоатаціи рыбной ловли въ дикихъ водахъ, въ особенности же въ озерахъ, находящихся въ общемъ владѣніи нѣсколькихъ собственниковъ и обремененныхъ береговыми сервитутами, постановлено: послѣ разработки этого вопроса Адрияномъ Хелмицкимъ изъ Окалева и по сношеніи съ Сувалкскимъ Сель. Хозяйств. Обществомъ подать въ Министерство надлежащую записку.

Сношенія Общества съ другими учрежденіями, имѣющими связь съ земледѣіемъ, выражались:

1) Въ содѣйствіи Обществу Взаим. Страхованій отъ огня сельско-хозяйственной движимости подъ названіемъ „Снопъ“, заключающимся въ томъ, что 30 мая отчетнаго года было созвано общее собраніе вновь поступившихъ къ это обществу членовъ для выбора представителей.

2) въ участіи представителей Общества, Станислава Хелховскаго, Юсифа Хороманскаго и Владислава

сіе 5 października z udziałem członków Tow.: Stanisława Chelchowskiego, Bronisława Pruskiego, Władysława Bagieńskiego, Edwarda Oleszy, Bolesława Płoskiego.

5) W wykończeniu pracy, podjętej w roku 1902 w komitecie gubernialnym rolniczym, komisja przygotowawcza w łonie Towarzystwa (patrz sprawozdanie za r. 1902 str. 17) opracowała pozostałe punkty programu specjalnej Rady Rolniczej, które uległy rozpatrzeniu na zebraniach Komitetu gubernialnego w dniu 27, 28 i 29 stycznia 1903 r.

6) Na odezwę Łomżyńskiego Zarządu Akcyzy z d. 21 lipca za № 2017 Towarzystwo wydelegowało do narad nad ustaleniem cen na spirytus, dostarczany monopolowi, Augusta Jeżewskiego ze Skrwilna, w zastępstwie którego przyjmował udział Kajetan Piechowski z Liberaдza.

7) Na osobiste odniesienie się do prezesa Tow. Inspektora Rybołóstwa przy Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwa — Grimma w sprawie opracowania projektu, w jaki sposób można by uregulować i racjonalnie eksploatować rybołóstwo na dzikich wodach, a specjalnie jeziorach, będących wspólną własnością licznych właścicieli i obciążonych serwitutami brzegowymi, postanowiono opracować stosowny memoriał w porozumieniu z Towarzystwem Rolniczym w Suwałkach; pracę tę w Płoskiem powierzono Adrjanowi Chelmiickiemu z Okalewa.

Stosunki Towarzystwa z innymi instytucjami, na polu rolnictwa pracującymi, streszczały się:

1) Przez okazanie pomocy Tow. Wzajem. Ubezpieczeń od ognia ruchomości rolnych „Snop“ w jednanіu członków, zwołując w d. 12 czerwca zebranie nowozapisanych członków dla wyboru reprezentantów.

2) Przez udział przedstawicieli Towarzystwa — Stanisława Chelchowskiego z Chojnowa, Józefa Choro-

Плоскаго въ совѣщаніяхъ, назначенныхъ Варшавскимъ Гигіеническимъ Обществомъ на 14 по 17 число апрѣля 1903 г. по вопросу о улучшеніи санитарнаго состоянія деревень и мѣстечекъ.

3) Въ участіи членовъ Общества въ спеціальныхъ трудахъ Земледѣльской Секціи Варш. Отд. Высочайше Утвержд. Общ. П. Р. Пром. и Торговли: Фелиціана Макомаскаго и Сигизмунда Хороманскаго—въ Комитетѣ Скотоводства; Іосифа Хороманскаго и Владислава Плоскаго—въ Служебномъ Комитетѣ; Станислава Хелховскаго и Иполита Вонсовича—въ Комитетѣ Почвовѣднія; Александра Майдецакаго и Иполита Вонсовича—въ Механическомъ Комитетѣ; Адрияна Хелмицкаго и Иполита Вонсовича—въ Статистическомъ Комитетѣ; Иполита Вонсовича—въ Дорожномъ Комитетѣ; Болеслава Здзярскаго—въ Комитетѣ Коневодства.

4) Въ признаніи денежныхъ пособій: а) 200 руб. Лабораторіи Почвовѣднія при Музеѣ Промышленности и Земледѣлія въ г. Варшавѣ взамятъ за обязательство Лабораторіи по изслѣдованію почвенныхъ типовъ въ Плоцкой губерніи б) въ суммѣ 100 руб. для Камеры Оцѣнки земледѣльческихъ орудій при Музеѣ Промышленности и Земледѣлія въ г. Варшавѣ взамятъ за помощь при показкахъ и конкурсахъ земледѣльческихъ орудій, устраиваемыхъ Плоцкимъ Сельско-хозяйственнымъ Обществомъ, и контроль надъ ними

5) Въ принятіи членами Общества дѣятельнаго участія въ выставкахъ, устраиваемыхъ другими сельско-хозяйственными обществами: а) для крестьянской земледѣльческой выставки въ Мѣховѣ назначено 5 похвальныхъ листовъ и 25 рублей наградныхъ. Кромѣ того 5 человекъ изъ крестьянъ—земледѣльцевъ посѣщали выставку въ Мѣховѣ за счетъ Общества б) на выставку лошадей въ Варшавѣ, состоящуюся 23 мая, откомандированъ былъ въ качествѣ представителя Общества Брониславъ Прусскій, вл. им. Пломаны, в) для предстоящей въ 1904 г. сельско-хозяйственной выставки въ Поневѣжѣ назначено 2 серебряныя и 2 бронзовыя медали и 2 похвальныхъ листа г) предложеніемъ Комитета Гагринской Выставки Садоводства о высылкѣ представителя на выставку и сѣздъ садоводовъ въ Гаграхъ Общество же могло воспользоваться въ ви-

ма́нского зъ Жочъ и Владислава Плоскаго зъ Wrogocina w naradach, urzadzonych przez Warszawskie Towarzystwo Hygieniczne w dniu 27—30 kwietnia 1903 r. nad uzdrowotnieniem wsi i miasteczek.

3) Przez udział członków w pracach specjalnych delegacji przy Sekcji Rolnej Warszawskiego Oddz. Najw. Zatwierd. Tow. Pop. Przem. i Handlu: w delegacji hodowli bydla—Felicjana Makowskiego ze Szczurzyzna i Zygmunta Choromańskiego z Gostkowa; w delegacji służbowej—Józefa Choromańskiego z Żoch i Władysława Płoskiego z Wrogocina; w delegacji gleboznawczej—Stanisława Chelchowskiego z Chojnowa i Hipolita Wąsowicza z Jasienia; w delegacji mechanicznej—Aleksandra Majdeckiego z Płocka i Hipolita Wąsowicza z Jasienia; w delegacji statystycznej—Adryana Chelmickiego z Okalewa i Hipolita Wąsowicza z Jasienia; w delegacji drogowej—Hipolita Wąsowicza z Jasienia; w delegacji hodowli koni—Bolesława Zdziarskiego o Ostrzykowa.

4) Przez przyznanie zapomóg: a) w wysokości rb. 200 pracowni gleboznawczej przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa wzamian za obowiązek dokonywania badań gleboznawczych w gub. płockiej; b) w wysokości rb. 100 Stacji Oceny narzędzi rolniczych przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa za pomoc i kontrolę naukową przy urządzeniu pokazów, prób i konkursów narzędzi rolniczych, dokonywanych przez Tow. Rolnicze Płockie.

5) Przez udział przedstawicieli naszego Towarzystwa w wystawach, urządzanych przez inne Towarzystwa Rolnicze: a) Na wystawę rolniczą włościańską w Miechowie udzielono 5 listów pochwalnych i 25 rb. na nagrody pieniężne. Prócz tego pięciu gospodarzy rolnych kosztem Towarzystwa jeździło do Miechowa dla zwiedzenia wystawy; b) Na wystawę koni w Warszawie w d. 6 czerwca, delegując Bronisława Pruskiego z Płomian; c) Na wystawę rolniczą w Poniewieżu w 1904 r. przyznano na nagrody 2 medale srebrne, 2 brązowe i 2 listy pochwalne; d) Wysłania delegata na zjazd i wystawę ogrodniczą, we wrześniu, w Gagrach zaniechano dla zna-

ду больших по командировкѣ издержекъ и совершенно другихъ условий кавказскаго садоводства.

6) Въ сообщеніи свѣдѣній по разнымъ сельскохозяйственнымъ вопросамъ и посредничествѣ въ собираніи оныхъ. Вопросные листки по служебному вопросу въ числѣ 37 переданы въ Служебный Комитетъ Варшавской Земледѣльческой Секціи для пополненія матеріала, собраннаго по тому же дѣлу въ другихъ мѣстностяхъ. Вопросные листки, составленные и разосланные Секціею Мелкаго Промысла на средства Министерства Земледѣлія съ цѣлью собрать свѣдѣнія о состояніи мелкаго промысла, по полученіи отвѣтовъ, возвращены кому слѣдовало.

7) Въ заключеніи договора съ Общ. Вз. Страхов. сельско-хозяйств. движимости отъ огня „Снопъ“ и Страховымъ Обществомъ „Якорь“ съ цѣлью полученія возможно выгодныхъ условий для земледѣльцевъ, страхующихся у агентовъ Комитета по Страхованіямъ, состоящаго при Плоцкомъ С.-Хоз. Обществѣ.

8) Въ содѣйствіи, оказанномъ душеприкащику покойнаго Томаша Кліоновскаго, Цѣхановскому врачу Францу Райковскому, по выработкѣ устава для предполагаемой къ открытію высшей земледѣльческой школы въ завѣщанномъ съ тою цѣлью Кліоновскимъ им. Соколувкѣ.

9) Въ посредничествѣ по распределенію между крестьянами Плоцкой губ. 20 пачекъ огородныхъ семянъ, доставленныхъ Варш. Обществ. Садоводства.

10) Въ сношеніяхъ съ Плоцкимъ Медицинскимъ Обществомъ на счетъ выработки сообщая съ Плоцкимъ С.-Хозяйств. Обществомъ программы санитарно-гигиеническаго отдѣла, который рѣшено устраивать на всѣхъ уѣздныхъ выставкахъ Плоцкаго С.-Хозяйств. Общества.

11) Въ принятіи мѣръ для увеличенія числа членовъ Варшав. Общества Молочнаго Хозяйства и Страховаго Общества „Снопъ“ изъ Плоцкой губ.

12) Отчетъ о дѣятельности Хойновской Опытной Станціи, на издержки по изданію котораго Обществомъ было отпущено пособіе въ суммѣ 250 руб., находится въ печати и въ мѣстѣ съ настоящимъ отчетомъ будетъ разосланъ всѣмъ членамъ Общества.

чныхъ kosztów i warunków odmiennych ogrodnictwa kaukazskiego.

6) Przez komunikowanie i pośredniczenie w zbieraniu wiadomości, dotyczących różnych spraw rolniczych. Kwestjonariusz służbowy, opracowany w 37 odpowiedziach, przesłany został do porównawczego zestawienia z wynikami z innych okolic zebranymi przez delegację służbową przy Sekcji Rolnej. Kwestjonariusz, zbierający dane o stanie przemysłu drobnego, zainicjowany przez Sekcję Przemysłu Drobnego z zapomogi Ministerjum Rolnictwa, po zebraniu odpowiedzi i pozostawieniu odpisu dla celów Towarzystwa, przesłany został w właściwe miejsce.

7) Przez wejście w porozumienie i układ z Towarzystwem Wzajemnych Ubezpieczeń ruchomości od ognia „Sноп“ i Towarzystwem Ubezpieczeń „Якорь“ w celu uzyskania najdogodniejszych warunków ubezpieczenia dla rolników, ubezpieczających się za pośrednictwem agentów delegacji ubezpieczeniowej Towarzystwa.

8) Przez pomoc, okazaną doktorowi Franciszkowi Rajkowskiemu z Ciechanowa, egzekutorowi zapisu ś. p. Tomasza Klonowskiego na szkołę niższą rolniczą w Sokółku, w opracowaniu ustawy dla tejże szkoły.

9) Przez pośrednictwo w rozdzieleniu nadesłanych dla właścian gub. Płockiej przez Warszawskie Tow. Ogrodnicze 20 paczek z nasionami warzyw.

10) Przez odwołanie się do Płockiego Towarzystwa Lekarskiego, aby przygotowało w porozumieniu z Towarzystwem Rolniczym program działu higieniczno-sanitarnego, który powinien być stale reprezentowany na projektowanych wystawach powiatowych Towarzystwa Rolniczego w Płocku.

11) Przez pomoc w jednanii członków dla Warszawskiego Towarzystwa Mleczarskiego i Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń ziemiopłodów od ognia „Sноп“.

12) Wydawnictwo sprawozdania z działalności Stacji Doświadczalnej Rolniczej w Chojnowie, na które Tow. udzieliło 250 rb. zasiłku, kończy druk i wraz z niniejszym sprawozdaniem będzie wszystkim członkom Towarzystwa wręczone.

13) Независимо сего обращающимся въ Общество Учрежденіямъ и сельскимъ хозяевамъ были доставляемы правила, инструкции и уставы, выработанные Общ. торговцамъ—свѣдѣнія о кредитной ответственности членовъ Общества и разнымъ лицамъ—свѣдѣнія о мѣстахъ жительства членовъ. Переходя къ представленію дѣлъ, связанныхъ съ внутреннею организаціею Общества, мы должны замѣтить, что дѣятельность Общества въ этомъ направленіи сосредоточивалась въ общихъ собраніяхъ членовъ, засѣданіяхъ Совѣта, засѣданіяхъ и трудахъ постоянныхъ Комитетовъ и временныхъ комиссій, избираемыхъ для болѣе детальной разработки нѣкоторыхъ вопросовъ. Доказательствомъ дѣятельности Общества можетъ служить между прочемъ и то обстоятельство, что канцелярія его считаетъ 372 №№ входящихъ и 610 №№ исходящихъ бумагъ.

Общихъ Собраній членовъ Общества состоялось четыре: 11 марта при участіи 90 членовъ, 17 июня при участіи 52 чл., 23 сентября при участіи 80 чл. и 8 декабря при участіи 80 чл. На нѣкоторыхъ собраніяхъ, а въ особенности же на декабрьскомъ, посвященномъ отчету по сельско-хозяйственной повѣдкѣ въ Данію, присутствовало много гостей. Засѣданій Совѣта въ отчетномъ году было 12: 14 и 16 января, 28 января, 10 марта, 5 апрѣля, 26 апрѣля, 16 июня, 21 июля, 22 августа, 23 сентября, 7 ноября и 7 декабря. Во время общихъ собраній были сдѣланы слѣдующіе доклады:

Фелиціанъ Макомаскій изъ Щуржина—„О вліаніи подбора на молочность скота“ (печатано въ Земледѣльческой Газетѣ 1903 г. № 16).

Людвикъ Зелинскій изъ Вержбицка—„О кредитныхъ отношеніяхъ въ сельскомъ хозяйствѣ“, (печат. въ Земледѣль. Газетѣ 1903 г. №№ 36, 37).

Владиславъ Пłosкі изъ Врогочина—„Отчетъ совѣщаніямъ членовъ Варшавскаго Гигіеническаго Общества по вопросу объ улучшеніи санитарнаго состоянія деревень и мѣстечек“.

Ипполитъ Вонсовичъ изъ Ясеня—„О значеніи земельныхъ улучшеній“.

Михаилъ Бояновскій изъ Клицъ—„Ниснія сельско-хозяйственныя школы и проектъ устава нисней прак-

13) Po za tem udzielano wielokrotnie zgłaszającym się Towarzystwom i rolnikom przepisy, instrukcje i ustawy w łonie Towarzystwa opracowane; firmom handlowym opinie o odpowiedzialności kredytowej członków Towarzystwa, a instytucjom i firmom adresy członków.

Przechodząc do spraw z wewnętrzną organizacją i działalnością Towarzystwa związanych, zaznaczyć musimy, że uwydatniała się w zebraniach ogólnych członków, zebraniach Rady, zebraniach i pracach poszczególnych delegacji stałych i komisji, powołanych czasowo dla ściślejszego opracowania niektórych kwestji.

Obraz tego ruchu przedstawia liczebnie korespondencja Towarzystwa. Do kancelarji nadeszło w ciągu roku 372 numery, wyszło 610.

Zebrzań ogólnych odbyło się cztery: 24 marca przy udziale 90; 30 czerwca z udziałem 52; 6 października przy uczestnictwie 80 i 21 grudnia w obecności 80 członków. Po za tem niektóre zebrania przyciągały liczne grono gości, a specjalnie grudniowe, sprawozdaniu z wyieczki do Danji poświęcone.

Rada odbyła 12 zebrzań w dniach: 27 i 29 stycznia, 10 lutego, 23 marca, 18 kwietnia, 9 maja, 29 czerwca, 3 sierpnia, 4 września, 6 października, 20 listopada i 20 grudnia.

Na zebraniach ogólnych referenci wygłosili następujące odczyty:

Felicjan Makomaski ze Szczurzyzna—Wpływ doboru w hodowli bydła mlecznego (drukow. w Gazecie Rolniczej 1903 r. № 16).

Ludwik Zieliński z Wierzbicka—O stosunkach kredytowych w rolnictwie (drukow. w Gazecie Rolniczej 1903 r. № 36 i 37).

Władysław Płoski z Wrogocina—Sprawozdanie z narad w Warszawskim Towarzystwie Hygienicznym nad uzdrowotnieniem wsi i miasteczek.

Hipolit Wąsowicz z Jasienia—O znaczeniu meljoracji rolnych.

Michał Bojanowski z Klic—Szkoły niższe rolnicze i projekt ustawy szkoły niższej praktycznej rolniczej w Sokołówkę.

тической сельско-хозяйственной школы в Соколувкѣ. Станиславъ Хелховскій изъ Хойнова—„Вспомогательныя кассы для фольварочной службы на случай смерти, увѣчья и престарѣлыхъ лѣтъ съ точки зрѣнія вспомогательныхъ учреждений“.

Вавржинецъ Сикора изъ Лишина—„Отчетъ крестьянской сельско-хозяйственной выставкѣ въ Мѣховѣ“.

Адріанъ Хелмицкій изъ Окалева—„О сельско-хозяйственной промышленности“ (I часть—Отношеніе капитала къ промышленности).

Збигнѣвъ Заневскій изъ Плоцка—„О активномъ козисѣ“.

Отчетъ по сельско-хозяйственной побадкѣ въ Данію:

а) Станиславъ Чекановскій изъ Космина—„Общая характеристика края и его земледѣлія“.

б) Здзиславъ баронъ Хейдель изъ Гордзеницъ—„О коневодствѣ“.

в) Станиславъ Длужевскій изъ Длужева—„О скотоводствѣ и молочномъ хозяйствѣ“.

г) Фелиціанъ Макомаскій—„О контрольныхъ союзахъ по скотоводству“.

д) Здзиславъ баронъ Хейдель—„О свиноводствѣ“.

е) Фелиціанъ Макомаскій—„О домашнемъ птицеводствѣ и экспортѣ яицъ“.

ж) Янъ Лютославскій изъ Дроздова—„Общее и спеціальное образованіе земледѣльческихъ слоевъ населенія“.

Все предложенія членовъ Общества были предварительно разсматриваемы Совѣтомъ или подлежащимъ комитетомъ и затѣмъ представляемы общему собранію или же возникали непосредственно изъ докладовъ и спеціальныхъ работъ комитетовъ. Изъ значительнаго ихъ числа мы приводимъ слѣдующія:

1) Предложеніе Совѣта о временной отсрочкѣ исполненіемъ постановленія объ устройствѣ химическо-земледѣльческой лабораторіи въ виду значительныхъ расходовъ по покупкѣ дома и возможности пользоваться услугами какъ Кутновской Опытной Станціи, такъ и Хойновской, перемѣщаемой съ 1 іюня 1904 г. въ гор. Цѣхановъ.

2) Предложеніе Комитета Животноводства, чтобы войти съ ходатайствомъ куда слѣдуетъ о причисленіи гор. Плоцка къ числу пунктовъ по набору ремонтныхъ

Stanisław Chełchowski z Chojnowa—Kasy wsparć dla służby folwarcznej na wypadek śmierci, kalectwa i niedołężnej starości w oświetleniu działalności instytucji zapomogowych.

Wawrzyniec Sikora z Liszyna—Sprawozdanie z wystawy rolniczej włościańskiej w Miechowie.

Adryan Chełmicki z Okalewa—O przemysle rolnym (część I stosunek kapitału do przemysłu).

Zbigniew Zaniewski z Płocka—O promienicy (drukow. w Rolniku i Hodowcy 1904 r. № 9 i 10).

Sprawozdanie z wycieczki rolniczej do Danji:

a) Stanisław Czekanowski z Koźmina—Ogólna charakterystyka kraju i jego rolnictwa.

b) Zdzisław baron Heydel z Gardzienic—Hodowla koni.

c) Stanisław Dłużewski z Dłużewa—Hodowla bydła rogatego i mleczarstwo.

d) Felicjan Makomaski ze Szczurzyzna—Związki kontroli w hodowli bydła.

e) Zdzisław baron Heydel z Gardzienic—Hodowla trzody chlewnej.

f) Felicjan Makomaski ze Szczurzyzna—Hodowla drobiu i wywóz jaj.

g) Jan Lutosławski z Drozdowa—Oświata ogólna i zawodowa warstw rolniczych.

Wnioski, rozpatrywane w Towarzystwie, stawiane były samodzielnie i z opinią Rady lub delegacji specjalnej przedstawiane Ogólnemu Zebraniu, lub też wynikały z wygłoszonych referatów i prac delegacji. Z znacznej ich liczby przytaczamy następujące:

1) Wniosek Rady, aby ze względu na wydatki połączone z kupnem domu i możność posiłkowania się pomocą Stacji Doświadczalnych w Kutnie i przenieść się mającej z dniem 1 lipca 1904 r. Stacji z Chojnowa do Ciechanowa, projekt założenia pracowni chemiczno-rolniczej wstrzymać do dalszego czasu.

2) Wniosek delegacji hodowlanej o podjęcie starań, aby Płock przeznaczony był na punkt poboru koni do remontu; postanowiono na właściwą skierować drogę

лошадей, общимъ собраніемъ было одобрено. По сему дѣлу Общество обратилось въ Комитетъ Коневодства при Земледѣльческой Секціи Варш. Отд. В. Ут. Об. П. Пр. и Торговли 26 марта 1903 г. за № 155 и въ Ремонтную Коммисію 16 января 1904 г. за № 44.

3) Предложеніе того же Комитета, чтобы ежегодно устраивать по городамъ и мѣстечкамъ премированіе лошадей въ ярмарочные дни, Общее Собраніе отклонило на томъ основаніи, что премировка лошадей въ видоизмѣненной только формѣ предусматривалась уже въ уставѣ для уѣздныхъ выставокъ.

4) Предложеніе Станислава Хелховскаго о необходимости устройства при Плоцкомъ Сельско-хозяйственномъ Обществѣ метеорологической станціи Общее Собраніе одобрило, поручая внести въ смѣту будущаго года 225 руб. на устройство этой станціи; сумму эту внесъ Игнатій Квасеборскій изъ Кавенчина какъ добровольное пожертвованіе. Станція эта начнетъ дѣйствовать съ началомъ 1904 г., а результаты наблюденій будутъ выставляемы на видномъ мѣстѣ.

5) Предложеніе Станислава Хелховскаго о использованіи части огорода подѣ устройство садика для нагляднаго ознакомленія членовъ съ воздѣлываніемъ земледѣльческо-ботаническихъ растений принято общимъ Собраніемъ и поручено къ исполненію въ 1904 году.

6) Предложеніе Болеслава Здзярскаго, чтобы составъ Комитета по Страхованіямъ былъ пополненъ еще тремя членами, не исполняющими какихъ либо обязанностей по страхованію, было принято общимъ собраніемъ. Съ этою цѣлью избраны были: Адриянь Хелмицкій изъ Окалева, Андрей Завидзкій изъ Воровицъ и Сигизмундъ Козловскій изъ Цѣшевка.

7) Предложеніе Станислава Хелховскаго объ открытіи при Плоцкомъ Сельско-хозяйственномъ Обществѣ кассы единовременныхъ пособій для фольварочной службы на случай смерти, увѣчья и престарѣлыхъ лѣтъ, одобренное въ июньскомъ засѣданіи Совѣта, было представлено при заключеніи Служебнаго Комитета сентябрьскому Общему Собранію, которое проектъ открытія кассы одобрило. За разрѣшеніемъ на открытіе кассы Общество обратилось къ подлежащимъ властямъ.

одезвą z dnia 8 kwietnia za № 155 do delegacji hodowli koni przy Sekcji Rolnej War. O. N. Z. T. Pop. Rus. Przem. i Handlu i do Komisji remontowej odezвą z d. 16 (29) stycznia 1904 r. za № 44.

3) Wniosek delegacji hodowlanej, aby po miastach i miasteczkach urządzane były corocznie premijowania koni w dni jarmarczne, nie został uwzględniony, gdyż organizacja podobna w innej tylko formie projektowana jest w urządzaniu przeglądów i premijowań inwentarzy w związku z wystawami powiatowemi.

4) Wniosek Stanisława Helchowskiego o potrzebie założenia Stacji meteorologicznej przy Towarzystwie uzyskał poparcie przez wprowadzenie do budżetu na ten cel 225 rb., które jednak w całości ofiara Ignacego Kwasięborskiego z Kawęczyna pokryła. Stacja rozpocznie funkcjonowanie z początkiem roku 1904, a spostrzeżenia jej dla użytku ogółu będą wywieszane w widocznym miejscu.

5) Wniosek Stanisława Helchowskiego o użytkowaniu części ogrodu na pogładowy ogródek botaniczno-rolniczy przyjęty do wykonania i w budżecie i wprowadzeniu w czyn przekazany został na 1904 rok.

6) Wniosek Bolesława Zdziarskiego, aby skład delegacji ubezpieczeniowej uzupełniony został powołaniem trzech osób z po za liczby członków, w interesach ubezpieczeniowych pracujących:—przyjęty i w wykonaniu go powołano w tym celu Adryana Helmickiego z Okalewa, Andrzeja Zawidzkiego z Worowic i Zygmunta Kozłowskiego z Cieszewka.

7) Wniosek Stanisława Helchowskiego o potrzebie wytworzenia przy Towarzystwie kasy wsparć jednorazowych dla służby folwarcznej na wypadek śmierci, kalectwa lub niedołężnej starości, przedstawiony w czerwcu Radzie Towarzystwa:—poparty opinią delegacji służbowej, uzyskał zatwierdzenie Ogólnego Zebrania w d. 6 października i sprawa ta została już skierowana na właściwą drogę urzędową do zatwierdzenia.

8) Вслѣдствіе заявленія Юліана Госпицкаго, что подъ устройство пріюта для 12 неспособныхъ къ труду сельско-хозяйственныхъ служителей онъ жертвуетъ изъ своего имѣнія Делице 12 морговъ земли, Общее декабрьское Собраніе, соображаясь съ заключеніемъ по сему вопросу Служебнаго Комитета и имѣя въ виду, что Общество располагаетъ уже суммою 600 руб., пожертвованною на такую же цѣль, порѣшило принять этотъ даръ отъ г. Госпицкаго и исходатайствовать разрѣшеніе на открытіе пріюта и, въ случаѣ утвержденія, поручить исполненіе сего Юліану Госпицкому, ксендзу Юліану Рущинскому и Владиславу Пłosкому.

9) Представленіе Механическо-мелиоративнаго Комитета о необходимости, по мнѣнію сего Комитета, образованія при Плоцкомъ Сельско-хозяйств. Обществѣ мелиоративнаго союза, одобренное Совѣтомъ и Общимъ декабрьскимъ Собраніемъ, нынѣ подвергается болѣе детальной разработкѣ Комитета.

10) Предложеніе того же Комитета: а) о заключеніи договора съ однимъ изъ культуръ-техниковъ, желающихъ принять на себя обязанность по исполненію у членовъ Общества работъ по условленнымъ заранѣе цѣнамъ и б) о заключеніи договора съ другимъ культуртехникомъ на счетъ провѣрки и засвидѣльствованія мелиоративныхъ плановъ,—одобрено только по отношенію къ второй его части.

11) Разсмотрѣвъ предложеніе Яна Турскаго о мѣрахъ, какіе слѣдовало бы предпринять съ цѣлью уменьшенія эмиграціи рабочихъ за границу, Совѣтъ пришелъ къ заключенію, что въ настоящее время Общество не располагаетъ достаточными средствами, необходимыми для достиженія въ этомъ отношеніи хорошаго результата и въ виду сего постановилъ ходатайствовать только, чтобы при заключеніи торговыхъ договоровъ съ Германіею интересы нашихъ эмигрантовъ въ отношеніи санитарнаго досмотра и передвиженія были лучше обезпечены.

12) Предложеніе Доминика Сташевскаго изъ Еднорожца, чтобы Общество, имѣя въ виду недостатокъ матеріяла для корзиночныхъ издѣлій въ курпювской пушчѣ, приняло мѣры къ распространенію въ этой мѣстности виклина, было сочувственно принято Совѣтомъ,

8) Wniosek Juljana Gościckiego z Lelice o przyjęcie od niego z gruntów dobr Lelice 12 morgów dla budowania instytucji schroniskowej dla 12 niedołężnych pensjonarzy z pośród służby folwarcznej i zużytkowanie na ten cel złożonych poprzednio 600 rb.—z opinią delegacji służbowej, przyjęty przez Ogólne Zebranie w dniu 21 grudnia, przesłany został do zatwierdzenia p. Gubernatora. W razie uzyskania pozwolenia wykonanie powierzono Juljanowi Gościckiemu z Lelice, Księdzu Juljanowi Ruszczyńskiemu z Bonisławia i Władysławowi Płoskiemu z Wrogocina.

9) Wniosek delegacji mechaniczno-meljoracyjnej o wytworzenie przy Towarzystwie spółki meljoracyjnej: poparty opinią Rady, przyjęty przez Ogólne Zebranie w dniu 21 grudnia, znajduje się w opracowaniu szczegółowem delegacji.

10) Wniosek delegacji mechaniczno-meljoracyjnej a) o zrobienie umowy z jednym technikiem kultury dla wykonywania robót u członków Tow. na umówionych z góry warunkach i b) o zawarcie umowy z jednym z techników kultury o kontrolę przygotowywanych planów meljoracyjnych znalazł aprobatę w drugiej części.

11) Nad wnioskiem Jana Turckiego z Żytowa do Rady w sprawie obmyślenia środków, któryby prąd emigracyjny osłabiał, dając zajęcie robotnikom na miejscu—Rada przyszła do przekonania, że w obecnej fazie rozwoju Towarzystwo nie rozporządza dostatecznymi środkami, aby tę akcję z widokami powodzenia przedsięwziąć, natomiast postanowiła podjąć starania, aby przy zawieraniu traktatów handlowych z Niemcami zabezpieczono warunki rewizji sanitarnej i przewozu naszych emigrantów.

12) Na wniosek Dominika Staszewskiego z Jednorozca, aby, wobec braku na puszczy kurpiowskiej materjału do wyrobu koszyków, Towarzystwo obmyśliło środki rozpowszechnienia wikliny: Rada zgodziła się poprzeć usiłowania wnioskodawcy, dostarczając na wiosnę 1904 r.

который одновременно постановил потребовать от Сташевскаго свидѣній, въ какихъ мѣстахъ и на какомъ пространствѣ онъ полагаетъ необходимымъ сдѣлать насаждения, а затѣмъ, избравъ подходящий сортъ, выслать весною 1904 г. соответственное количество саженцевъ.

13) Предложенія Торгово - Комиссiоннаго бюро и г. Намысловскаго о приобрѣтенiи Обществомъ Механическаго Заведенiя подъ названiемъ „Самопомощь“, а въ крайнемъ случаѣ, о выдачѣ этому Заведенiю пособия, передано на заключенiе механическо-мелиоративнаго Комитета. Разсмотрѣвъ затѣмъ данное по сему вопросу заключенiе Комитета, Совѣтъ не считалъ выгоднымъ для Общества приобрѣтать Заведенiе, но считалъ возможнымъ поддерживать его, если издѣлiя и работы будутъ солидны.

14) Предложенiе Болеслава Здярскаго о выдачѣ пособия на геологическiя изслѣдованiя въ окрестностяхъ гор. Плоцка не было принято Совѣтомъ въ виду отсутствiя средствъ, а равно въ виду того, что Общество матерiально уже поддерживаетъ работы по изслѣдованiю типовъ почвы, какъ болѣе интересующихъ земледѣльцевъ.

15) Предложенiе Болеслава Здярскаго о перенесенiи срока найма овчарей съ 15 октября на 1 iюля н. с. передано на заключенiе Служебнаго Комитета, которому поручено изслѣдовать, представляется ли на практикѣ возможность повсемѣстнаго введенiя этой перемѣны.

Къ числу 11 существующимъ Комитетамъ прибылъ еще въ отчетномъ году двѣнадцатый Комитетъ по Страхованiямъ, и предприняты уже старанiя объ утверженiи 13-го Выставочнаго Комитета.

Отчетъ о дѣятельности каждаго изъ отдѣльныхъ Комитетовъ приводимъ ниже. Кромѣ Комитетовъ, для разсматриванiя различныхъ проектовъ, подготовки предложенiй и дачи по нимъ заключенiя приглашаемы были временныя комиссiи. Важнѣйшiя изъ нихъ:

1) Комиссiя для подготовки пунктовъ, подлежащихъ обсужденiю Губернскаго Комитета о нуждахъ сельско-хозяйственной промышленности (см. отчетъ за 1902 г. стр. 17), прекратившая свои работы съ минутою окончанiя ихъ Губернскимъ Комитетомъ.

стосовную ilość штобрów z wskazówkami ich uprawy. Zażądano wskazówek, w jakich miejscowościach i na jakim gruncie wiklina będzie sadzona, aby wybrać odmiany właściwe.

13) Wniosek Biura i składu komisowo-handlowego i p. Namysłowskiego o przejęcie interesów warsztatów mechanicznych Samopomoc w Płocku, lub przyjęcia ich uczestnikom z pomocą, powierzono do zbadania na miejscu delegacji mechaniczno-meljoracyjnej. Na zasadzie jej opinji Towarzystwo do udziału w sanacji interesów tych nie weszło, a poparcie o tyle zapewnionem zostało, o ile roboty wykonywane pod nowym kierunkiem będą na to zasługiwały.

14) Wniosek Bolesława Zdziarskiego o udzielenie zapomogi na badania geologiczne w okolicach Płocka: Rada opatrzyła odmowną odpowiedzią z powodu braku środków i potrzeby popierania badań gleboznawczych, które bardziej niż geologiczne z rolnictwem są związane.

15) Wniosek Bolesława Zdziarskiego o zmianę terminu roku służby owczarzy z 15 października na 1 lipca, przekazano do opinji delegacji służbowej, która bada możliwość praktyczną przeprowadzenia tej powszechnej zmiany.

Do istniejących 11 delegacji przybyła dwunasta Ubezpieczeniowa i podjęto starania o zatwierdzenie 13-ej delegacji Wystawowej. Sprawozdanie z działalności każdej z nich poniżej podajemy.

Po za delegacjami do przygotowania i rozpatrzenia opracowań, wniosków i projektów, i wydania o nich opinji istniały czasowe komisje. Do nich należały:

1) Komisja przygotowawcza dla członków Komitetu Rolniczego gubernialnego (patrz Sprawozdanie Tow. za r. 1902 str. 17) rozwiązana w lutym z chwilą ukończenia czynności Komitetu.

браіемъ, переданъ душеприкащику для исходатайствованія его утвержденія.

Кромѣ заботъ по приведенію въ исполненіе всѣхъ вышеупомянутыхъ порученій, дѣятельность Общества и Совѣта, какъ вспомогательнаго и направляющаго его дѣятельность органа, заключалась въ слѣдующемъ:

1) Касательно дѣйствій, связанныхъ съ покупкою и ремонтомъ дома, слѣдуетъ замѣтить, что ходатайство Общества, заявленное въ Магистратъ г. Плоцка въ отзывѣ отъ 5 октября 1902 г. за № 573 о выкупѣ вѣчнаго чинша, обременяющаго недвижимостъ Общества, завершилось благополучнымъ исходомъ, о чемъ сообщено Обществу 28 марта 1903 г. за № 5092. Такимъ образомъ годичный чиншъ въ суммѣ 1 руб. 80 коп., опредѣленный Магистратомъ для выкупа на сумму 36 руб. 72 коп. подвергнуть былъ выкупу, а ипотечная о немъ запись въ пользу Магистрата города Плоцка исключена изъ ипотечнаго указателя недвижимости на основаніи акта нотаріальнаго отъ 26 апрѣля 1903 г. за № 229. Сдѣлавшись неограниченнымъ собственникомъ недвижимости № 263/264 вмѣстѣ съ прилегающимъ къ ней плацомъ, Совѣтъ приступилъ къ придѣленію отъ этого плаца къ недвижимости Земскаго Кредитнаго Общества № 261/262 участка пространствомъ 5,2 квадр. саж. согласно условію акта купли-продажи. Такъ какъ на участкѣ, подлежащемъ придѣленію къ недвижимости № 261/262 находился сарай, то для исполненія сего условія оказалось необходимымъ снести его, что и было сдѣлано. По соглашенію съ Земскимъ Кредитнымъ Обществомъ и производящимъ для него строительныя работы архитекторомъ-подрядчикомъ, планъ, по граничной линіи котораго былъ воздвигнутъ Обществомъ каменный заборъ, переданъ во владѣніе Земскому Кредитному Обществу.

Купленная Обществомъ недвижимость была до того въ плохомъ состояніи, что капитальный ремонтъ оказался необходимымъ. Ремонтныя работы согласно проекту архитектора г. Плоцка, г. Антона Высоцкаго, окончены къ 1 июля 1903 г. и обошлись въ 2517 руб. Независимо этихъ работъ недвижимость Общества была снабжена водопроводами и канализаціею по системѣ Chambaud-Monier съ отведеніемъ нечистотъ труба-

Прócz западлыхъ и wprowadzonych w wykonanie decyzji, o których wyżej wspominaliśmy, działalność Towarzystwa i Rady, jako pomocniczego i kierującego jego działalnością organu, zaznaczała się jeszcze w następującychъ sprawach:

1) W zakresie kupna i urządzenia domu Towarzystwa zaszły następujące zmiany:

Starania podjęte przez Towarzystwo o skup czynszu wieczystego, obciążającego posesję Towarzystwa, zwrócone do Magistratu miasta Płocka odezwą z dnia 18 listopada 1902 r. za № 573, uzyskały przychylną odpowiedź z dnia 10 kwietnia 1903 r. za № 5092 i czynsz wieczysty, wynoszący 1 rb. 80 k. rocznie, skapitalizowany na rb. 36 k. 72, został umorzony, a obciążenie hipoteczne wykreślone aktem z d. 9 maja 1903 r. za № 229.

Będąc bezspornym posiadaczem placu, zajętego przez dom Towarzystwa, Rada przystąpiła do wydzielenia z posesji należącej do Towarzystwa Rolniczego (№ 263—264) do posesji № 261—262 na rzecz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego części placu, obejmującego przestrzeń 5,2 sążni kwad., zastrzeżonych w kontrakcie kupna i sprzedaży posesji № 263 i 264. Czynność ta połączona była z zniesieniem komórek, które na przeznaczonym do ustąpienia stały placu. Po porozumieniu się z Towarzystwem Kredytowym Ziemiem i przedsiębiorcą, wykonującym roboty budowlane dla Tow. Kredytowego Ziemskiego, plac w posiadanie Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego oddany i oddzielony przez wystawienie granicznego muru został.

Stan zniszczenia, w jakim Towarzystwo Rolnicze otrzymało, wymagał gruntownych reperacji, które według projektu budowniczego miejskiego p. Antoniego Wysockiego do 1 lipca 1903 r. zostały wykonane kosztem 2517 rb. Prócz tego dokonano połączenia domu z siecią wodociagową i skanalizowania systemem Chambaud Monier z wypuszczeniem nieczystości rurami przez ogród Towarzystwa Rolniczego do kanału magistralnego

ми через огородъ Общества къ магистральной канавѣ на улицѣ Мостовой. Расходы по устройству водопроводовъ и канализациі въ суммѣ 1400 рублей согласно условію, заключенному съ инженеромъ г. Адамомъ Хендзелемъ 22 февраля 1903 г. удовлетворены въ отчетномъ году въ суммѣ 800 руб., остальные же 600 руб. будутъ погашены въ два срока въ 1904 и 1905 году.

Съ открытіемъ торгово-комисіоннаго бюро, которое послѣ утверженія соотвѣтственнаго устава будетъ переименовано въ сельско-хозяйственное товарищество при Плопкомъ Обществѣ Сельскаго Хозяйства, явилась необходимость постройки новаго навѣса для помѣщенія сельско-хозяйственныхъ орудій и разнаго рода продуктовъ. Навѣсъ этотъ выстроенъ во второй половинѣ 1903 г. по планамъ городского архитектора г. Антона Высоцкаго и обошелся Обществу въ 1330 руб. 87 коп. Часть квартиръ въ подвалѣ сдана была въ аренду съ 19 декабря и съ того же числа часть помѣщенія на I-мъ этажѣ занята была Обществомъ, прочія же квартиры сданы были въ аренду только съ 14 іюля 1903 г. Поэтому то въ отчетномъ году доходъ съ недвижимости былъ меньше обыкновеннаго. Для руководства бухгалтеріи постановлено, чтобы впредь сумма по расчету стоимости помѣщенія, занимаемаго Обществомъ, была показываема въ приходо-расходныхъ статьяхъ недвижимости Общества и чтобы торгово-комисіонное бюро и его складъ, пользовавшіеся до нынѣ бесплатнымъ помѣщеніемъ, вносили, начиная съ новаго 1904, года соотвѣтственную арендную плату. Увеличенный такимъ образомъ доходъ отъ недвижимости дастъ возможность Обществу на погашеніе суммы 6480 руб. 62 коп. занятой на покупку и ремонтъ дома изъ общихъ и текущихъ средствъ Общества, недостатокъ которыхъ могъ бы вредно отразиться на дѣятельности Общества въ культурно-земледѣльческомъ направленіи.

Благодаря пожертвоваціямъ вице-предсѣдателя Томаша Свѣклоцкаго, недвижимость Общества украсилась желѣзными воротами, чертежемъ и размѣрами вполне подходящими на ворота сосѣдней недвижимости Земскаго Кредитнаго Общества.

Въ отчетномъ году внесено Земскому Кредитному Обществу 1040 руб. на погашеніе ссуды, какъ второй

при улицѣ Мостowej. Koszty wodociągowo-kanalizacyjne, wynoszące 1400 rb. stosownie do umowy z d. 6 marca 1903 r. z inżynierem p. Adamem Hendzlem pokryło Towarzystwo w r. 1903 w sumie rb. 800; pozostałe dwie raty po rb. 300 przekazano do amortyzacji w dwóch następnych latach 1904 i 1905.

Powstanie Biura i Składu komisowo-handlowego, które z chwilą zatwierdzenia ustawy stosownej zreorganizowanem zostanie w Stowarzyszenie Gospodarskie przy Tow. Rolniczem w Płocku, wymagało stosownie do jego potrzeb wybudowania nowej halli na pomieszczenie narzędzi i dostarczanych produktów. Hallę tę wybudowano w drugim półroczu 1903 r. według planów budowniczego miejskiego p. Antoniego Wysockiego kosztem rb. 1330 k. 87.

Część mieszkań w domu Towarzystwa zajęta była: w suterynach przez najmujących je lokatorów, a na parterze przez Towarzystwo Rolnicze od 1 stycznia 1903 r. n. s. Pozostałe lokale wynajęte zostały od 1 lipca 1903 roku. Wskutek tego w roku bieżącym wpływy z domu są o wiele niższe od stale przewidywanych. Na przyszłość postanowiono w rachunkach domu obliczać wartość komornego od pomieszczenia Tow. Rolniczego, a Biuro i Skład komisowo-handlowe, które korzystały w pierwszym roku istnienia z bezpłatnego pomieszczenia, będą również uiszczać stosowną opłatę. W ten sposób zwiększony dochód z domu pozwoli na zamortyzowanie tych funduszów ogólnych i bieżących, które w sumie rb. 6480 kop. 62. Towarzystwo na kupno i remont domu zmuszone było wydatkować, a uszczuplenie których mogłoby osłabić działalność Towarzystwa w pracy jego kulturalno-rolniczej.

Dzięki ofiarności wice-prezesa Tomasza Siekluckiego dom Towarzystwa ozdobiony został żelazną bramą, odpowiadającą rysunkiem sąsiedniej do Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiej należącej.

и третій взносъ съ недвижимости, приобрѣтенной въ разсрочку платежей.

2) Въ началѣ 1903 года Общество, исполняя постановленія Совѣта и Общаго Собранія съ декабря мѣсяца 1902 г. приступило къ организациі торгово-комиссіоннаго бюро и склада, которые подъ завѣдываніемъ Александра Майдецкаго и специальной наблюдательной комиссіи дѣйствуютъ уже съ 1-го февраля 1903 года. Подробности, относящіяся къ дѣятельности Общества въ этомъ направленіи, помѣщены ниже вмѣстѣ съ денежною отчетностью торгово-комиссіоннаго бюро.

3) Послѣ утвержденія при Обществѣ Комитета по Страхованіямъ, Совѣтъ, испрашивая всякій разъ разрѣшенія Общаго Собранія, приступилъ: къ организациі сего Комитета, 2) къ заключенію съ ново-учрежденнымъ въ г. Варшавѣ Обществомъ Взаим. Страхов. сельско-хозяйственной движимости подъ назв. „Снопъ“ договора на выгодныхъ для членовъ условіяхъ; къ перенесенію въ Комитетъ всѣхъ дѣлъ Пlockой Агентуры Общества Взаим. Страхованій отъ градобитія подъ названіемъ „Церера“ и, наконецъ, къ переговорамъ съ другими спекулятивными Страхowymi Обществами о ликвидаціи дѣлъ существующихъ при нихъ страховыхъ группъ. Въ отчетѣ о дѣятельности Комитета по Страхованіямъ будетъ приведенъ и его личный составъ; здѣсь мы можемъ только замѣтить, что для завѣдыванія дѣлами страхованія вообще былъ избранъ Общимъ сентябрьскимъ Собраніемъ Сигизмундъ Квасеборскій, вл. им. Вемпила, который, какъ вознагражденіе за труды по веденію страховыхъ дѣлъ будетъ получать провизію отъ всѣхъ страхованій, заключенныхъ агентами Общества въ Пlockой губерніи, а кромѣ того особую провизію отъ страхованій, сдѣланныхъ при посредствѣ завѣдываемой имъ агентуры. Общество получать будетъ въ свою пользу $\frac{1}{2}\%$ со всѣхъ безъ исключенія премій нетто отъ сдѣланныхъ страхованій у агентовъ Общества и въ Пlockой агентурѣ. Что касается отношенія Общества къ Обществу Взаимныхъ Страхованій „Снопъ“, то здѣсь можемъ только замѣтить, что договоръ съ Обществомъ „Снопъ“ заключенъ на правахъ губернскаго представительства на счетъ. Переговоры

Towarzystwu Kredyt. Ziemiemu w roku sprawozdawczym zapłaciliśmy drugą i trzecią ratę amortyzacyjną w sumie rb. 1040.

2) W wykonaniu uchwały Rady Towarzystwa i Ogólnego Zebrania członków w grudniu 1902 r. z początkiem 1903 r. zajęto się zorganizowaniem Biura i Składu komisowo-handlowego w Plocku tak, że od 1 lutego pod kierunkiem Aleksandra Majdeckiego i specjalnej komisji nadzorczej, jako organu delegacji handlowej, rozpoczęło funkcjonować. Szczegóły, dotyczące tego odłamu działalności Towarzystwa poniżej są przedstawione wraz z rachunkami i bilansem biura.

3) Po zatwierdzeniu przy Towarzystwie Delegacji Ubezpieczeniowej Rada Towarzystwa, stale zasięgając opinji Ogólnego Zebrania, zajęła się: 1) jej organizacją 2) wejściem w stosunki z nowopowstającym Towarzystwem Wzajemnych Ubezpieczeń ziemiopłodów od ognia „Sноп“; 3) przejściem interesów Agentury Plockiej Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń od gradu „Ceres“; 4) staraniami o likwidację interesów grup ubezpieczeniowych przy innych Towarzystwach ogniowych istniejących. W sprawozdaniu delegacji Ubezpieczeniowej przedstawiona jest jej organizacja, tu jedynie nadmieniamy, że dla prowadzenia interesów ubezpieczeniowych wybrany został przez Ogólne Zebranie w dniu 6 października Zygmunt Kwasieborcki z Wempil za wynagrodzeniem prowizyjnym, pobieranem od wszystkich ubezpieczeń, zawieranych w gub. Plockiej przez agentów ubezpieczeniowych Tow. Rolniczego i specjalnem od robionych w agenturze pod jego kierunkiem bezpośrednim pozostającej. Tow. Rolnicze od wszystkich składek ubezpieczeniowych i ubezpieczeń w agenturze przy Towarzystwie Rolniczem dokonanych pobierać będzie $\frac{1}{2}\%$ prowizji. Stosunek z Towarzystwem Wzajem. Ubezpiecz. ziemiopłodów od ognia „Sноп“ zawarty został na prawach Reprezentacji gubernialnej, a sprawa zawarcia umowy o ubezpieczenia budowlane, znajdująca się w biegu pertraktacji, z początkiem 1904 r. ukończoną będzie. Na zabezpieczenie składek, pobieranych dla Tow. „Sноп“,

страхованія сельско-хозяйственной недвижности приближаются къ концу и есть основаніе полагать, что къ началу 1904 г. вопросъ этотъ будетъ разрѣшенъ въ благопріятномъ смыслѣ. Въ обезпеченіе премій, вносимыхъ страхующимися въ агентуры Общества Общее сентябрьское Собраніе постановило записать въ пользу Общества „Снопъ“ по ипотекаѣ недвижности № 263, 264 гарантію въ суммѣ 10000 руб.

4) Изъ средствъ Комитетовъ Совѣтъ отпустилъ 150 руб. Фелициану Макомаскому на коллективную сельско-хозяйственную поѣздку въ Данію, возложивъ на него обязанность представить Совѣту подробный отчетъ примѣнительно къ данной ему инструкціи. Надо замѣтить, что требованія Общества были вполне удовлетворены и, благодаря умѣлому распределенію трудовъ по спеціальностямъ каждаго изъ соучастниковъ поѣздки, заранѣе обязавшихся дать отчетъ Плоцкому Обществу по всѣмъ отраслямъ датскаго сельскаго хозяйства взаменъ за доставленіе Макомаскимъ его отчета прочимъ сельско-хозяйственнымъ обществамъ, члены нашего Общества имѣли случай восхищаться въ Общемъ декабрьскомъ Собраніи прекрасно составленнымъ по этой поѣздкѣ отчетомъ, который, глубоко укоренившись въ памяти, заставитъ того и другого серьезно призадуматься и взяться за дѣло.

5) За счетъ Общества обучался въ Щелинскомъ училищѣ Антонъ Пущикъ, крестьянскій сынъ изъ дер. Врогочинъ, а въ 1904 году стипендію будетъ получать крестьянскій сынъ Пикусъ изъ дер. Моделка въ суммѣ 40 руб. и сынъ мелкопомѣстнаго владѣльца Францъ Гутковскій изъ дер. Длужнево въ суммѣ 20 руб.

6) Собѣшинской сельско-хозяйственной школѣ I-го разряда Общество заплатило: въ I-мъ полугодіи за содержаніе ученика IV-го курса, Яна Ваньку, изъ дер. Осѣкъ; за содержаніе ученика пригтовительнаго курса Юсифа Хамскаго изъ дер. Бромержикъ за цѣлый 1903/4 учебный годъ и за Стефана Липскаго, ученика пригтовительнаго курса, за II-ое полугодье 1903/4 учебнаго года.

7) Во время сентябрьскаго Общаго Собранія устроена была показка копалокъ для свеклы и картофеля

Ogólne Zebranie decyzją z d. 6. października 1903 r. uchwalilo dać temuż Towarzystwu ewikcję hipoteczną na domu Tow. do wysokości 10000 rb.

4) Z funduszów na potrzeby delegacji Rada wypłaciła 150 rb. Felicjanowi Makomaskiego ze Szczurzy na na udział w wycieczce rolniczej do Danji z obowiązkiem przedstawienia jej szczegółowego sprawozdania według udzielonej mu instrukcji. Przez umiejętny rozdział do opracowania specjalności pomiędzy innych uczestników wycieczki, z których każdy zobowiązał się swój referat odczytać w naszym Towarzystwie w zamian za dostarczenie opracowań p. F. Makomaskiego dla innych instytucji rolniczych, wymaganiom Towarzystwa stało się zadosyć, a znakomicie wykonane sprawozdanie, które słyszeliśmy w naszym Towarzystwie w d. 21 grudnia, pozostanie w pamięci członków i niejednego do poważnych refleksji i czynów pobudzi.

5) W Pszczelinie na koszt Towarzystwa pobierał naukę do końca pierwszego półrocza Antoni Puszczyk z Wrogočina, a na 1904 r. przyznano stypendja Pikusowi z Modelki w sumie rb. 40 i Franciszkowi Gutkowskiemu z Dłużniewa w sumie rb. 20.

6) W Sobieszynie w Niższej szkole rolniczej w pierwszym półroczu opłacaliśmy utrzymanie za ucznia IV kursu Jana Bolestawa Bańkę z Osieka Piasecznego. Za Józefata Chamskiego z Bromierzyka, ucznia kursu wstępnego za cały 190³/₄, a za Stefana Lipskiego z Płocka, ucznia kursu wstępnego za 2-e półrocze 190³/₄ r. należność wnosimy.

7) W październiku podczas Ogólnego Zebrania urządzono pokaz kopaczek do buraków i ziemniaków i motoru naftowego przy pracy w zastosowaniu do młocarni, pomysłu i roboty mechanika płockiego p. Teodora Bartkowskiego.

и нефтяного двигателя, изобрѣтеннаго площкимъ механикомъ. Теодоромъ Бартковскимъ.

8) Во время мартовскаго и сентябрьскаго Общихъ Собраній состоялись показки хлѣбовъ и сѣмянъ въ колосьяхъ и въ чистомъ зернѣ. Среди экспонативъ, принадлежащихъ къ отдѣлу продажныхъ сѣмянъ, самое видное мѣсто занимала Плоцкая Продукція Сѣмянъ, въ сентябрьской же показкѣ отличалась Хойновская Опытная Станція, демонстрирующая въ колосьяхъ и зернѣ всѣ сорта испытываемыхъ улучшенныхъ хлѣбовъ, а въ клубняхъ—воздѣлываемыя корнеплодные растенія.

9) Въ отчетномъ году выдали были льготныя свидѣтельства: 34 на провозъ такого же количества вагоновъ дренажныхъ трубокъ, одно свидѣтельство на провозъ вагона чилийской селитры и 3 на провозъ 3 бычковъ племенной породы.

10) Къ количеству книгъ въ библиотекѣ, состоящей изъ 402 изданій въ 462 томахъ по утвержденіи г. Губернаторомъ 14 марта за № 1778 третьяго каталога прибыло еще 41 изданій состоящихъ изъ 44 томовъ. Въ предстоящемъ году предположено выписать болѣе значительное количество книгъ.

11) Для музея приобрѣтено въ отчетномъ году гербарій, составленный докторомъ А. Семповскимъ изъ Собѣяна. Пожертвовали для музея: Чеславъ Косицкій зоологическіе образцы, Збигнѣвъ Заневскій—образцы череповъ и щекъ рогатаго скота, одержимаго актомыкозисомъ, а Г-жа Миллеръ обѣщалась пожертвовать гербарій.

12) Справочно-комиссіонныя бюро развиваютъ очень незначительную дѣятельность. Серпецкое бюро вошло въ сношенія съ Торгово-комиссіоннымъ Бюро и Складомъ при Плоцкомъ Сельско-хоз. Обществѣ. Благодаря инициативѣ этого бюро, въ имъ Громбець 15-ю владельцами окрестныхъ имѣній открыта была маслобійня въ ноябрѣ 1903 г. а складъ сельско-хозяйственныхъ орудій и механическое заведеніе для починки такихъ же орудій, кажется, будутъ открыты съ наступленіемъ весны.

13) Составленная вице-предсѣдателемъ Т. Сѣлюцкимъ и утвержденная Совѣтомъ 14 января и Общимъ

8) W czasie zebrania marcowego i październikowego odbywał się pokaz zbóż i nasion w ziarnie i kłosach. Udział przeważny w nich przyjmowała w dziale nasion sprzedażnych Płocka Produkcja Nasion, a w części naukowej w październiku, Stacja Doświadczalna Rolnicza w Chojnowie, demonstrując w kłosach i ziarnie wszystkie odmiany badanych i uszlachetnionych zbóż, a w kłębach—uprawianych okopowizn.

9) Z praw ulgowych na przewóz koleją korzystali rolnicy płocky przez wybranie 34 świadectw na przewóz tyłuż wagonów sączków drenarskich, wagonu saletry i 3 byczków rozplodowych.

10) W bibliotece do 402 dzieł w 462 tomach po uzyskaniu zatwierdzenia p. Gubernatora z dnia 14 marca za № 1778 trzeciego katalogu, przybyło 41 dzieł w 44 tomach. W roku nadchodzącym przewidywane jest sprowadzenie większej ilości książek.

11) Do Muzeum Towarzystwa nabyto: zielnik traw, przygotowany przez D-ra A. Sempolowskiego z Sobieszyna. Dary złożyli pp: Czesław Kosiński—okazy zoologiczne; Zbigniew Zaniewski—okazy czaszek bydłych, dotkniętych promienią; zadeklarowała do złożenia p. Müller zielnik. Postanowiono nabyć zbiór kłosów uprawnych zbóż, który już nadszedł, obciążając kosztami rok 1904.

12) Biura wywiadowczo-komisowe słabo swą działalność zaznaczają. Biuro w Sierpcu weszło w stały stosunek z Biurem i Składem Towarzystwa Rolniczego w Płocku. Zainicjowało pobudowanie przez 15 rolników mleczarni udziałowej w Grąbcu, która od 18 listopada w ruch puszczoną została. Skład i reperacja maszyn rolniczych zapewne od wiosny w Sierpcu wejść w życie.

13) Budżet Towarzystwa na 1903 r., opracowany przez vice-prezesa Tomasza Siekluckiego, przyjęty przez

Собраниемъ 11 марта смѣта на 1903 г. представляется слѣдующимъ образомъ:

П р и х о д ъ.

А. Обыкновенныя поступления.

1. Недоплоченныя за 1902 г. вст. плата	105 руб. — коп.
2. Членскіе взносы за 1903 г. отъ новыхъ членовъ	125 " — "
3. Возвраты за кускуту	240 " — "

Б. Текущія поступления.

1. Недоплоченныя отъ 143 чл. взносы за 1902 годъ	1430 руб. — коп.
2. Членскіе взносы отъ 359 чл. за 1903 годъ	3590 " — "
3. Взносы отъ новыхъ въ 1903 г. членовъ	250 " — "
4. Провизія отъ Общ. „Церера“,	150 " — "
5. % отъ капитала	100 " — "
6. За календарь	— " 50 "

В. Спеціальныя поступления.

1. За наемъ квартиры	1353 руб. — коп.
2. За аренду огорода	25 " — "
3. Провизія отъ тор.-комис. бюро	50 " — "
4. Пожертвованія на покупку дома	1530 " — "
5. Отъ влад. скотныхъ дворовъ	1620 " — "

Итого . . . 10568 руб. 50 коп.

Р а с х о д ъ.

А. Изъ обыкновенныхъ поступлений.

Членскій взносъ въ Общ. Взаимнаго Кредита	300 руб. — коп.
---	-----------------

Б. Изъ текущихъ поступлений.

1. На пополненіе обстановки	300 руб. — коп.
2. На наемъ помѣщенія	400 " — "

Radę w d. 27 stycznia 1903 r., a przez Ogólne Zebranie w d. 24 marca, przedstawiał się w następujący sposób:

Przychód przewidywany.

А. Wpływy ogólne:

1) Za zaległe wpisy od 21 czł. z r. 1902	Rb.	105 k. —
2) Za wpisy od nowych czł. w r. 1903	Rb.	125 k. —
3) Zwrot za Cuscuty	Rb.	240 k. —

В. Dochody bieżące:

1) Składki zaległe od 143 czł. z r. 1902	Rb.	1430 k. —
2) Składki od 359 członków w r. 1903	Rb.	3590 k. —
3) Składki od przypusz. nowych człon.	Rb.	250 k. —
4) Prowizja od Tow. Ubezpie. „Ceres“	Rb.	150 k. —
5) Procent od złożonych pieniędzy	Rb.	100 k. —
6) Za sprzedany kalendarz rolniczy	Rb.	— k. 50

С. Na cele specjalne:

1) Dochód z wynajętych mieszkań	Rb.	1353 k. —
2) Z dzierżawy ogrodu	Rb.	25 k. —
3) Prowizja z biura Komisowo-hanlow.	Rb.	50 k. —
4) Ofiary na dom	Rb.	1530 k. —
5) Od związku hodowli bydła	Rb.	1620 k. —

Razem . . . Rb. 10568 k. 50

Rozchód przewidywany.

А. Z wpływów ogólnych:

Na udział w Tow. Wzajemnego Kredytu	Rb.	300 k. —
-------------------------------------	-----	----------

В. Wydatki z funduszów bieżących:

1) Zakup inwentarza	Rb.	300 k. —
2) Wynajem lokalu	Rb.	400 k. —

3. На содержание помещенія . . .	200	"	—	"
4. Жалованіе дѣлопроизводителя .	720	"	—	"
5. На канцелярскіе расходы . . .	215	"	50	"
6. Почтово-телеграф. расходы . . .	150	"	—	"
7. Выписка журналовъ	125	"	—	"
8. На покупку книгъ и переплетъ .	143	"	—	"
9. На стипендіи	150	"	—	"
10. На расходы Комитетовъ	850	"	—	"
11. На отпечатаніе отчета 1902 г.	200	"	—	"
12. На пополненіе музея	100	"	—	"
13. Непредвидѣнные расходы . . .	150	"	—	"

В. Изъ спеціальныхъ средствъ.

1. Подати и пологи съ дома	400	руб.	—	коп.
2. Ремонтъ, водопроводы, канализація	3050	"	—	"
3. Взносы по ссудѣ Зем. Кр. Общ. . .	1040	"	—	"
4. Издержки по скupu чинша	75	"	—	"
5. На статист. цѣли	500	"	—	"
6. На расходы Союза Скотоводовъ .	1500	"	—	"

Итого . . 10568 руб. 50 коп.

3) Utrzymanie lokalu, światło, opał .	Rb.	200 k. —
4) Pensja urzędnika biura	Rb.	720 k. —
5) Wydatki kancelaryjne	Rb.	215 k. 50
6) Porto pocztowe i telegramy . . .	Rb.	150 k. —
7) Prenumerata pism	Rb.	125 k. —
8) Zakup książek i oprawa	Rb.	143 k. —
9) Stypendja	Rb.	150 k. —
10) Wydatki delegacji	Rb.	850 k. —
11) Druk sprawozdania za 1902 r. . .	Rb.	200 k. —
12) Zakup przedmiotów do muzeum .	Rb.	100 k. —
13) Wydatki nieprzewidziane	Rb.	150 k. —

С. Wydatki na cele specjalne:

1) Podatki i opłaty z domu	Rb.	400 k. —
2) Remont domu, wodociągi, kanaliz.	Rb.	3050 k. —
3) Raty amortyzacyjne	Rb.	1040 k. —
4) Koszty skupu czynszu	Rb.	75 k. —
5) Na prace statystyczne	Rb.	500 k. —
6) Na potrzeby związku hodowli bydła	Rb.	1500 k. —

Razem . . Rb. 10568 k. 50

ОТЧЕТЪ ПО КАССѢ

за 1903 годъ,
составленный 1 Января 1904 года.

I. Приходъ по кассѢ.

A. Обыкновенныя поступления.

1. Вступительная плата отъ 19 членовъ за 1902 г.	95 р. — к.
2. Вступительная плата отъ 20 членовъ за 1903 г.	100 р. — к.
3. Пожизненный взносъ отъ 1 члена	100 р. — к.
4. Взносы за кускуту 1902 и 1903 г.	240 р. — к.
Итого	535 р. — к.

B. Текущія поступления.

1. Членскіе взносы	3988 р. 95½ к.
2. Отъ Общества „Церера“ ½% коммисіонныхъ	302 р. 49 к.
3. Отъ Списа 5% скидки	540 р. 90 к.
4. Проценты отъ капитала за 1903 г.	55 р. 40 к.
5. На расходы по посѣщенію Мѣсовской Выставки	100 р. — к.
6. Отъ нанятей за квартиры	855 р. 40 к.
7. За аренду огорода	25 р. — к.
8. Отъ продажи устава и изданій	1 р. 60 к.
Итого	5869 р. 74½ к.

SPRAWOZDANIE KASOWE

за 1903 rok
w dniu 31 stycznia 1904 roku.

Przychód.

A. Wpływy ogólne:

1) Z wpisów od 19 członków za r. 1903	Rb. 95 k. —
2) Z wpisów od 20 członków za r. 1903	Rb. 100 k. —
3) Składka dożywotnia od 1 członka	Rb. 100 k. —
4) Zwrot za Cuscuty za r. 1902 i 1903	Rb. 240 k. —
Razem	Rb. 535 k. —

B. Wpływy bieżące:

1) Składki członkowskie	Rb. 3988 k. 95½
2) Od T-wa „Ceres“ ½% komisowego	Rb. 302 k. 49
3) Od Spiessa 5% bonifikacji	Rb. 540 k. 90
4) % od lokacji sum w 1903 r.	Rb. 55 k. 40
5) Na koszty wycieczki na Wystawę Miechowską	Rb. 100 k. —
6) Dochód za lokale z domu T-wa	Rb. 855 k. 40
7) Dochód z ogrodu	Rb. 25 k. —
8) Ze sprzedaży Ustaw i wydawnictw	Rb. 1 k. 60
Razem	Rb. 5869 k. 74½

В. Поступления съ спеціальнымъ назначеніемъ.

1. Отъ гр. А. Красинскаго на статистическое описаніе (100 руб. взяты въ счетъ Мадераковскимъ возвращены)	200 р. — к.
2. Отъ В. Волибнера (по порученію другихъ лицъ) на увеличеніе средствъ по содѣйствію развитію мелкаго промысла.	100 р. — к.
3. На покупку дома и отъ продажи старыхъ оконъ и т. д. а равно на перестройку стѣны отъ Земл. Кред. Общ.	1435 р. 85 к.
4. Въ средства союза скотоводовъ	197 р. 25 к.
5. Паи членовъ торгово-комиссіоннаго бюро	950 р. — к.
Итого	2883 р. 10 к.

Общій итогъ прихода.

Изъ поступленія А.	535 р. — к.
” ” Б.	5869 р. 74½ к.
” ” В.	2883 р. 10 к.
Сальдо 1) Итого	9287 р. 84½ к.

II. Расходъ.**А. Изъ обыкновенныхъ поступленій.**

1. 10% вкладъ на потребности торгово-комиссіоннаго бюро	300 р. — к.
---	-------------

Б. Изъ текущихъ поступленій.

1. Пополненіе обзаведенія	102 р. — к.
2. Содержаніе помѣщенія	171 р. 10 к.
3. Содержаніе дѣлопроизводителя	720 р. — к.
4. Канцелярскіе расходы	222 р. 57 к.
5. Почтово-телеграфныя расходы	156 р. 25 к.
6. Выписка журналовъ и газетъ	133 р. 80 к.
7. Выписка и переплетъ книгъ	62 р. 70 к.
8. Стипендіи	100 р. — к.

С. Wpływy specjalne:

1) Na opis statystyczny od hr. Kraśńskiego (i zwrot zaliczki danej p. Macierakowskiemu)	Rb. 200 k. —
2) Z przekazanej na ręce W. Wolibnera sumy na poparcie drobnego przemysłu	Rb. 100 k. —
3) Na kupno domu, oraz ze sprzedaży starych materiałów i na przebudowanie ściany od Tow. Kr. Ziems.	Rb. 1435 k. 85
4) Na rachunek związku hodowlanego	Rb. 197 k. 25
5) Na zaliczenia do Biura komisowo-handlowego	Rb. 950 k. —
Razem	Rb. 2883 k. 10

Ogólna suma przychodu:

Z wpływów А.	Rb. 535 k. —
Z wpływów В.	Rb. 5869 k. 74½
Z wpływów С.	Rb. 2883 k. 10
I (Saldo Ma) Razem	Rb. 9287 k. 84½

R o z c h ó d.**А. Z wpływów ogólnych:**

1) 10% wkład do T-wa Wz. Kred. na potrzeby Biura komisowo-handl.	Rb. 300 k. —
--	--------------

В. Z wpływów bieżących:

1) Zakup inwentarza T-wa	Rb. 102 k. —
2) Utrzymanie lokalu	Rb. 171 k. 10
3) Pensja referenta biura	Rb. 720 k. —
4) Wydatki kancelaryjne	Rb. 222 k. 57
5) Porto pocztowe i telegraficzne	Rb. 156 k. 25
6) Prenumerata pism	Rb. 133 k. 80
7) Zakup i oprawa książek	Rb. 62 k. 70
8) Stypendja	Rb. 100 k. —

9. Расходы на нужды отдельных Комитетовъ и издержки по посѣщенію выставки въ Мѣховѣ	662 р. 18 к.
10. Отпечатаніе отчета за 1902 годъ	195 р. 75 к.
11. Непредвидѣнные расходы	255 р. 19 к.
12. Въ возвратъ 5% скидки покупателямъ туковъ	540 р. 98½ к.
13. Содержаніе дома	1202 р. 15½ к.
14. Покупка Гербарія для музея	4 р. 55 к.
15. Метеорологическіе инструменты	160 р. 75 к.
Итого	4689 р. 98 к.

В. Изъ спеціальныхъ поступленій.

1. На покупку и ремонтъ дома	4987 р. 02 к.
2. Перечислено въ торгово-комиссе. бюро членскихъ паевъ	950 р. — к.
3. На расходы союза скотоводовъ	200 р. — к.
Итого	6137 р. 02 к.

Общій итогъ расхода.

Изъ поступленій А.	300 р. — к.
” ” В.	4689 р. 98 к.
” ” В.	6137 р. 02 к.
Сальдо II) Итого	11127 р. — к.

Сравненіе общихъ итоговъ.

Расходъ (Сальдо II)	11127 р. — к.
Приходъ (Сальдо I)	9287 р. 84½ к.
Сальдо въ недоимкѣ	1839 р. 15½ к.

вызванное ремонтомъ дома и пополненное изъ остатка отъ прошлыхъ лѣтъ.

Сравненіе итоговъ по отдельнымъ статьямъ прихода и расхода.

А. Обыкновенныя поступленія.

Приходъ	535 р. — к.
Расходъ	300 р. — к. Итого 235 р. (А.).

9) Wydatki na potrzeby delegacji i koszty udziału w Wystawie Miechowskiej	Rb. 662 k. 18
10) Druk sprawozdania za 1902 r.	Rb. 195 k. 75
11) Nieprzewidziane wydatki	Rb. 255 k. 19
12) Zwrot 5% prowizji nabywcom nawozów	Rb. 540 k. 98½
13) Utrzymanie domu	Rb. 1202 k. 15½
14) Zakup zielnika do Muzeum	Rb. 4 k. 55
15) Zakup przyrządów meteorologicz.	Rb. 160 k. 75
Razem	Rb. 4689 k. 98

С. Z wpływów na cele specjalne:

1) Na kupno i remont domu	Rb. 4987 k. 02
2) Przelano do Biura komisowo-handlowego zaliczenia członków	Rb. 950 k. —
3) Na potrzeby związku hodowlanego	Rb. 200 k. —
Razem	Rb. 6137 k. 02

Ogólna suma rozchodu:

Z rozchodów А.	Rb. 300 k. —
Z rozchodów В.	Rb. 4689 k. 98
Z rozchodów С.	Rb. 6137 k. 02
II (Saldo Debet) Razem	Rb. 11127 k. —

Porównanie Sald ogólnych:

Saldo II rozchodów	Rb. 11127 k. —
Saldo I wpływów	Rb. 9287 k. 84½
Saldo w niedoborze	Rb. 1839 k. 15½

wywołane remontem domu i pokryte z rewanentу lat poprzednich.

Porównanie poszczególnych źródeł przychodu i rozchodu.

А. Wpływy ogólne:

Przychód	Rb. 535 k. —
Rozchód	Rb. 300 k. —
Saldo А +	235 k. —

Б. Текуція поступленія.

Приходъ 5869 р. 74½ к.
 Расходъ 4689 р. 98 к. Итого 1179 р. 76½ к. (Б).

В. Спеціальныя поступленія.1. *На покутку дома:*

Приходъ 1435 р. 85 к.
 Расходъ 4987 р. 02 к. Итого въ недоимкѣ
 3551 р. 17 к. (B1)

2. *На союзъ скотоводовъ:*

Приходъ 197 р. 25 к.
 Расходъ 200 р. — к. Итого въ недоимкѣ
 2 р. 75 к. (B2)

3. На статистическія цѣли 200 р. — к. (B3)

4. На мелкій промыселъ 100 р. — к. (B4)

Собраніе окончательныхъ итоговъ по отдѣльнымъ статьямъ.

	въ наличности	въ недоимкѣ.
Итого А.	235 р. — к.	
” В.	1179 р. 76½ к.	
” В1	” ”	3551 р. 17 к.
” В2	” ”	2 р. 75 к.
” В3	200 р. — к.	
” В4	100 р. — к.	
Итого	1714 р. 76½ к. въ нед.	3553 р. 92 к.

Окончательно въ недоимкѣ 1839 р. 15½ к.

В. Wpływy bieżące:

Przychód Rb. 5869 k. 74½
 Rozchód Rb. 4689 k. 98 Saldo B + 1179 k. 76½

С. Wpływy specjalne:1) *Saldo kupna domu*

Przychód Rb. 1435 k. 85
 Rozchód Rb. 4987 k. 02 Saldo C1 w niedob. 3551 k. 17

2) *Saldo związku hodowlanego*

Przychód Rb. 197 k. 25
 Rozchód Rb. 200 k. — Saldo C2 w niedob. rb. 2 k. 75

3) Saldo opisu statystycznego C3 + 200 rb.

4) Saldo drobnego przemysłu C4 + 100 rb.

Zestawienie szczegółowych Sald:

	Saldo (+)	Saldo (-)
Saldo A. . .	Rb. 235 k. —	— —
Saldo B. . .	Rb. 1179 k. 76½	— —
Saldo C: 1) .	— —	Rb. 3551 k. 17
2) .	— —	Rb. 2 k. 75
3) .	Rb. 200 k. —	— —
4) .	Rb. 100 k. —	— —
Razem .	Rb.(+)1714 k. 76½	Rb.(-)3553 k. 92
Ostatecznie Saldo w niedoborze . .		Rb. 1839 k. 15½

Итоги по отдѣльнымъ поступлениямъ

къ 1 Января 1904 года.

А. Обыкновенныя поступления.

Сальдо 1902 года 3029 р. — к.
Сальдо 1903 года 235 р. — к. Итого 3264 р. (А).

Б. Текущія поступления.

Сальдо 1902 г. 919 р. 63 к.
Сальдо 1903 г. 1179 р. 76½ к. Итого 2099 р. 39½ (Б).

В. Спеціальныя поступления.

1. На статистическія работы:
въ 1902 г. 500 р.
въ 1903 г. 200 р. Итого 700 р. (В1)
2. На организаціонныя цѣли . . . 100 р. (В2)
3. На пріютъ 600 р. (В3)
4. На расходы союза скотоводовъ
въ 1902 году 156 р. 20 к.
Недоимка въ 1903 г. 2 р. 75 к. Итого 153 р. 45 к. (В4)
5. На мелкій промыселъ 100 р. — к. (В5)
6. На покунку дома въ недоимкахъ:
1902 г. 2929 р. 45 к.
1903 г. 3551 р. 17 к. Итого въ нед. 6480 р. 62 к. (В6).

Собраніе окончательныхъ итоговъ по отдѣльнымъ поступлениямъ.

	въ наличности	въ недоимкѣ
А. Изъ обыкн. поступленій	3264 р. — к.	"
Б. Изъ текущ. поступленій	2099 р. 39½ к.	"

Stan ogólny funduszu

w d. 1 stycznia 1904 r.

W dniu 1 stycznia 1904 r. poszczególne Salda przedstawiają się w następujący sposób:

A. Wpływy ogólne:

Saldo z roku 1902 Rb. 3029 k. —
Przybyło w r. 1903 Rb. 235 k. — + 3264 k. — (A)

B. Wpływy bieżące:

Saldo z roku 1902 Rb. 919 k. 63
Przybyło w r. 1903 Rb. 1179 k. 76½ + 2099 k. 39½ (B)

C. Saldo wpływów specjalnych:

- 1) Na prace statyst.-rolnicze z r. 1902 Rb. 500 k. —
Przybyło w r. 1903 Rb. 200 k. — + 700 k. — (C1)
- 2) Na cele organizacyjne + 100 k. — (C2)
- 3) Na instytucję schroniskową + 600 k. — (C3)
- 4) Na cele Związku hodowli bydła z roku 1902 . . . Rb. 156 k. 20
Niedobór w r. 1903 Rb. 2 k. 75 + 153 k. 45 (C4)
- 5) Na cele drobnego przemysłu + 100 k. — (C5)
- 6) Saldo kupna domu niedobór z r. 1902 Rb. 2929 k. 45
Niedobór z r. 1903 Rb. 3551 k. 17 — 6480 k. 62 (C6)

В. Изъ спец. поступлений	1) 700 р. — к.	„
	2) 100 р. — к.	„
	3) 600 р. — к.	„
	4) 153 р. 45 к.	„
	5) 100 р. — к.	„
	6) — р. — к.	6480 р. 62 к.

Итого . . . 7016 р. 84 к. 6480 р. 62 к.

такъ что наличныхъ средствъ Общество имѣеть 536 р. 22½ к. къ 1 января 1904 г., изъ этой суммы 102 р. 40 к. на текущемъ счету у Плоцк. Общ. Вз. Кредита, а 433 р. 82½ к. наличными въ кассѣ Общества.

Zestawienie poszczególnych Sald w d. 1 stycznia 1904 r.

	w gotowiznie		w niedoborze	
A. Saldo wpływów ogólnych . . .	Rb. 3264 k. —	Rb. — k. —		
B. Saldo wpływów bieżących . . .	Rb. 2099 k. 39½	Rb. — k. —		
C. Saldo wpływów specjalnych:				
1)	Rb. 700 k. —	Rb. — k. —		
2)	Rb. 100 k. —	Rb. — k. —		
3)	Rb. 600 k. —	Rb. — k. —		
4)	Rb. 153 k. 45	Rb. — k. —		
5)	Rb. 100 k. —	Rb. — k. —		
6)	Rb. — k. —	Rb. 6480 k. 62		

Razem . Rb. +7016 k. 84½ Rb. —6480 k. 62

pozostaje w remanencie gotowizną rb. 536 k. 22½, które stanowią całkowity fundusz T-wa w d. 1 stycznia 1904 r.; z sumy tej rb. 102 k. 40 znajduje się w Tow. Wz. Kredytu, a rb. 433 k. 82½ gotówką w kasie T-wa.

ПРОТОКОЛЬ РЕВИЗИОННОЙ КОМИССИИ

отъ 14 Января 1904 года.

Ниже подписавшіеся члены Ревизионной Комиссии для проверки книг и денежного отчета по кассѣ Пlockкого Сельско-Хозяйственного Общества, обревизовавъ 14 Января 1904 г. кассу, книги и оправдательные документы удостоверяють слѣдующее:

Въ приходѣ по капиталамъ:

общимъ и текущимъ за 1903 г.	6404 р. 74½ к.
на спеціальныя цѣли въ 1903 г.	2883 р. 10 к.
Итого въ 1903 г. поступило	9287 р. 84½ к.

Въ расходѣ капиталовъ:

изъ общихъ и текущихъ за 1903 г.	4989 р. 98 к.
изъ капиталовъ на спеціальныя цѣли въ 1903 г.	6137 р. 02 к.
Итого въ 1903 г. расходовано	11127 р. — к.

а потому недоимка, вызванная ремонтомъ недвижимости Общества, составляетъ въ отчетномъ году 1839 руб. 15½ коп. и можетъ быть оправдана тѣмъ, что въ средства на покупку дома поступило 1435 руб. 85 коп., израсходовано же на эту же цѣль 4987 руб. 2 коп.

Недоимка эта была покрыта изъ остатка суммъ отъ прошлыхъ лѣтъ, который составлялъ въ общемъ сумму 2375 руб. 38 коп. Такимъ образомъ весь наличный капиталъ Общества къ 1 Января 1904 г., за покрытием упомянутой выше недоимки 1903 г., соста-

PROTOKÓŁ REWIZJI KASY

w d. 27 stycznia 1904 r.

Ниже подписани члункowie komisji do sprawdzenia ksiąg i ogólnego stanu kasy Towarzystwa Rolniczego Plockiego za rok 1903, po dokonaniu powyższej czynności w dniu 27 stycznia 1904 roku, stwierdzają co następuje:

W wpływach: na cele ogólne i bieżące pobrano w r. 1903	Rb. 6404 k. 74½
Na cele specjalne w tymże roku	Rb. 2883 k. 10
Wpływ za rok 1903 razem	Rb. 9287 k. 84½

W rozchodach: z funduszu ogólnego i bieżącego w r. 1903	Rb. 4989 k. 98
Na cele specjalne w r. 1903	Rb. 6137 k. 02

W rozchodzie za rok 1903 razem Rb. 11127 k. —
a zatem przewyżka rozchodów nad dochodami, powstała wskutek remontu domu T-wa, wynosi rb. 1839 k. 15½. a da się usprawiedliwić tem, że dochód na kupno domu w roku bieżącym stanowił rb. 1435 k. 85, rozchód zaś rb. 4987 kop. 2.

Niedobór powyższy został pokryty z remanentu lat zeszłych, stanowiącego sumę rb. 2375 kop. 38, przeto ogólny fundusz T-wa w gotówce w d. 1 stycznia 1904 r., po pokryciu powyższego niedoboru za rok 1903, wynosi w gotowiznie rb. pięćset trzydzieści sześć kop. dwadzieścia dwie i pół (rb. 536 kop. 22½), z których rb. czterysta trzydzieści trzy kop. ośmdziesiąt dwie i pół (rb. 433

влялъ сумму 536 руб. 22 $\frac{1}{2}$ коп. (пятьсотъ тридцать шесть рублей двадцать двѣ съ половиною копѣйки), изъ которыхъ 433 руб. 82 $\frac{1}{2}$ коп. (четыреста тридцать три рубля восемьдесятъ двѣ съ половиною копѣйки) найдено наличными въ кассѣ, остальные же 102 руб. 40 коп. (сто два рубля сорокъ копѣекъ), согласно представленнымъ квитанціямъ, помѣщены въ Обществѣ Плоцкаго Взаимнаго Кредита. При этомъ комиссія удостоверяетъ, что по другимъ статьямъ, кромѣ статей по покупкѣ и ремонту дома, свыше смѣты, утвержденной Общимъ Собраніемъ на 1903 годъ, расходовано не было.

М. Шемплинскій.
Ю. Госцицкій.
С. Квасеборскій.

Въ гор. Плоцкѣ 14 Января 1904 г.

kop. 82 $\frac{1}{2}$) znaleziono w kasie Towarzystwa, zaś rb. sto dwa kop. czterdzieści (rb. 102 kop. 40), jak usprawiedliwiono dowodami, znajdują się w Tow. Wzajemnego Kredytu w Płocku. Przytem komisja stwierdza, że w innych pozycjach, prócz pozycji kupna i remontu domu, budżet, zatwierdzony przez Ogólne Zebranie na rok 1903, nie został przekroczony.

М. Szempliński
J. Gościcki
С. Kwasieboriski.

Płock, d. 27 stycznia 1904 г.

О Т Ч Е Т Ъ

О ДѢЯТЕЛЬНОСТИ

Комитетовъ Плоцкаго Сельско-Хозяйственнаго Общества
за 1903 годъ.

О дѣятельности Комитетовъ въ отчетномъ году можно сказать почти тоже самое, что и въ прошломъ. Дѣятельность нѣкоторыхъ Комитетовъ оказалась довольно плодотворной, тогда какъ другіе бездѣйствовали почти цѣлый годъ. Малая заинтересованность членовъ Общ. дѣлами, подлежащими вѣдѣнію Комитетовъ, иногда недостатокъ инициативы со стороны предѣдательствующихихъ, а чаще всего стремленіе ихъ къ разрѣшенію дѣлъ поручаемыхъ Комитетами, въ засѣданіяхъ, продолжающихся едва нѣсколько часовъ, вмѣсто того, чтобы возбудить вопросъ отъ себя и детально разработать его въ засѣданіи, вотъ, по нашему мнѣнію, дѣйствительныя причины слабаго развитія дѣятельности этихъ вспомогательныхъ органовъ. Если дѣятельность не будетъ усилена Комитетами, то мы не можемъ надѣяться достигнуть когда нибудь тѣхъ результатовъ, какихъ слѣдовало бы ожидать отъ умѣлаго коллективнаго труда по выполненію задачъ, намѣченныхъ Обществомъ. Впрочемъ нельзя не замѣтить, что на успѣхахъ Комитетовъ дурно отражается привычка большинства членовъ устраниваться отъ участія въ предпринимаемыхъ Обществомъ трудахъ и заставлять заботиться о всѣхъ дѣлахъ только нѣсколькихъ членовъ, которые, по должности членовъ Совѣта, завалены работою и не въ состояніи съ пользою работать въ другомъ напра-

SPRAWOZDANIE

z działalności Delegacji Towarzystwa Rolniczego w Płocku
w 1903 r.

—*—

О rozwoju pracy w delegacjach Towarzystwa w ubiegłym roku można niemal to samo powtórzyć, co przed rokiem w tem miejscu zazaczyliśmy. Obok żywotnej pracy pewnej ich liczby, obserwujemy anemiczną działalność pozostałych. Niedostateczne przeważnie zainteresowanie się członków Towarzystwa sprawami w delegacjach poruszanimi i prowadzonymi, czasami brak kierowniczej inicjatywy w łonie delegacji, wreszcie dążność do załatwienia interesów delegacji powierzanych na zebraniach, odbywających się co kilka miesięcy w ciągu kilku godzin, zamiast podejmowania ich i stosownego przygotowywania po za posiedzeniami—oto, zdaniem naszym, przyczyny słabego rozwoju tych ciał pomocniczych Towarzystwa. Bez spotęgowania w nich działalności nie możemy spodziewać się szerszej pomyślanego i wszechstronnego życia w Towarzystwie.

Wreszcie do osłabienia pracy w delegacjach przyczynia się zwyczaj u nas ustalony usuwania się szerszego ogółu rolników od pracy w Tow. i zwalania jej na barki nielicznego grona ludzi, którzy, obarczeni zajęciami w Radzie Tow., nie mogą podjąć im na innych polach. Normalny bieg kilku delegacji pozwala mieć nadzieję, że z wyrobieniem odpowiednio uzdolnionych sił i wytknięciem na razie węższego, lecz z praktyką rolniczą związa-

влении. Нормально развивающаяся деятельность некоторых Комитетов дает основание думать, что при умелом подборе сотрудников и более узкой программе и прочие Комитеты станут развиваться, содействуя таким образом расширению деятельности Общества.

I. Комитет полеводства

Личный состав: 1) Михаил Бояновский (Клице), председательствующий, 2) Чеслав Бейт (Монколинь), 3) Станислав Хелховский (Хойново), делегат Совета, 4) Стефан Госпицкий (Тулибово), 5) Людвик Горzechowski (Карсы), 6) Карль Прусский (Стружево), 7) Янь Сипярский-Чаплицкий (Ковалевко), секретарь, 8) Николай Шемплинский (Бяла), 9) Янь Зелинский (Воля), 10) Эдуард Закржевский (Майки) заместитель председательствующаго.

Продолжая опыты с искусственными удобрительными туками, Комитет вошел в соглашение с Хойновскою Опытною Станцією, на основании котораго послѣдняя, с уступкою 10% с нормальных цѣн за такую работу, обязалась проверять в научном и химическом отношении ихъ достоинство и вообще всѣ земледѣльческіе продукты (опредѣленіе достоинства сѣмянъ, опредѣленіе содержания жира въ молокѣ), доставляемые членами Общества.

Желая собрать свѣдѣнія на счетъ различныхъ сортовъ воздѣлываемыхъ у насъ растений и убѣдиться, на сколько они отвѣчаютъ мѣстнымъ условиямъ культуры и климата дабы впоследствии, на основании собраннаго матеріала, вывести заключеніе о нашихъ погрѣшностяхъ въ выборѣ этихъ сортовъ, и въ какомъ направленіи слѣдовало бы исправить ошибки, Комитетъ поручилъ Станиславу Хелховскому составить вопросный листокъ, имѣющій цѣлью собрать свѣдѣнія не только по вышеприведенному основному вопросу, но одновременно и по вопросу о распространении искусственныхъ удобрений, объ употребленіи рядной системы посѣва и о другихъ подробностяхъ на счетъ воздѣлыванія хлѣбовъ. Этотъ вопросный листокъ былъ разосланъ еще лѣтомъ, но по настоящее время получено незначительное число отвѣтовъ. Когда ихъ соберется достаточно, то Комитетъ

nego programu i inne delegacje właściwy rozwój osiągną i do spotęgowania działalności Towarzystwa przyczynić się będą zdolne.

I. Delegacja rolna.

Skład osobisty: 1) Michał Bojanowski z Klic (przewodniczący), 2) Czesław Bejt z Małolina, 3) Stanisław Chelchowski z Chojnowa (delegat Rady), 4) Stefan Gościcki z Tulibowa, 5) Ludwik Gorzechowski z Kars, 6) Karol Pruski z Strużewa, 7) Jan Siniarsko-Czaplicki z Kowalewka (sekretarz), 8) Mikołaj Szempliński z Białej, 9) Jan Zieliński z Woli, 10) Edward Zakrzewski z Majek (zastępca przewodniczącego).

Prowadząc w dalszym ciągu doświadczenia z użyciem nawozów sztucznych, delegacja, chcąc ułatwić rolnikom kontrolę naukowo-chemiczną nad wartością nawozów i w ogóle nad innymi produktami rolniczymi (ocena wartości nasion, określanie zawartości tłuszczu w mleku), weszła w porozumienie z Stacją Doświadczalną w Chojnowie, na zasadzie której członkowie Tow. korzystając mogą z ustępstwa wynoszącego 10% od cen, pobieranych w Stacji za tego rodzaju prace kontrolujące.

Chcąc zbadać rozpowszechnienie różnych odmian roślin uprawnych i ich przystosowanie się do kultury i klimatu naszych okolic, aby następnie, na zasadzie zebranego materiału, przedstawić wnioski, jakie błędy w wyborze odmian popełniamy i w jakim kierunku poprawa powinna być prowadzona, delegacja poleciła opracować Stanisławowi Chelchowskiemu kwestjonariusz, obejmujący prócz zapytań na tę zasadniczą sprawę, zebranie danych odnośnie rozpowszechnienia sztucznych nawozów, użycia siewu rzędowego i innych szczegółów z uprawą roślin związanych. Kwestjonariusz, rozesłany w lecie, dotąd niewielką liczbę odpowiedzi zgromadził: po uzupełnieniu których będzie można ogólniejsze sformułować uwagi i podać je do wiadomości i użytku naszych rolników.

озаботится вывести изъ нихъ надлежація заключенія и сообщитъ таковыя нашимъ земледѣльцамъ для свѣдѣнія и руководства. Показки сѣмянъ, устраиваемыя подъ наблюдениемъ Комитета Полеводства, не пользуются популярностью: только экспонаты разныхъ сортовъ сѣмянъ воздѣлываемыхъ въ Хойновской Опытной Станціи растений обращаютъ на себя особое вниманіе.

Механическо-меліоративный комитетъ.

Личный составъ: 1) Иполитъ Вовсовичъ (Ясень), председательствующій, 2) Люціанъ Чаплицкій (Громбець), секретарь, 3) Іосифъ Хороманскій (Жохи), делегатъ Совѣта, 4) Сигизмундъ Козловскій (Цѣшево), 5) Игнатій Квасеборскій (Вемпила), 6) Александръ Майдецкій (Плоць), 7) Іосифъ Махнинскій (Лещино), 8) Антонъ Росцишевскій (Бромержакъ), 9) Сигизмунтъ Уминскій (Дзембаково) и 10) Андрей Завидзкій (Воввице).

Въ отчетномъ году было 5 засѣданій Комитета.

Въ январѣ при Варшавскомъ Музеѣ Промышленности и Земледѣлія открыта станція для оцѣнки земледѣльческихъ машинъ и орудій. Вслѣдствіе отзыва этой станціи Комитетъ исходатайствовалъ у Плоцкаго С.-Хоз. Общества пособіе въ суммѣ 100 руб. въ годъ и всѣ конкурсы и показки подчинилъ контролю названной станціи. Программу конкурсовъ, какъ равно и инструкціи для нихъ, вырабатываются Станціею Оцѣнки и утверждаются Механическимъ Комитетомъ при Варшавской Земледѣльческой Секціи; управляющій станціею по должности своей входитъ въ составъ конкурсныхъ судей или экспертовъ. Вслѣдствіе обращенія въ Комитетъ Торгово-комиссіоннаго Бюро съ просьбою объ указаніи ему самаго лучшаго и удобнаго на практикѣ типа жней, Комитетъ постановилъ устроить во время жатвы конкурсы этихъ орудій. Выработанныя Станціею Оцѣнки программа и инструкціи были представлены Комитету завѣдывающимъ станціею Стефаномъ Бѣдржинскимъ въ засѣданіи 16 іюля. Послѣ одобренія программы и инструкціи, Комитетъ постановилъ устроить конкурсы въ им. Окалево у г. А. Хелмицкаго въ промежутокъ времени съ 2 іюля по 2 августа. Въ судьи

Pokazy zbóż w marcu i w październiku, pod opieką delegacji urządzone, mało bardzo ściągają materiału po za bogatym zbiorem okazów odmian roślin uprawnych, badanych w Stacji Doświadczalnej w Chojnowie.

II. Delegacja mechaniczno-melioracyjna.

Skład osobisty: 1) Hipolit Wąsowicz z Jasienia (przewodniczący), 2) Lucjan Czaplicki z Grabca (sekretarz), 3) Józef Choromański z Żoch (delegat Rady), 4) Zygmunt Kozłowski z Cieszewka. 5) Zygmunt Kwasięborski z Wempił, 6) Aleksander Majdecki z Płocka, 7) Józef Machciński z Leszczyna, 8) Antoni Rościszewski z Bromierzyka, 9) Zygmunt Umiński z Dziembakowa i 10) Andrzej Zawidzki z Worowic.

W roku sprawozdawczym delegacja odbyła pięć posiedzeń.

W styczniu 1903 r. przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa zorganizowano w Warszawie Stację oceny maszyn rolnych. Na odezwę zarządu Stacji, delegacja postanowiła odpowiedzieć, że wyjedna z Towarzystwa corocznie zasiłek storublowy i zarazem obowiązuje się wszelkie demonstracje i konkursy urządzać pod kierunkiem Stacji.— Program i regulamin konkursów opracowuje Stacja oceny maszyn rolnych, które następnie zatwierdzone są przez delegację mechaniczną przy Sekcji Rolnej; kierownik Stacji przy konkursie jest jednym z sędziów lub ekspertów.

W kwietniu Biuro i Skład komisowo-handlowy Towarzystwa odniosło się do delegacji o wskazanie najlepszego, a zarazem najpraktyczniejszego systemu maszyn żniwnych. Delegacja, chcąc rzeczowo odpowiedzieć na postawione jej pytanie, postanowiła zorganizować sezonowy konkurs żniwiarek. Opracowany przez Stację oceny maszyn program i regulamin rzeczzonego konkursu, przedstawił delegacji kierownik Stacji pan Stefan Biedrzycki na zebraniu w dniu 29 czerwca. Delegacja, przyjąwszy program i regulamin, przygotowane przez Stację, postanowiła, iż konkurs odbędzie się w Okalewie u p. Adrijana

по конкурсу приглашено: Стефана Бѣдржицкаго, Адриана Хелмицкаго, Августа Ежевскаго, Александра Майдецкаго, графа Романа Плятера и Иполита Вонсовича. Къ конкурсу были приглашены всѣ фабриканты жней. Конкурсъ этотъ не состоялся по причинѣ: 1) ничтожнаго количества доставленныхъ жней, 2) неблагоприятныхъ атмосферныхъ условій, въ какихъ эти орудія должны были работать, какъ равно по причинѣ повалившихся въ этомъ году хлѣбовъ. Въ виду сего Комитетъ постановилъ устроить конкурсъ въ 1904 г. на тѣхъ-же условіяхъ.

Въ январѣ мѣсяцѣ г. Бартковскій обратился въ Комитетъ съ просьбой о подверженіи испытаніямъ изобрѣтеннаго имъ и отдѣланнаго въ фабрикѣ г. Маргулеса въ г. Плоцкѣ нефтянаго двигателя. Дѣло это было поручено Комитетомъ С. Уминскому и И. Вонсовичу при участіи Стефана Бѣдржицкаго, завѣдывающаго Станціею Оцѣнки земледѣльческихъ машинъ въ г. Варшавѣ. Но такъ какъ двигатель этотъ окончательно былъ отдѣланъ только во второй половинѣ іюля, то опыты съ нимъ могли быть начаты въ первыхъ числахъ августа мѣсяца. Съ тою цѣлью двигатель былъ доставленъ въ им. Зонготы, гдѣ 8 августа былъ употребленъ въ работу при молотбѣ ржи барабанною молотилкою съ одиночною сортировкой. Технические исчисленія сдѣланы были Стефаномъ Бѣдржицкимъ при участіи гг. Гладыша и Вонсовича. Результаты этихъ исчисленій въ отношеніи истощенія силы и количества топлива, а равно легкости передвиженія, установки и приведенія въ дѣйствіе, были довольно удовлетворительны; зато менѣе удовлетворительны были результаты въ отношеніи самой констукціи двигателя и равномерности дѣйствія. Цѣлый молотильный комплектъ оставленъ былъ въ им. Зонготы до конца сентября мѣсяца, и въ продолженіи этого времени обмолочено было 500 корцевъ ржи. Отчетъ о опытахъ съ двигателемъ былъ прочитанъ Игн. Гладышемъ въ засѣданіи Комитета въ первыхъ числахъ октября. Въ этомъ же засѣданіи было постановлено сдѣлать вторичную демонстрацію двигателя во время Общаго Собранія на поляхъ г. Окнинскаго подѣ Плоцкомъ. Одновременно съ вторичною показкою двигателя сдѣлана была показка картофелекопалки Гампля

Челмьского между 15 липца, а 15 сирпня. На сѣдзювъ запрошено Стефана Бидрзичького, Адряна Челмьского, Августа Жежевскаго, Александра Майдецкаго, Романа hr. Platera i Hipolita Wąsowicza. O postanowieniach delegacji zawiadomiono pp. fabrykantów i reprezentantów maszyn żniwnych. Konkurs nie doszedł do skutku w ubiegłym roku dla: 1) zbyt małej ilości nadesłanych żniwiarek, 2) niedogodnych warunków, w jakich musiałyby pracować żniwiarki z powodu nadmiernych opadów atmosferycznych i wylegnięcia zbóż. Wobec tego, że konkurs nie odbył się, delegacja na zebraniu d. 5 października postanowiła urządzić go w roku 1904 na tych samych warunkach.

W styczniu p. Bartkowski odniósł się do delegacji z prośbą o wypróbowanie motoru naftowego jego pomysłu i konstrukcji, a odrobionego w fabryce p. Margulesa w Płocku. Zajęcie się tą sprawą delegacja powierzyła Z. Umińskiemu i H. Wąsowiczowi przy współdziałaniu p. Stefana Biedrzyckiego, kierownika Stacji oceny maszyn rolnych. Motor wykończonym został dopiero w końcu lipca, tak, że próby mogły być rozpoczęte w pierwszych dniach sierpnia; w tym celu motor przeprowadzono do Zagot, gdzie 8 sierpnia był próbowanym w zastosowaniu do młocki żyta młocarnią cepową o jednym czyszczeniu. Obliczenia techniczne wykonał Stefan Biedrzycki przy współdziałaniu I. Gładysza i H. Wąsowicza. Wyniki pod względem zużycia siły i materiału opałowego (nafty), jak również przewożenia, ustawiania i puszczenia w bieg motoru wypadły dla niego pomyślnie; mniej zadawalniającymi były wyniki, dotyczące konstrukcji motoru i równości jego biegu. Cały komplet młocarniany pozostawiony był w Zagotach do końca września. Przez cały ten czas właściciel majątku pan I. Gładysz omlócił 500 korcy ziarna. Sprawozdanie, dotyczące funkcjonowania motoru, odczytanem zostało przez I. Gładysza na posiedzeniu delegacji w dniu 5 października. Na zasadzie tego sprawozdania postanowiono zdemonstrować cały komplet w robocie przed Ogólnem Zebraniem w dniu 6 października na polach płockich pana Oknińskiego. Jednocześnie tamże odbyły się demonstracje z kopaczką do kartofli systemu Hampla

и свеклокопалки, сдѣланной въ Люблинской фабрицѣ земледѣльческихъ орудій М. Вольскаго.

По меліоративному отдѣленію.

Задачею Комитета было собрать свѣдѣнія, какое приблизительно пространство помѣщичьихъ земель нуждается въ ближайшемъ будущемъ въ меліорацияхъ и какихъ именно. Съ помощью вопросныхъ листковъ Комитетъ собралъ свѣдѣнія, на какомъ пространствѣ и какого рода меліорации уже сдѣланы и на сколько это повысило культуру даннаго имѣнія и увеличило чистый доходъ. Кроме сего Комитетъ принялъ надлежащія мѣры къ освѣдомленію сельскихъ хозяевъ о значеніи рациональныхъ земельныхъ меліораций для поднятія земледѣлія и доставленію имъ дешевой технической помощи, а равно сдѣланъ былъ шагъ впередъ по доставленію членамъ дешеваго кредита на сельско-хозяйственныя улучшения. На вопросный листокъ по дѣлу меліораций, разосланный въ 400 экземплярахъ, очень немногіе дали отвѣты не смотря на отзывъ Комитета; полученные же отвѣты въ числѣ 54 относятся къ 60000 морговъ пространства, что составляетъ около 6% общаго количества морговъ дворской земли въ губ. Площью. Изъ этого количества 37270 морговъ или 63½% составляютъ пахатныя земли, 5100 мор. или 9% луга, 1396 мор. или 3% пастбища, 12370 мор. или 22% лѣса, 400 мор. или 1% водяныя пространства и 900 мор. или 2% неудобныя пространства. Изъ общаго пространства 60000 мор. Комитетъ призналъ неотложно нуждающимся въ меліорацияхъ: 16133 мор. т. е. 44% пахатныхъ земель и 3247 мор. или 65% луговъ. Если къ этимъ послѣднимъ числамъ прибавить пастбища и неудобныя пространства, то легко можно прийти къ заключенію, что 5% нашихъ земель безотлагательно нуждаются въ радикальныхъ меліорацияхъ. Что касается данныхъ, на какомъ пространствѣ и какія именно сдѣланы меліорации, а равно въ какой степи меліорации эти повліяли на увеличеніе урожая и чистаго дохода, то въ этомъ отношеніи получено на столько мало точныхъ отвѣтовъ, что представленіе ихъ въ формѣ числовыхъ данныхъ положительно невозможно. Во всякомъ случаѣ всѣ тѣ землевладѣльцы, которые сдѣлали

и wyorywaczem do buraków konstrukcji i wyrobu lubelskiej fabryki maszyn rolnych Wolskiego.

W dziale melioracyjnym delegacja jako zadanie postawiła sobie zbadanie, jaka przestrzeń gruntów dworskich w niedalekiej przyszłości potrzebować będzie racjonalnych melioracji i jakich mianowicie? Zebrano więc drogą kwestjonarjusza odpowiedzi na zapytania, na jakiej przestrzeni i jakie melioracje dokonane już zostały i o ile wpłynęły one na podniesienie się kultury rolnej i zwiększenie się czystego dochodu. Po za tem starano się zapoznać ogół rolników ze znaczeniem, jakie dla postępu i rozwoju rolnictwa posiadają racjonalne melioracje rolne; dostarczyć fachowej, a taniej pomocy technicznej; dążyć do uzyskania taniego dogodnego kredytu melioracyjnego.

Na kwestjonarjusz, mimo odpowiedniej odezwy, bardzo mały tylko procent zapytanych udzielił żądanych odpowiedzi. Z rozesłanych blisko 400 kwestjonarjuszy, odpowiedzi otrzymaliśmy 54; dotyczą one ogólnej przestrzeni 60000 morgów, co stanowi mniej więcej 6% ogólnej przestrzeni ziemi dworskiej w gubernji; z tego na grunta orne przypada 37270 morgów, t. j. 63.5%, na łąki 5100 morgów, t. j. 9%, pastwiska 1396 morgów, t. j. 3%, lasy 12370 morgów, t. j. 22%, wody 400 mor., t. j. 1% i nieużytki 900 morgów, t. j. 2%. Z podanej przestrzeni zakwalifikowano, jako potrzebujące natychmiastowej melioracji: gruntów ornych 16133 morgów, t. j. 44%, łąk 3247 morgów, t. j. 65%. Jeżeli do tych liczb dodamy pastwiska i nieużytki, to śmiało przyjąć możemy, że 50% naszych gruntów potrzebuje natychmiastowych radykalnych melioracji.

Co do pytań, na jakiej przestrzeni i jakie melioracje zostały dokonane, jak równie, o ile wpłynęły one na podniesienie się plonów i czystego dochodu, otrzymaliśmy tak mało ścisłych odpowiedzi, że trudno ująć te dane w liczby. W każdym razie ci, którzy roboty te już dokonali, stanowczo oświadczają się, że podniosły one plony o 50—100% w stosunku do poprzednich zbieranych.

у себя мелiorаций, положительно утверждают, что урожай на этих пространствах увеличился от 50 до 100% в сравнении с прежним. 80% землевладельцев указали на необходимость иметь денежный мелiorативный кредит. Не смотря на сравнительно небольшое число ответов, Комитет постановил указать сельским хозяевам, что наши земли непременно требуют больших мелiorаций, а вместе с тем выяснить, какое значение имеет мелiorация для общей культуры. С этой целью г. И. Вонсовичем был выработан специальный реферат и прочитан в Общем июньском Собрании.

В дальнейшем развитии намеченной программы Комитет собрал довольно значительное количество заявлений разных культур-техников, предлагающих свои услуги по мелiorативным работам, с подробным обозначением цен за эти работы. За справками можно обращаться в канцелярию Общества.

Впрочем, Комитет, придя к заключению, что только образование при Обществе мелiorативного союза на полях может доставить сельским хозяевам дешевую специально-техническую помощь и необходимый на производство мелiorативных работ капитал, постановил образовать временную комиссию, которая в январе 1904 г. выработала проект устава мелiorативного союза. Действия Комитета по этому вопросу были одобрены декабрьским Общим Собранием. В том же Собрании Комитетом были сделаны предложения: 1) чтобы заключить с одним из более известных культур-техников условие на счет проверки работ в имениях членов Общества, проектируемых по планам, составленным другими лицами, и 2) чтобы в Министерство Земледелия и Государ. Имущество подать отзыв с разъяснением, что приостановление выдачи ссуды на мелiorаций, под предлогом недостаточного обеспечения их при действии ипотечной системы, не имеет достаточного основания. Действующие у нас ипотечные законы вполне обеспечивают Государственную ссуду на мелiorации и в такой мере, как это требуется положением о мелiorативном кредите. Все эти предложения Комитета были одобрены Общим декабрьским Собранием и ныне подробно разрабатываются.

Осемьдесят процент запытых ошвидчало, же коничным jest tani i dogodny kredyt melioracyjny. Chociaz tej sprawy rozwiacz nie mogliemy, mimo to postanowiliemy uwiadomic ogol rolnikow, jak wielkich melioracji potrzebuja nasze grunta, a zarazem wyjasnic, jakie znaczenie dla postepu i rozwoju posiadaja melioracje. W tym celu upowaznionym zostal H. Wasowicz do odczytania na ogolnem zebraniu w dniu 30 czerwca referatu: O znaczeniu melioracji rolnych dla miejscowego rolnictwa.

Rozwijajac w dalszym ciagu zakreslony sobie program, delegacja skompletowala w swym archiwum znaczna dla uzytku i informacji rolnikow ilosc ofert inzynierow kultury, w ktorych podane sa warunki, na jakich podejmaja sie roznych prac, wchodzacych w zakres melioracji rolnych.

Wreszcie delegacja, przyszedlszy do przekonania, ze tylko zawiązanie przy Tow. Rolniczem udzialowej spolki melioracyjnej moze zapewnic rolnikom tania fachowa pomoc techniczna i dostarczyc do przeprowadzenia podjetych prac potrzebne fundusze, postanowila powolac do zycia specjalna tymczasowa komisje, ktora w miesiacu styczniu roku 1904 opracowala projekt ustawy rzeczzonej spolki. Z odpowiednim tez wnioskiem delegacja wystapila na Ogolnem Zebraniu w dniu 21 grudnia. Na tem tez zebraniu postawione zostaly dwa wnioski, aby: 1) zawrzec w imieniu Tow. umowe z jednym z wybitniejszych inzynierow kultury, aby podjal sie kontrolowania robot melioracyjnych, projektowanych w planach, poprzeprowadzanych na gruncie przez innych technikow w majatkach czlonkow Towarzystwa.

2) Wystapic do Ministerjum Rolnictwa i Dobr Państwa z memorjałem, wyjasniającym, że wstrzymanie udzielania pozyczek melioracyjnych z powodu zabezpieczenia hipotecznego jest nieracjonalne. Nasze prawo hipoteczne w zupelnosci daje zabezpieczenie dla państwowej pozyczki z kredytu melioracyjnego w granicach wymaganych ustawa o rzeczonym kredycie. Wszystkie trzy wnioski zostaly zaakceptowane przez Ogolne Zebranie w grudniu i sa w ostatecznem opracowaniu.

III. Комитетъ Животноводства.

Личный составъ: 1) Владиславъ Багеньскій (Сколько), 2) Теодоръ Карчевскій (Жабово), 3) Янъ Козловскій (Кленово), 4) Янъ Прусскій (Дыблинъ), делегатъ Совѣта, 5) Брониславъ Прусскій (Пломяны), председательствующій, 6) Болеславъ Пłosкій (Соколово), 7) Антонъ Росцишевскій (Бромержикъ), 8) Константинъ Табенцкій (Мишевко-Стржалков.), секретарь, 9) Болеславъ Здзярскій, (Острижиково).

Въ отчетномъ году было 5 засѣданій Комитета. Случныхъ пунктовъ съ жеребцами Яновскаго стада существовало въ Плоцкой губ. 5:

- I. *Въ имѣнii Борково-Вельке* у Рышарда Росцишевскаго:
 - 1) Walmodeu $\frac{3}{4}$ англ. красный (Warcraft и Mellssa отъ Itis Majesty).
 - 2) Mouvreur $\frac{1}{2}$ англ. красный (His Majesty Wendeta)
- II. *Въ им. Мишевко-Стржалковское* у Константина Табенцкаго:
 - 3) Veritas $\frac{1}{2}$ англ. темнокрасный (Warcraft и Raya Lari),
 - 4) Konvent $\frac{7}{8}$ англ. темнорыжій (Consul и Verité отъ Warcraft'a),
- III. *Въ им. Пломяны* у Бронислава Прускаго:
 - 5) Bravo полнокров. англ. рыжій (Braconnier Vanille отъ Walery),
 - 6) Le maitre $\frac{3}{4}$ англ. красный (Lohengrin и Mellissa отъ His Majesty).
- IV. *Въ им. Обрембець* у Георгія Островскаго:
 - 7) Wild Fello $\frac{3}{4}$ англ. светло-красный (Warcraft и Fire Fly отъ Fontenoy)
 - 8) Garkum $\frac{7}{8}$ англ. темнорыжій (Granit и Queen Joanne отъ Kalchas'a).
- V. *Въ им. Румока* у Тадеуша Рудовскаго:
 - 9) West Fiord $\frac{7}{8}$ англ. темно-крас. (Warcraft и Ferma отъ Faugh-a-Ballagh.
 - 10) Aj-Aj $\frac{7}{8}$ англ. рыжій (Ariges и Armida отъ Послѣдняго изъ Астаротовъ).

Комитетъ озаботился введеніемъ родословной книги для записыванія полукровныхъ лошадей, выработан-

III. Delegacja hodowlana.

Skład osobisty: 1) Władysław Bagiński z Skoczkowa, 2) Teodor Karczewski z Żabowa, 3) Jan Kozłowski z Kleniewa, 4) Jan Pruski z Dyblina (delegat Rady), 5) Bronisław Pruski z Płomian (przewodniczący), 6) Bolesław Płoski z Sokolowa, 7) Antoni Rościszewski z Bromierzyka, 8) Konstanty Tabęcki z Miszewka Strzałkowskiego (sekretarz), 9) Bolesław Zdziarski z Ostrzykowa.

Delegacja odbyła w roku ubiegłym 5 zebrań.— Stacje ogierów janowskich, o utrzymanie których Towarzystwo się starało, funkcjonowały w 5 miejscach:

- I. *W Borkowie Wielkiem* u Ryszarda Rościszewskiego.
 1. Walmoden, $\frac{3}{4}$ ang. gniady (Warcraft i Melissa po His Majesty).
 2. Mouvreur, $\frac{1}{2}$ ang. gniady (His Majesty i Wendeta).
- II. *W Miszewku Strzałkowskiem* u Konstantego Tabęckiego.
 3. Weritas, $\frac{1}{2}$ ang. ciemno-gniady (Warcraft i Raya Lari).
 4. Konwent, $\frac{7}{8}$ ang. ciemny-kasztan (Consul i Verité po Warcraftie).
- III. *W Płomianach* u Bronisława Pruskiego.
 5. Brawo, pełn. krwi ang. kasztan (Braconnier i Vanille po Walery).
 6. Le Maitre, $\frac{3}{4}$ ang. gniady (Lohengrin i Melissa po His Majesty).
- IV. *W Obrembeu* u Dr. Jerzego Ostrowskiego.
 7. Wild Fello, $\frac{3}{4}$ ang. jasno-gniady (Warcraft i Fire Fly po Fontenoy).
 8. Garkum, $\frac{7}{8}$ ang. ciemny-kasztan (Granit i Queen Jeanne po Kalchasie).
- V. *W Rumoce* u Tadeusza Rudowskiego.
 9. West Fiord, $\frac{7}{8}$ ang. ciemno-gniady (Warcraft i Ferma po Faugh-a-Ballagh).
 10. Aj-Aj, $\frac{7}{8}$ ang. kasztan (Acrides i Armida po Ostatnim z Astarothów).

Delegacja popierała wydawnictwo księgi stad koni półkrwi, zorganizowane przez Delegację hodowli koni przy Sekcji Rolnej Warsz. Oddz. N. Z. Tow. Popierania R. Przemysłu i Handlu, a redagowane przez St. Wotow-

ной Комитетомъ Коневодства при Земледѣль. Секціи Варш. Отд. В. У. Общ. П. Р. Пром. и Торговли и редакціею Ст. Вотовскимъ. Для записыванія данныхъ изъ Плоцкой губ. въ родословную книгу избраны уѣздные делегаты: въ Плоцкомъ уѣздѣ: Болеславъ Здзирскій (Остржиково) и Константинъ Табенцій (Мишевко-Стржалк.); въ Липновскомъ: Брониславъ Прусскій (Пломяны); въ Рышинскомъ: Болеславъ Плоскій (Соколово); въ Серпецкомъ: Владиславъ Багенскій (Скочково); въ Млавскомъ: Владиславъ Каниговскій (Люберадзь); въ Праснышскомъ: Георгій Островскій (Обременецъ) и въ Цѣхановскомъ (временно нѣтъ).

Одновременно коневоды предупреждены, что на основаніи циркуляра Главнаго Управленія Государственнаго Коннозаводства, начиная съ 1905 г. награды отъ правительства будутъ признаваемы только для полукровныхъ лошадей, записанныхъ въ родословную книгу, и что, при покупкѣ лошадей для ремонта войскъ, лошади, не вписанныя въ родословную, будутъ считаться второстепенными.

Комитетъ обратился въ Совѣтъ съ представленіемъ, чтобы статистическія данныя, относящіеся къ коневодству въ Плоцкой губ., были собраны во время предстоящей военно-конской переписи посредствомъ уѣздныхъ ветеринарныхъ врачей. Признавая представленіе Комитета заслуживающимъ уваженія, Совѣтъ обратился съ просьбой къ Плоцкому Губернскому Ветеринарному Инспектору о порученіи подвѣдомственнымъ ему уѣзднымъ ветеринарнымъ врачамъ собрать для Плоцкаго С.-Хозяйственнаго Общества свѣдѣнія по вопросу, сколько имѣется въ каждомъ уѣздѣ: 1) жеребцовъ чистокровныхъ англійской или арабійской породы, 2) жеребцовъ тракійскихъ чисто и полукровныхъ, 3) жеребцовъ холоднокровныхъ чистой породы, 4) жеребцовъ съ примѣсью крови, 5) кобылъ верховаго типа, 6) хорошихъ кобылъ рабочаго типа и 7) лучшихъ стадъ. Независимо сего постановлено снестись по этому дѣлу съ каждымъ ветеринарнымъ врачомъ особо передъ началомъ переписи.

Уѣздные делегаты снабжены были инструкціями и бланками для записи въ родословную, а представителемъ Общества при Комитетѣ Коневодства

skiego. Do zbierania materiałów powołała delegatów w poszczególnych powiatach: plockim—Bolesława Zdziarskiego z Ostrzykowa i Konstantego Tabęckiego z Miśszewka Strzałkowskiego; lipnowskim—Bronisława Pruskiego z Piomian; rypińskim—Bolesława Płoskiego z Sołkowa; w sierpskim—Władysława Bagińskiego z Skoczkowa; mławskim—Władysława Kanigowskiego z Luberadza, przasnyskim—Jerzego Ostrowskiego z Obrębca i w ciechanowskim—(chwilowo wakuje). Zarazem uprzedzono hodowców, że na zasadzie okólnika Głównego Zarządu Stadnin Państwa od 1905 roku nagrody państwowe na wystawach wolno będzie przyznawać tylko koniom pół-krwi, zapisanym do księgi stadnej i, że przy braniu koni do remontu, konie niezapisane do tej księgi będą uważane jako materiał podrzędny.

Delegaci zaopatrzeni zostali w stosowne instrukcje i szematy, a przedstawicielem Tow. w Delegacji hodowli koni przy Sekcji Rolnej jest Bolesław Zdziarski.

Radzie Tow. został przedstawiony wniosek, aby przy sposobności zapisu koni do wojska można było za pośrednictwem weterynarzy powiatowych zebrać materiał statystyczny do odpowiedzi na następujące pytania:

1. Ogiery pełnej krwi angielskiej lub arabskiej,
2. Ogiery trakijskie i pół krwi,
3. Ogiery zimnokrwiste czystych ras,
4. Ogiery mieszane,
5. Klacze typu wierzchowego,
6. Dobre klacze typu roboczego,
7. Wykazanie lepszych stadnin.

Stosowne przedstawienie wniesione do weterynarza gubernialnego plockiego, a specjalne rozesłaniem zostanie do każdego z weterynarzy powiatowych przed spisem koni.

W celu ułatwienia dostawy koni do remontu rolnikom z plockiego, sierpskiego i rypińskiego, dla których najbliższe punkty Ciechanów i Włocławek są zbyt oddalone, delegacja postawiła wniosek o wyznaczenie punktem remontowym miasta Plocka z propozycją, aby pobór koni mógł się odbywać w przeddzień jarmarku Św.-Michalskiego. Stosowne przedstawienia do Delegacji hodowli

Варшавской Земледельческой Секции назначенъ Болеславъ Здзярскій. Чтобы облегчить поставку лошадей для ремонтной комиссиі сельскимъ хозяевамъ изъ Плоцкаго, Серпецкаго и Рыпинскаго уѣздовъ, для которыхъ ближайшіе пункты Цѣхановъ и Влодавскъ неудобны по причинѣ своей отдаленности, Комитетъ обратился къ Совѣту съ просьбой о исходатайствованіи у кого слѣдуетъ назначенія гор. Плоцка ремонтнымъ пунктомъ съ тѣмъ, если возможно, чтобы наборъ лошадей производился въ гор. Плоцкѣ на кануи св. Михальской ярмарки. Надлежащія представленія по сему дѣлу въ Комитетъ Коневодства при Земледельческой Секции и къ предсѣдателю Ремонтной Комиссиі въ Царствѣ Польскомъ генералу барону Штемпелю уже сдѣланы Совѣтомъ.

Проектъ Комитета объ устройствѣ во время ярмарки св. Михаила аукціоновъ на лошадей, представленный въ 1902 году и поддерживаемый въ истекшемъ, не былъ уваженъ въ виду того, что, по собраннымъ въ Люблинской губ. свѣдѣніямъ, гдѣ были уже попытки на такіе аукціоны, они не приносятъ никакой пользы.

Въ составъ судей-экспертовъ на іюньскую 1903 г. выставку лошадей въ гор. Варшавѣ былъ приглашенъ Брониславъ Прускій вл. имѣнія Пломяны.

Кромѣ сего, Комитетъ разсматривалъ программу уѣздныхъ выставокъ и показокъ рогатаго скота и лошадей при Плоцкомъ Сельско-хозяйственномъ Обществѣ и сдѣлалъ свои замѣчанія.

Комитетъ поручилъ своему представителю въ Комитетѣ Коневодства при Земледельческой Секции справиться въ семъ Комитетѣ, можетъ ли лицензировка жеребцовъ имѣть у насъ рациональное примѣненіе.

Комитетъ ходатайствовалъ передъ Совѣтомъ о приобрѣтеніи для музея лошадиныхъ щекъ и череповъ съ рогами рогатаго скота разнаго возраста съ цѣлью нагляднаго ознакомленія членовъ, какъ узнавать по зубамъ и рогамъ лѣта лошадей и рогатаго скота, а равно о перенесеніи срока найма на службу овчарей съ 15 октября на 1 іюля. Для ближайшаго разсмотрѣнія сего послѣдняго вопроса и дачи заключенія на счетъ пользы отъ этой перемѣны, проектъ переданъ въ Служебный Комитетъ.

кони при секциі Rolnej i do Dyrektora komisji Remontowej w Królestwie Polskiem generała barona Stempela zostały zrobione.

Urządzenie licytacji koni podczas jarmarku Św. Michalskiego proponowanej w 1902 roku, a popieranej w roku ubiegłym, Towarzystwo zaniechało, gdyż zebrane informacje z lubelskiego, gdzie usiłowano tego rodzaju licytacje zaprowadzić, przemawiają przeciwko ich użyteczności. Na wystawę koni w czerwcu 1903 r. w Warszawie do kompletu sędziów delegacja zaprosiła Bronisława Pruskiego z Płomian.

Delegacja rozpatrywała program wystaw powiatowych i przeglądów bydła i koni przy Tow. Plockiem i opatrzyła go swemi uwagami.

Delegacja poleciła porozumieć się swemu przedstawicielowi z Delegacją hodowli koni przy Sekcji Rolnej, o ile sprawa licencjonowania ogierów mogłaby mieć u nas zastosowanie racjonalne.

Delegacja zaproponowała kupienie do Muzeum naturalnych szczęk koni i czaszek z rogami bydła rozmaitego wieku dla pozajomienia się poglądom według zębów i rogów z oznakami wieku koni i bydła.

Podniesiono potrzebę przeniesienia terminu zgody owczarzy z 15 października na 1 lipca. Rozpatrzenie bliższe pożytku i zaopinowanie o możności wykonania tej zmiany powierzono delegacji służbowej.

Ponieważ przeważna część członków delegacji brała udział w naradach w Rządzie gubernialnym nad ustaleniem cech i opodatkowaniem koni handlowo-targowych i wskazaniem traktów przepędowych, poprzednio nad sprawą tą zastanawiano się w łonie delegacji i wyrażone przez nią dezyderaty znalazły uwzględnienie w uchwałach narad, w dniu 6 października odbytych.

W naradach tych powzięto i przedstawiono p. Ministrowi Spraw Wewnętrznych, jako odpowiedź na odezwę z dnia 18 maja 1903 r. za № 343 następujące wnioski:

1) Jako handlowe należy uważać konie, przyprowadzane na targi i jarmarki do sprzedaży w celu przemysłowym, a nie na potrzeby rolnictwa lub remontu, a także konie przeznaczone na eksport za granicę. Handlowymi końmi będą więc nabywane do fabryk, przewozów, luksusowe i wyjazdowe.

Въ виду того, что большая часть членовъ Комитета принимала участие въ совѣщаніяхъ Губернской Комиссии по вопросу объ установленіи налога съ торгово-промышленныхъ лошадей и указаніи трактовъ для перегона ихъ, вопросы эти были первоначально разработаны въ Комитетѣ, и замѣчанія по нимъ послужили основаніемъ постановленіямъ совѣщанія, состоявшагося 22 сентября 1903 г.

Въ совѣщаніяхъ этихъ комиссія пришла къ слѣдующимъ заключеніямъ, которыя препроводила Г. Министру Внутреннихъ Дѣлъ въ отвѣтъ на циркуляръ отъ 18 мая 1903 г. за № 343.

1) Торговыми лошадьми слѣдуетъ считать всѣхъ лошадей, поступающихъ на ярмарки и базары для промышленныхъ цѣлей, а не для сельско-хозяйственныхъ надобностей или ремонта, а равно предназначенныхъ къ отправленію за границу.

2) Выращиваніе лошадей у отдѣльныхъ коневладельцевъ незначительно. Приплодъ достигаетъ 8000 головъ. Изъ означеннаго числа на торговыхъ лошадяхъ приходится только $\frac{1}{10}$ часть или 800 головъ.

3) Торговля лошадьми въ городахъ и посадахъ производится въ ярмарочные дни; что же касается лошадей, отправляемыхъ за границу, то партіи эти главнымъ образомъ формируются въ гор. Млавѣ и приграничныхъ посадахъ, какъ Зелюнь, Журоминь, Шренскъ и Добржинь и др.

2) Hodowla koni u pojedynczych właścicieli mało rozwinięta. Przyrost ogólny można obliczyć do 8000, a z tej liczby zaledwie $\frac{1}{10}$ część, t. j. 800 sztuk przypada na konie handlowe.

3) Handel końmi po miastach i miasteczkach odbywa się w dni jarmarczne. Co się tyczy koni eksportowych, to partje przeważnie formują się w Mławie i w pogranicznych miasteczkach, jak: Zieluń, Żuromin, Szrensk i Dobrzyń nad Drwęcą.

4) Przepęd koni w obrębie gubernji odbywa się po drogach II rzędu.

5) Konie transportowane z ościennych gubernji przez gub. Płocką skierowywane są zazwyczaj: z Łomżyńskiej przez Przasnysz i Ciechanów, a z Warszawskiej gub. albo koleją Nadwiślańską do Mławy, albo traktem na Płock i Raciąż. Przez komory w Płockiej gub. przechodzi rocznie za granicę koni: w Zieluniu do 3000, w Dobrzyniu nad Drwęcą i Mławce po 1000, w innych miejscach ilość bardzo nieznaczna i nie większa, jak 100—200 sztuk.

6) Dozór sanitarno-weterynaryjny nad końmi handlowymi i pobór podatku podczas jarmarków i targów powinien być włożony na miejscowych lekarzy weterynaryj.

7) Normalny szacunek koni oznaczyć: 1) koń roboczy nie rasowy 75 rb., 2) koń rasy uszlachetnionej 150 rb., koń rasowy 300 rb. i pobierać podatek w stosunku 1% raz na rok.

Prezes Towarzystwa Rolniczego Stanisław Chełchowski zaznaczył, że: 1) ponieważ proponowane określenie konia handlowego może w praktycznym zastosowaniu spotkać się z wielkimi trudnościami, a kontrola w tym względzie będzie niedokładną i uciążliwą; i 2) ponieważ podatek procentowy od koni handlowych, mający być obróconym na pokrycie kosztów walki z zaraźliwymi chorobami końskimi, a głównie na odszkodowanie właścicieli za zabite i padłe wskutek szczepień konie, jest zbyt mały; przeto byłoby daleko odpowiedniej i o wiele praktyczniej, aby wszystkie bez wyjątku konie były obłożone niewielkim podatkiem, poczynając od jednego roku, odpowiednio do ich wartości. Obowiązek klasyfikowania koni i pobierania oznaczonego podatku procentowego mo-

IV. Комитетъ Сельскохозяйственной Промышленности.

Личный составъ: 1) Людовикъ Зелинскій (Вержбицкѣ), председательствующій и делегатъ Совѣта, 2) Брониславъ Клицкій (Виндыки), замѣститель, 3) Адрианъ Хелмицкій (Окалево), секретарь, 4) Болеславъ Пłosкій (Соколово), 5) Вацлавъ Волибнеръ (Гульчево), 6) Августъ Ежевскій (Скрвилно), 7) Игнатій Каряковскій (Каряково), 8) Метиславъ Налѣнчъ (Киколь), 9) Каэтанъ Пѣховскій (Либерадзъ), 10) Миколай Шемплинскій (Бяла), 11) Александръ Харжинскій (Зелѣна).

Изслѣдуя условія общаго развитія сельско-хозяйственной промышленности, секретарь сего Комитета Ад. Хелмицкій выработалъ рефератъ „о сельско-хозяйственной промышленности вообще“ и первую часть этого реферата „о кредитныхъ отношеніяхъ въ сельско-хозяйственной промышленности“ прочиталъ въ Общемъ Юнскомъ Собраніи членовъ.

По винокуренному производству.

Комитетъ собралъ свѣдѣнія о выкуркѣ спирта свыше нормы каждымъ изъ винокуренныхъ заводовъ Пłosкой губ. причемъ оказалось, что въ одиннадцати существующихъ въ Пłosкой губ. винокуренныхъ заводахъ предполагается выкурить 4890000⁰ безводнаго спирта свыше контингента, о чемъ и было сообщено Комитетомъ Главному Акцизному Управленію въ гор. Ломжѣ. Затѣмъ Комитетъ принималъ участіе въ засѣданіи, назначенномъ Ломжинскимъ Акцизнымъ Управленіемъ, съ цѣлью обозначенія цѣнъ на спиртъ, доставляемый въ 1904 году для казенной продажи.

Въ виду того, что откомандированный первоначально въ качествѣ представителя Общества, владѣлецъ имѣнія Скрвилно, Августъ Ежевскій, по независимымъ отъ него обстоятельствамъ, не могъ принимать участія въ совѣщаніяхъ по вышеуказанному вопросу, то вмѣ-

же быть вложенъ на ветеринарныя повіатовыхъ. Чынности те могутъ быть з латвоścią выконане подчасъ corocznie odbywającego się wojskowego spisu koni. Wniosek ten w zupełności zaakceptowano i uzupełniono nim protokół narad.

IV. Delegacja przemysłu rolnego.

Skład osobisty: 1) Ludwik Zieliński z Wierzbicka (przewodniczący i delegat Rady), 2) Bronisław Klicki z Windyk (zastępca), 3) Adريان Chelmiński z Okalewa (sekretarz), 4) Bolesław Płoski z Sokolowa, 5) Wacław Wolibner z Gulczewa, 6) August Jeżewski ze Skrwilna, 7) Ignacy Karnkowski z Karnkowa, 8) Mściśław Nałęcz z Kikola, 9) Kajetan Piechowski z Liberadza, 10) Mikołaj Szempliński z Białej, 11) Aleksander Charzyński z Zielonej.

Badając warunki ogólne rozwoju przemysłu rolnego w gospodarstwie z inicjatywy delegacji, jej sekretarz opracował referat „O przemyśle rolnym“, z którego pierwszą część „O stosunkach kredytowych w przemyśle rolnym“ odczytał na Zebraniu Ogólnem Towarzystwa w dniu 30 czerwca.

W zakresie przemysłu gorzelniczego delegacja zebrała wiadomości z gorzelni w gub. płockiej, ile każda z nich zamierza wypędzić spirytusu po nad normę. Okazało się, że 11 gorzelni wyrobi 4890000 stopni spirytusu bezwodnego po nad kontyngens. Informację tę delegacja przesłała do Zarządu Akcyzy w Łomży i tamże brała udział w projekcie ustanawiania cen na spirytus dostarczany w r. 1904 do monopolu.

W miejsce wydelegowanego Augusta Jeżewskiego ze Skrwilna, który na narady nie mógł pojechać, brał w nich udział Kajetan Piechowski z Liberadza, który następnie w dniu 12 października za № 541 przedstawił w Departamencie dochodów niestałych w Ministerjum Finansów memoriał, uzasadniający niemożność obniżenia cen spirytusu w 1904 r. ze względu na nieurodzaj i drożyznę ziemniaków.

сто него откомандированъ былъ Кастанъ Пѣховскій, вл. им. Либерадзь, которымъ 29 сентября за № 541 подана была въ Департаментъ Неосладныхъ Сборовъ Министерства Финансовъ подробно мотивированная записка о невозможности пониженія цѣны спирта въ 1904 году въ виду повсемѣтнаго недорода и дороговизны картофеля.

По свеклосахарному производству.

5 апрѣля отчетнаго года Комитетъ созвалъ засѣданіе, въ которое пригласилъ болѣе крупныхъ производителей сахарной свекловицы и представителей всѣхъ свеклосахарныхъ заводовъ въ Плочкой губерніи всѣхъ выясненія и устраненія причинъ, очень часто вызывающихъ недоразумѣнія и неудовольствія между этими двумя сторонами. Изъ числа приглашенныхъ восьми представителей свекло-сахарныхъ заводовъ и двѣнадцати болѣе крупныхъ производителей явилось первыхъ трое, а послѣднихъ шесть человекъ. На разрѣшеніе комиссіи въ вышеприведенномъ составѣ были переданы вопросы, возникающіе при заключеніи самыхъ условій о поставкѣ свекловицы и при ея приѣмѣ, въ томъ убѣжденіи, что преніями сторонъ дѣло выяснится какъ слѣдуетъ и недоразумѣнія будутъ устранены. Какъ представители свекло-сахарнаго производства, такъ и представители производителей свекловицы оказались незнакомленными съ предметомъ дѣла и предѣлами компетентности комиссіи, а потому не считали себя надлежаще уполномоченными къ разрѣшенію подобнаго рода вопросовъ, обѣщая, что впредь постараются заступить полномочіями.

Въ засѣданіе, назначенное Комитетомъ на 7 ноября, явился только одинъ представитель свекло-сахарнаго производства, изъ чего ясно, что свеклосахарные заводы не желаютъ никакихъ сдѣлокъ. Такое отношеніе къ дѣлу свеклосахарныхъ заводовъ заставило представителей сельскаго хозяйства сдѣлать постановленіе слѣдующаго содержания: „Такъ какъ свеклосахарные заводы не признаютъ общности своихъ интересовъ съ интересами производителей, то задачу свеклосахарной комиссіи, состоящей при Комитетѣ Сельско-хозяйственной Промышленности, будетъ поддерживать интересы са-

W dziale przemysłu cukrowniczego delegacja w dniu 18 kwietnia zwołała zebranie przedstawicieli plantatorów i cukrowni położonych w gubernji płockiej na celu omówienia stosunków cukrowniczo-plantatorskich następujących częste niazadowolenia i nieporozumienia. Udział w nim brali przedstawiciele trzech cukrowni z zaproszonych ośmiu i sześciu przedstawicieli plantatorów z zaproszonych dwunastu. Decyzją członków tej komisji zaproponowano powierzyć sprawę, wiążące się z kontrakowaniem i odbiorem buraków, aby przez rozstrzygnięcie ich zgodne doprowadzić obie strony do porozumienia. Przedstawiciele przemysłu cukrowniczego i rolnictwa, nie będąc obeznani z zakresem prac i kompetencją komisji, nie uznali się za upoważnionych do decydowania w sprawach im przedstawionych i zgodzili się, że od swych mocodawców na przyszłość upoważnienia stosowne zdobędą. Na zebranie jednak w dniu 20 listopada przybył tylko jeden przedstawiciel przemysłu cukrowniczego, składając w ten sposób dowód, że cukrownie nie pragną współdziałać w regulacji stosunków fabryk z plantatorami. Stanowisko takie cukrowni zmusiło przedstawicieli rolnictwa do powzięcia uchwały:— „Ponieważ cukrownie nie widzą wspólności interesów swoich z interesami plantatorów, zadaniem komisji cukrowniczej przy Delegacji przemysłu rolnego w Tow. Rolniczem w Płocku będzie popieranie jednostronne interesów plantatorów, jako jedynie biorących udział w jej pracach tak długo, aż cukrownie zrozumieją powyższą wspólność interesów“.

W określeniu praktycznego stanowiska, komisja uznała, że zakładanie zmów lub syndykatów w celach represyjnych względem cukrowni jest szkodliwym i niepożądanym. Natomiast uznano za pożyteczne zrzeszenie się plantatorów w celu zawierania kontraktu solidarnego przez mandatarjuszów.

W myśl poglądów i motywów komisji sekretarz delegacji Adrjan Chełmicki z Okalewa opracował referat z projektem spółki rolnej, obowiązującej się dostawy buraków (patrz Echa Płockie i Łomżyńskie 1903 r. №№ 100 i 101 p. t. „Cukrownicy i plantatorzy“).

мыхъ производителей, какъ принимающихъ участие въ ея трудахъ, до тѣхъ поръ, пока свекло-сахарные заводы не признаютъ этой общности. При семъ комиссія высказала мнѣніе, что всякаго рода стачки и синдикаты, предпринимаемыя въ видѣ репрессіонныхъ мѣръ противъ свеклосахарныхъ заводовъ, были бы неумѣстны и даже вредны, но съ другой стороны всякое объединеніе производителей съ цѣлью заключенія договоровъ по доставкѣ на тождественныхъ условіяхъ могло бы принести существенную пользу.

Примѣнительно къ мнѣнію комиссіи секретарь Комитета, Адріанъ Хелмицкій, вл. им. Окалево, выработалъ специальный рефератъ, призывающій сельскихъ хозяевъ къ образованію земледѣльческаго союза по доставкѣ сахарной свекловицы (см. Эха Плоцкіе и Ломжинскіе 1903 г. №№ 100, 101).

Въ дѣлѣ развитія молочнаго промысла въ отчетномъ году сдѣланъ крупный шагъ впередъ. Кромѣ существующей союзной маслобойни въ пос. Водзановѣ имѣются такія же маслобойни въ пос. Дробинѣ и въ имѣніи Громбець, Серпецкаго уѣзда, а въ скоромъ времени будетъ открыта частная маслобойня въ п. Рыпинѣ, союзная въ имѣніи Палуки, Цѣхановскаго уѣзда и въ Праснышскомъ уѣздѣ.

V. Комитетъ лѣсоводства и садоводства.

Личный составъ: 1) Томашъ Свѣлюцкій (Голешинь) делегатъ Совѣта, 2) Игнатій да Туна (Козеброды), председательствующій, 3) Іосифъ Зборовскій (Плоцкъ) секретарь, 4) Чеславъ Боскій (Горжехово), 5) Германъ Лиленталь (Плоцкъ), 6) Янъ Новицкій (Грендзице), 7) Августъ Ежевскій (Скрвильно), 8) Викентій Косковскій (Рушково), 9) Тадеушъ Лясоцкій (Мишево-Мур.) 10) Леонардъ Ружинцкій (Крентково), 11) Софія Гняздowska (Новавесь), 12) Антонъ Зятковскій (Бардоны).

Въ декабрѣ отчетнаго года, вмѣсто отказавшагося Игнатія да Туна, избранъ въ должность председательствующаго Іосифъ Зборовскій изъ Плоцка.

Въ отчетномъ году было 2 засѣданія Комитета, а именно: 10 марта и 8 декабря. Проектируемыя въ первомъ засѣданіи бесѣды по лѣсоводству не состоялись,

W rozwoju przemysłu mleczarskiego rolnictwo w ubiegłym roku posunęło się naprzód. Do istniejącej mleczarni spółkowej w Bodzanowie przybyła funkcjonująca już mleczarnia parowa w Drobinie z filją w Grabcu (pow. sierpskim). Budują się: mleczarnia duża prywatna w Rypinie, spółkowa w Pałukach w pow. ciechanowskim, a organizuje się w pow. przasnyskim.

V. Delegacja leśnictwa i ogrodnictwa.

Skład osobisty: 1) Tomasz Sieklucki z Golezyna (delegat Rady), 2) Ignacy de Thun z Koziębrod (przewodniczący), 3) Józef Zborowski z Plocka (sekretarz), 4) Czesław Boski z Gorzechowa, 5) Herman Lilienthal z Plocka, 6) Jan Nowicki z Grędzic, 7) August Jeżewski ze Skrwilna, 8) Wincenty Koskowski z Ruszkowa, 9) Tadeusz Lasocki z Miszewa Murowanego, 10) Leonard Różycki z Krętkowa, 11) Zofia Gniazdowska z Nowejwsi, 12) Antoni Ziatkowski z Bardon.

W grudniu roku sprawozdawczego w miejsce Ignacego de Thuna, który zrzekł się przewodniczenia w delegacji, został powołany Józef Zborowski z Plocka.

W ciągu roku sprawozdawczego delegacja odbyła dwa posiedzenia: 23 marca i 21 grudnia. Projektowana na pierwszym konferencja z dziedziny leśnictwa nie doszła do skutku, ponieważ nikt z członków Towarzystwa nie żądał objaśnień fachowych. Po za tem dla obeznania dozorców leśnych członków Towarzystwa z robotami z sadzeniem na wiosnę połączonemi, delegacja zaproponowała, aby w gospodarstwach leśnych większych na wiosnę pozwolono leśnikom obcym brać udział w sadzeniu kultur leśnych.

такъ какъ никто изъ членовъ Общества не обращался за спеціальными объясненіями.

Для ознакомленія лѣсныхъ сторожей, состоящихъ на службѣ у членовъ Общества, съ лѣсными работами по насажденію деревъ, Совѣтъ, по представленію Комитета, исходатайствовалъ согласіе владѣльцевъ предоставить для этой цѣли ихъ лѣсъ. Согласіе это изъявили: Владиславъ Зелинскій (Скемпэ) для членовъ изъ Липновскаго уѣзда, Адрианъ Хелмицкій (Окалево)—для членовъ изъ Рыпинскаго уѣзда, Игнатій дѣ Тунъ (Козеброды)—для членовъ изъ Серпецкаго уѣзда, Юсифъ Моравскій (Смардзеве)—для членовъ изъ Плоцкаго уѣзда, управленіе имѣній „Опиногура“ графа Адама Красинскаго для членовъ изъ Цѣхановскаго уѣзда, управленіе имѣній Красне кн. Чарторыскаго для членовъ изъ Праснынскаго уѣзда. Желавшихъ ознакомиться съ этими работами оказалось немного.

Что касается дѣятельности Комитета спеціально по Садоводству, то, къ сожалѣнію, въ отчетномъ году онъ вынужденъ былъ отказаться отъ первоначальнаго проекта установленія при Обществѣ должности разѣзднаго садовника, такъ какъ число членовъ, желающихъ воспользоваться его услугами, было весьма незначительное. Надо замѣтить, что члены Общества вообще мало интересуются успѣхами садоводства и не обращаютъ должнаго вниманія на значительные доставляемые онымъ доходы. Нѣтъ сомнѣнія, что такое равнодушное отношеніе къ дѣлу вредно отражается на практическихъ результатахъ дѣятельности Комитета. Въ концѣ отчетнаго года Комитетъ далъ свое заключеніе по вопросу, возбужденному Департаментомъ Земледѣлія, на счетъ мѣропріятій съ цѣлью поднятія огородничества среди крестьянскаго населенія.

VI. Комитетъ по организаціи сельскихъ хозяйствъ.

Личный составъ: 1) Владиславъ Пłosкий (Врогочинь) предсѣдательствующій, 2) Тадеушъ Рудовскій (Румока), 3) Владиславъ Каниговскій (Люберадзь), делегатъ Совѣта, 4) Сигизмундъ Годлевскій (Клокоцкъ), 5) Брониславъ Прускій (Пломяны), 6) Францишекъ Виллохъ (Кобыльники), 7) Казиміръ Андрычъ (Опиногура).

Zgodę swą na tego rodzaju pomoc wyrazili: Władysław Zieliński ze Skępego—na powiat lipnowski; Adrian Chelmiński z Okalewa—na powiat rypiński; Ignacy de Thun z Koziebród—na sierpski; Józef Morawski z Smardzewa—na płocki; Zarząd Dóbr Opinogórskich Adama hrabiego Krasińskiego—na ciechanowski; Zarząd Dóbr Krasne książąt Czartoryskich—na przasnyski. Udział informujących się był nieznaczny.

W dziedzinie ogrodnictwa delegacja zaniechała na razie ustanowienia posady ogrodnika objazdowego z powodu zbyt małego zapotrzebowania usług takiego specjalisty ze strony członków Towarzystwa.

Wogóle należy zaznaczyć z ubolewaniem brak ze strony ogółu członków Towarzystwa szerszego zainteresowania się sprawami ogrodnictwa i nie zwracanie uwagi na znaczne zyski, jakie z tego źródła ciągnąć można. Taki stan rzeczy pozbawia delegację współudziału światłych jednostek i wpływa ujemnie na praktyczny rezultat jej prac.

W końcu roku delegacja udzieliła odpowiedzi dla Departamentu Rolnictwa w sprawie środków, ułatwiających podniesienie warzywnictwa między ludnością włościańską.

VI. Delegacja organizacji gospodarstw.

Skład osobisty: 1) Władysław Płoski z Wrogocina (przewodniczący), 2) Tadeusz Rudowski z Rumoki, 3) Władysław Kanigowski z Luberadza (delegat Rady), 4) Zygmunt Godlewski z Kłokocka, 5) Bronisław Pruski z Płomian, 6) Franciszek Wiloch z Kobylnik, 7) Kazimierz Andrycz z Opinogóru.

Delegacja zebrała materiały, dotyczące istniejących w naszych gospodarstwach płodozmianów i na ich tle przewodniczącą przygotowuje specjalny referat.

Комитетъ собралъ свѣдѣнія, касающіяся существующихъ въ нашихъ хозяйствахъ сѣвооборотовъ; на основаніи собранныхъ данныхъ предсѣдательствующій въ Комитетѣ разрабатываетъ спеціальныя рефераты.

Благодаря пожертвованію графа Адама Красинскаго, Комитетъ отправилъ подъ надзоромъ Владислава Плоскаго партію крестьянъ въ числѣ 5 лицъ на Крестьянскую Сельско-хозяйственную выставку въ Мѣховѣ. На счетъ Общества выставку эту посѣщали: Вавржиноцъ Сикора изъ дер. Липинъ, Мацѣй Пѣкутъ изъ дер. Моделка, Рачинскій и Ферскій изъ окрестностей Дробина и Карпинскій изъ окрестностей Рапцонжа. Польза этой поѣздки была очевидна и обнаружилась въ стремленіи крестьянъ къ образованію крестьянскихъ сельско-хозяйственныхъ товариществъ по образцу Мѣховской „Ютрженки“. Такихъ крестьянскихъ товариществъ въ концѣ 1903 года образовалось нѣсколько, а именно: въ дер. Клице, Цѣхановскаго уѣзда подъ назв. „Согласіе“, въ дер. Грудускѣ, того же уѣзда подъ назв. „Заря“, въ дер. Хойново, Праснышскаго уѣзда подъ назв. „Лучь“, въ дер. Крашево-Гачулаты, Серпецкаго уѣзда подъ назв. „Новая Ютрженка“ и много другихъ, образованныхъ уже въ 1904 году. Комитетъ считаетъ долгомъ впредь оказывать этимъ товариществамъ полное содѣйствіе и, въ случаѣ надобности, давать всевозможныя указанія и инструкціи.

Чтобы облегчить отдѣльнымъ членамъ организовать при Плоцкомъ Сельско-хозяйственномъ Обществѣ общепонятныя сельско-хозяйственныя бесѣды согласно Высочайше утвержденному 16 февраля 1903 г. положенію Комитета Министровъ, Комитетъ постановилъ выработать программу совѣщаній съ цѣлью подбора темъ и разсмотрѣнія популярныхъ сельско-хозяйственныхъ изданій, которыми можно было бы пользоваться при устройствѣ бесѣдъ.

VII. Комитетъ служебный и посредничества труда.

Личный составъ: Янъ Плоскій (Дульскѣ) делегатъ Совѣта, 2) Ю. Гоцицкій (Лелице), 3) Ч. Гоцицкій (Шончинъ) предсѣдательствующій, 4) Кс. П. Яблонскій (Бѣльскѣ), 5) Л. Хелмицкій (Дзеваново), 6) Кс. Ю. Руцицкій (Вониславъ), 7) Б. Здярскій (Остржиково),

Na wystawę rolniczą włościańską w Miechowie zorganizowała delegacja pod kierunkiem Władysława Płoskiego wycieczkę włościan, w której na koszt Towarzystwa, dzięki ofercie Adama hrabiego Krasieńskiego, brało udział pięciu włościan: Wawrzyniec Sikora z Liszyna, Maciej Piekut z Modelki, Raczynski i Ferski z pod Drobina i Karpiński z pod Raciąża.

Wpływ dodatni tej wycieczki uwidatnił się w dążności tych włościan do zakładania na wzór miechowskiej Jutrzenki spółek gospodarskich, których kilka już z końcem roku powstało: „Jedność“ w Klicach, pow. ciechanowskim, „Zorza“ w Grudusku, pow. ciechanowskim, „Promień“ w Chojnowie, pow. przasnyskim, Nowa Jutrzenka w Kraszewie-Gaczulach w powiecie sierpiskim, a organizacja innych w 1904 rok już wkracza.

W przyszłości delegacja zajmie się okazywaniem pomocy i udzielaniem instrukcji i wskazówek potrzebującym spółkom.

Chcąc ułatwić jednostkom i zorganizować przy Towarzystwie Rolniczem pogadanki popularne z zakresu rolnictwa w myśl postanowienia Komitetu Ministrów, zatwierdzonego wolą Najwyższą z dnia 1 marca 1903 r. delegacja postanowiła przygotować program pogadanek: wybór tematów i zestawienie popularnych wydawnictw rolniczych, z których można byłoby przy urządzaniu pogadanek korzystać.

VII. Delegacja służbowa i pośrednictwa pracy.

Skład osobisty: 1) Jan Ploski z Dulaska (delegat Rady), 2) Julian Gościcki z Lelic, 3) Czesław Gościcki z Piączyzna (przewodniczący), 4) Ks. Paweł Jabłoński z Bielska, 5) Ludwik Chelmiński z Dziewanowa, 6) Ks. Julian Rusz-

8) Ю. Махциньскій (Лещино), 9) В. Плоскій (Врогочинь), 10) Я. Милевскій (Рембувко).

Въ отчетномъ году было 4 засѣданія Комитета, на которыхъ, между прочими дѣлами, рассмотрѣвъ были вопросный листокъ Департамента Земледѣлія на счетъ данныхъ, касающихся санитарныхъ условий сельско-хозяйственныхъ рабочихъ въ Плоцкой губ. Самыя подробныя свѣдѣнія по данному вопросу были представлены съѣзду русскихъ врачей въ память им. Пирогова, собиравшемуся въ С.-Петербургѣ въ январѣ 1904 г.

Съ помощью Комитета собраны были въ предѣлахъ Плоцкой губ. свѣдѣнія по вопросному листку, составленному Вар. Земледѣльческой Секціей по служебному вопросу.

Въ качествѣ представителя Комитета Владиславъ Плоскій (Врогочинь) принималъ въ апрѣлѣ мѣсяцѣ дѣятельное участіе въ совѣщаніяхъ Варшавскаго Гигіеническаго Общества по вопросу объ улучшеніи санитарныхъ условій деревень и мѣстечекъ и представилъ цѣлый рядъ заключеній по вопросу объ улучшеніи жилыхъ помѣщеній для фольварочной службы, колодцовъ и т. д., а затѣмъ о состоявшихся постановленіяхъ далъ отчетъ въ юнскомъ Общемъ Собраніи членовъ Плоцкаго С.-Хозяйственнаго Общества. Затѣмъ Комитетъ разсматривалъ переданный ему Совѣтомъ Общества проектъ предсѣдателя Хелховскаго объ образованіи при Плоцкомъ С.-Хозяйственномъ Обществѣ кассы единовременныхъ пособій для фольварочной службы на случай смерти, увѣчья или старости и, пополнивъ его въ нѣкоторыхъ мѣстахъ, препровидилъ на усмотрѣніе Общаго Собранія съ пожеланіемъ, чтобы, въ случаѣ разрѣшенія устройства кассы, всѣ члены Общества приняли въ ней участіе.

При рассмотрѣніи устава кассы, выработаннаго предсѣдателемъ Хелховскимъ, оказалось необходимымъ рассмотреть уставъ эмеритальной кассы, существующей въ г. Митавѣ при Курляндскомъ Обществѣ Сельскаго Хозяйства. Средства этой послѣдней состоятъ изъ основнаго капитала въ 40000 руб. и членскихъ взносов по $3\frac{1}{2}$ рубля съ лица. Пенсія выдается по достиженіи 60 лѣтъ и по столько рублей въ годъ, сколько лѣтъ данное лицо состояло членомъ кассы. Изъ сравненія этихъ

czyński z Bonisławia, 7) Bolesław Zdziarski z Ostrzykowa, 8) Józef Machciński z Leszczyna, 9) Władysław Płoski z Wrogocina, 10) Jakób Milewski z Rembówka.

W roku sprawozdawczym delegacja zbierała się cztery razy, rozpatrując między innymi: kwestjonariusz nadesłany przez Departament rolnictwa, dla zebrania danych, dotyczących stosunków sanitarnych służby i robotników rolnych w gubernji Płockiej dla zjazdu lekarzy imienia Pirogowa w styczniu 1904 r. w Petersburgu odbyć się mającego; delegacja dała wyczerpujące objaśnienia.

Delegacja pośredniczyła w zebraniu odpowiedzi na kwestjonariusz służbowy, ogłoszony przez sekcję Rolną w Warszawie.

W imieniu delegacji Władysław Płoski z Wrogocina przyjmował żywy udział w naradach nad higieną wsi i miast, urządzonych w kwietniu przez Warszawskie Tow. Hygieniczne, przedstawiając tam szereg praktycznych wniosków w kwestji polepszenia mieszkań służby dworskiej, studni i innych; z zapadłych zaś tam postanowień zdawał następnie sprawozdanie na Ogólnem Zebraniu Tow. Rolniczego w d. 30 czerwca.

Delegacja rozpatrzyła przekazany jej przez Radę Towarzystwa projekt prezesa Chełchowskiego wprowadzenia w życie instytucji wsparć jednorazowych dla służby dworskiej w razie śmierci kalectwa i niedołążnej starości. Dopelnivszy projekt tej ustawy małemi uwagami, przyjęła go i poleciła do przyjęcia na Zebraniu Ogólnem w październiku z życzeniem, aby wszyscy członkowie Towarzystwa Rolniczego z chwilą zatwierdzenia tej instytucji służbę swoją do niej zapisali.

Delegacja rozbierała również ustawę kasy emerytalnej dla służby, istniejącej przy Kurlandzkim Tow. Rolniczem w Mitawie. Podstawą jej jest fundusz żelazny w sumie rb. 40000, złożony jednorazowo i składki roczne po $3\frac{1}{2}$ rubla od osoby. Emerytura wypłaca się po dojsciu służącego do 60 lat w takiej ilości rubli rocznie, ile lat

двух уставовъ Комитетъ пришелъ къ заключенію, что уставъ кассы Плоцкаго Общества гораздо выгоднѣе устава кассы Курляндскаго Общества, предоставляющаго право на пенсію по достиженіи служащими 60 лѣтнаго возраста, рѣдко состоящими въ такихъ лѣтахъ на дѣйствительной службѣ и не имѣющей въ виду случаевъ увѣчья смерти.

Членъ Комитета, Юліанъ Госцицкій, заявилъ, что онъ, желая помочь судьбѣ неспособныхъ къ труду сельскихъ рабочихъ и пополнить безыменное на эту цѣль пожертвованіе въ суммѣ 600 руб., даритъ Плоцкому Сельско-хозяйственному Обществу 12 морговъ пахатной и луговой земли въ его имѣніи Лелиствительной службѣ и не имѣющей въ виду случаевъ увѣчья подѣ устройство пріюта для престарѣлыхъ и неспособныхъ къ труду сельско-хозяйственныхъ рабочихъ. Въ виду сего Комитетъ, объявляя благодарность жертвователю, постановилъ войти въ Общество съ представленіемъ о необходимости основанія такого пріюта. По обсужденіи вопроса на счетъ средствъ, необходимыхъ на содержаніе пріюта, проектъ, на основаніи постановленія Общаго декабрьскаго Собранія, передать Совѣту для исходатайствованія надлежащаго разрѣшенія.

Для приведенія проекта въ исполненіе избрана особая комиссія въ составѣ жертвователя Юліана Госцицкаго, Ксандза Юліана Руцинскаго изъ дер. Бониславъ и Владислава Плоскаго, вл. им. Нагурки. Въ послѣднее время Комитетъ занимается изслѣдованіемъ вопроса, возбужденнаго Болеславомъ Здзарскимъ въ заведеніи Комитета Животноводства, на счетъ перенесенія срока найма овчарей съ 2 октября на 18 іюня и условій возможности повсемѣстнаго примѣненія въ предѣлахъ Плоцкой губ. предлагаемаго новаго срока найма.

VIII. Комитетъ женскаго хозяйства и мелкаго промысла.

Личный составъ: Ванда Грабовская (Сетропе), председательствующая, 2) Марія Плоская (Врогодзинь), секретарь, 3) Люцина Козловская (Козлово), 4) Графиня Ванда Красинская (Опиногура), 5) Юзефа Климкевичъ (Гослице), 6) Ядвига Бояновская (Клице), 7) Софія Гвяздовская (Новавесь), 8) Іосифъ Хороманскій (Жохи), делегатъ Совѣта.

служащій членомъ кассы. Delegacja uznała wyższość projektu Tow. Rolniczego Płockiego, gdyż według ustawy kurlandzkiej wiek dla początku emerytury jest określony tak wysoki, że w służbie rzadko pozostają tej starości ludzie. Brakuje natomiast wynagrodzeń w razie kalectwa i śmierci.

Członek delegacji Julian Gościcki, uważając, że mamy na wsi wielu starców, którzy nie są już w stanie pracować a nie mają schronienia, uzupełnia dar bezimienny złożony przed dwoma laty w wysokości 600 rb. na założenie przytułku dla starców i kalek i ofiaruje w swoim majątku Lelice 12 morgów ziemi dla pobudowania na nim przytułku.

Delegacja postanowiła przedstawić Towarzystwu potrzebę i pożytek tej instytucji, wyrażając gorące podziękowanie ofiarodawcy. Następnie zastanawiano się, w jaki sposób zabezpieczyć byt instytucji i przekazano Radzie na mocy uchwały Ogólnego Zebrania z d. 21 grudnia wyjednanie jej zatwierdzenia.

Do wprowadzenia w życie tego projektu wybrano komisję, w skład której, wraz z ofiarodawcą, weszli członkowie delegacji: ks. Julian Ruszczyński z Bonisławia i Władysław Płoski z Nagórk.

Delegacja na wniosek Bolesława Zdziarski z Ostrzykowa, przedstawiony w delegacji hodowlanej, o zmianie terminu służbowego owczarzy z 15 października na 1 lipca, zajmuje się zbadaniem, o ile można liczyć na powszechną reformę w tym względzie w obrębie gub. płockiej.

VIII. Delegacja gospodarstwa kobiecego i drobnego przemysłu.

Skład osobisty: 1) Wanda Grabowska z Setropia (przewodnicząca), 2) Marja Płoska z Wrogoćina (sekretarz), 3) Lucyna Kozłowska z Kozłowa, 4) Hrabina Wanda Krasińska z Opinogóry, 5) Józefa Klimkiewiczowa z Goślic, 6) Jadwiga Bojanowska z Klic, 7) Zofia Gniazdowska z Nowejwsi, 8) Józef Choromański z Żoch (delegat Rady).

Вслѣдствіе обращенія Секціи Мелкаго Промысла при Варш. Отд. Высочайше Ут. Общ. П. Р. Пром. и Торговли съ просьбою о содѣйствіи къ собранію свѣдѣній, касающихся развитія мелкаго промысла въ предѣлахъ Плоцкой губ. (свѣдѣнія эти Секція обязана доставить Министерству Земледѣлія взаменъ за выданное ей пособіе) Комитетъ озаботился разсылкою членамъ и обратнымъ доставленіемъ Секціи вопросныхъ ей листковъ. На основаніи собранныхъ такимъ образомъ данныхъ предполагается детальное изслѣдованіе условій развитія отдѣльныхъ отраслей мелкаго промысла посредствомъ разъѣздныхъ спеціалистовъ.

Такимъ образомъ Комитетъ будетъ въ состояніи воспользоваться готовымъ уже матеріаломъ для поощренія успѣховъ нѣкоторыхъ отраслей сельско-хозяйственной промышленности. Для этой цѣли Вацлавомъ Волибнеромъ, съ согласія фактическихъ жертвователей, была передана въ распоряженіе Комитета сумма 700 руб., собранная въ 1901 году помѣщиками изъ окрестностей г. Плоцка. Изъ этой суммы 100 руб. внесено въ кассу Общества, остальные же 600 рублей слѣдуетъ дополучить отъ Варшавскаго Общества Пчеловодства и Садоводства, одолжившаго эту сумму на веденіе Пчелинской школы.

Вопросъ, возбужденный въ прошломъ году, на счетъ обезпеченія сбыта продуктовъ женскаго хозяйства и мелкаго промысла, на столько подвинулся въ передъ, что въ 1904 г. Комитетъ предполагаетъ открыть въ гор. Плоцкѣ спеціальную торговлю этими продуктами подъ наблюденіемъ управляющаго Торгово-Комиссіоннаго Бюро.

IX. Юридическо-экономическій комитетъ.

Личный составъ: 1) Вальдемаръ Пивницкій (Гилно) председательствующій, 2) Янъ Турекій (Житово), вице-председательствующій и делегатъ Совѣта, 3) Иосифъ Пилитовскій (Волова) секретарь, 4) Стефанъ Балинскій (Плоцкъ), замѣститель секретаря, 5) Антонъ Филлеборнъ (Каменица), 6) Владиславъ Грабовскій (Сетропе), 7) Антонъ Карнковскій (Олешно), 8) Янъ Лиговскій (Плоцкъ), 9) Владиславъ Новца (Халинь), 10)

Delegacja ułatwiła zebranie za pomocą kwestjonarjusza w gub. Płockiej wiadomości o stanie i rozwoju drobnego przemysłu dla Sekcji przemysłu ludowego przy Warsz. Od. N. Z. Tow. Pop. R. Przemys. i Handlu, która tej pracy podjęła się na żądanie Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwa z przeznaczoną na ten cel zapomogi.

Na zasadzie zebranych odpowiedzi, następnie specjalni referenci objeżdżać będą wyróżniające się drobnym przemysłem okolice i szczegółowo badać warunki jego rozwoju. W ten sposób delegacja uzyskała wskazówki do popierania na miejscu niektórych gałęzi przemysłu wiejskiego. Na ten cel Wacław Wolibner z Gulczewa przekazał na żądanie ofiarodawczyń, do dyspozycji delegacji sumę 700 rb., zebraną w 1901 r. przez grono pań z okolicy Płocka. Sto rubli wniesiono już do kasy Towarzystwa Rolniczego, a 600 rb. pozostaje do odbioru od Towarzystwa Pszczelniczo-Ogrodniczego, któremu w 1901 r. pożyczonemi zostały na prowadzenie szkoły w Pszczelinie.

Projekt, zainicjonowany w zeszłym roku, aby wytworzyć ognisko, ułatwiające zbyt wytworów gospodarstwa kobiecego i przemysłu drobnego, o tyle posunął się naprzód, że już w 1904 r. delegacja ma zorganizować i stworzyć specjalny sklep w Płocku pod kontrolą kierownika Biura i Składu komisowo-handlowego Tow.

IX. Delegacja prawno-ekonomiczna.

Skład osobisty delegacji: 1) Waldemar Pivnicki z Gilina (przewodniczący), 2) Jan Turski z Żytowa (zastępca i delegat Rady), 3) Józef Pilitowski z Wołowy (sekretarz), 4) Stefan Baliński z Płocka (zastępca sekretarza), 5) Antoni Filleborn z Kamienicy, 6) Władysław Grabowski z Setropia, 7) Antoni Karnkowski z Oleszna, 8) Jan Ligowski z Płocka, 9) Władysław Nowca z Halina, 10) Kazimierz Strzeszewski z Arcelina, 11) Jan Świąciecki z Płocka.

W roku sprawozdawczym delegacja odbyła 3 posiedzenia w zwiększonym komplecie i kilka narad w kwestiach następujących:

Казиміръ Стржешевскій (Арцелпнъ) и 11) Янъ Свенцицкій (Плоцкъ).

Въ отчетномъ году состоялось 3 засѣданія Комитета при участіи значительнаго числа членовъ и нѣсколько совѣщаній для разрѣшенія слѣдующихъ вопросовъ:

Въ виду того, что въ іюлѣ мѣсяцѣ предполагался въ гор. Плоцкѣ съѣздъ заинтересованныхъ лицъ для переговоровъ на счетъ желѣзной дороги, Комитетъ, при помощи специальной комиссіи, подробно обследовалъ всѣ касающіяся этого дѣла вопросы и принялъ дѣятельное участіе въ упомянутыхъ выше совѣщаніяхъ. Комиссія пригласила къ участію въ ея трудахъ всѣхъ землевладѣльцевъ, по близости которыхъ предполагалось проложеніе полотна желѣзной дороги, причемъ были рѣшены вопросы, касающіяся ея направленія, условій продуктивности данныхъ окрестностей, густоты населенія, возможности открытія копей, фабрикъ и т. д. Затѣмъ собраны свѣдѣнія на счетъ оцѣнки земель по отдѣльнымъ уѣздамъ и подписки землевладѣльцевъ о согласіи уступить необходимое пространство земли подъ устройство желѣзной дороги взамѣнъ акцій. Далѣе комиссія старалась подробно выяснитъ условія эксплуатаціи слоевъ бурого каменнаго угля, находящихся въ сѣверной части Рыпинскаго уѣзда, въ небольшомъ разстояніи отъ предполагаемаго полотна желѣзной дороги. Съ этою цѣлью потребовано заключеніе экспертовъ—буровщиковъ и геологовъ и предприняты старанія съ цѣлью образованія товарищества на паяхъ для детальнаго обследованія слоевъ угля и условій добыванія его.

Въ виду проекта Секціи Статистики, существующей при Земледѣльческой Секціи въ г. Варшавѣ, собрать статистическія данныя, относящіяся къ поземельной собственности цѣлаго края, Комитетъ, послѣ всесторонняго обсужденія этого вопроса, призналъ необходимымъ принять дѣятельное участіе въ трудахъ Секціи и представилъ Совѣту Общества свои заключенія. Кромѣ того Комитетъ въ лицѣ предсѣдательствающаго В. Пивницкаго принималъ участіе въ трудахъ по разработкѣ общаго устава и инструкціи для выставокъ, проектируемыхъ Плоцкимъ Сельско-хозяйственнымъ Обще-

Wobec projektowanej w Płocku w lipcu konferencji nad budową kolei w gubernji Płockiej, Delegacja badała szczegółowo odnośne kwestje przez specjalną komisję i przyjęła czynny udział w naradach. Komisja powołała do współdziałania ziemian, zamieszkałych w okolicach projektowanej trasy kolejowej i odbyła kilka posiedzeń, na których przedyskutowano kwestję najodpowiedniejszego kierunku kolei, oraz warunki produkcyjności danych okolic, gęstość zaludnienia, możliwość powstania kopalni, fabryk i t. d. Zebrane zostały dane co do cen bieżących ziemi w poszczególnych powiatach i na tej podstawie zebrano następnie za pośrednictwem delegatów deklaracje właścicieli ziemskich, o ileby chętni byli odstąpić grunty pod kolej w zamian za akcje.

W rozwinięciu dalszym tej kwestji starano się wyjaśnić warunki eksploatacji pokładów węgla brunatnego, znajdujących się w północnej części powiatu rypińskiego nieopodal projektowanej trasy kolejowej; w tym celu odniesiono się o informację do specjalistów wiertników i geologów i poczyniono starania celem zawiązania spółki udziałowej dla racjonalnego zbadania pokładów węgla i warunków jego eksploatacji.

Ze względu na podniesiony przez Sekcję statystyczną, przy Sekcji Rolnej w Warszawie istniejąca, projekt sporządzenia statystyki własności ziemskiej kraju całego, Delegacja, po zbadaniu tej kwestji, uznała za konieczne przyłączenie się do tych prac i wystąpiła do Rady Tow. z odpowiednimi wnioskami.

Prócz tego Delegacja w osobie swego przewodniczącego p. W. Piwnickiego przyjmowała udział w opracowaniu ogólnych przepisów i regulaminu wewnętrznego dla wystaw powiatowych i przeglądów przy Tow.; w osobie zaś członka swego p. Balińskiego w opracowaniu ustawy dla projektowanej spółki melioracyjnej.

Powierzone pod opiekę Delegacji opracowanie dzieła o stanie tabularnym większej własności w gubernji płockiej w w. XIX nie zostało spełnionem, wobec usunięcia się dwóch kandydatów, którym Delegacja rzecz tę do wykonania przekazała.

ствомъ, а въ лицѣ С. Балинскаго въ разработкѣ устава для проектируемаго меліоративнаго союза.

Проектируемое изданіе подѣ наблюдениемъ Комитета сочиненія „Табулярное состояніе крупной поземельной собственности въ Плоцкой губ. въ XIX вѣкѣ“ не состоялось по причинѣ отказа кандидатовъ, первоначально взявшихъ на себя этотъ трудъ.

Х. Комитетъ коммерческій.

Дѣятельность Коммерческаго Комитета въ 1903 году сосредоточилась на организациі и открытіи въ гор. Плоцкѣ Торгово-комиссіоннаго Бюро и Склада земледѣльческихъ машинъ и орудій, искусственныхъ туковъ, сѣмянъ и прочихъ продуктовъ, которые на основаніи постановленія Общаго Собранія отъ 9 Декабря 1902 г. и опредѣленія Совѣта открыты 1/13 Февраля 1903 г. При этомъ пришлось преодолѣть много препятствій, которыя и до сихъ поръ еще не все устранены и задерживаютъ быстрое развитіе дѣятельности.

Первымъ наиболѣе важнымъ препятствіемъ было отсутствіе средствъ, такъ какъ, несмотря на усиленные старанія, не удалось ихъ достаточно собрать. Отсутствіе необходимаго оборотнаго капитала пополнило было займомъ у Управляющаго Бюро 3000 р. и открытіемъ кредита Ову Плоцкимъ Обществомъ Взаимнаго Кредита на такую же сумму. Такимъ образомъ оказалось возможнымъ начать дѣятельность Бюро.

Управляющимъ приглашенъ былъ Александръ Майдецкій, съ которымъ заключенъ договоръ.

Въ правленіе Бюро, кромѣ Управляющаго вошли: Томашъ Секлюцкій изъ Голешина, Андрей Завидзкій изъ Вороницы и Владиславъ Фрибенъ изъ Боровичекъ, котораго обязанности исполнялъ Иванъ Синярекій-Чаплицкій изъ Ковалевка.

Первая крупная сдѣлка, заключенная при посредствѣ Бюро, былъ договоръ о взятіи на комиссію земледѣльческихъ орудій отъ Ликвидационной Комиссіи Торговаго Дома „Братя Волибнеръ, Варчакъ и &“; понизивъ цѣны, около половины уже распродало (за сумму 11000 р.).

Х. Delegacja handlowa.

Дѣятельность делегациі handlowej w roku sprawozdawczym ześrodkowywała się na zawiązaniu i puszczeniu w ruch Biura komisowo handlowego i Składu maszyn i narzędzi rolniczych, nawozów sztucznych, nasion i t. p. w Płocku, które na zasadzie postanowienia Ogólnego Zebrania w d. 22 grudnia 1902 r. i uchwały Rady Towarzystwa zostały w d. 13 lutego otwarte. Należało przystem zwalczyć wiele przeszkód, które dotychczas jeszcze nie są usunięte i powstrzymują rozwój szerszej działalności Biura.

Pierwszą najważniejszą przeszkodę stanowił brak środków, gdyż, mimo usilnych starań, nie udało się zebrać ich w dostatecznej ilości. Brak niezbędnego obrotowego kapitału zastąpiono wypożyczeniem 3000 rb. od kierownika Biura, oraz uzyskaniem kredytu w Towarzystwie Wzajemnego Kredytu do wysokości 3000 rb. W ten sposób okazało się możliwym rozpoczęcie na razie działalności Biura.

Na kierownika Biura powołany został Aleksander Majdecki, z którym zawarto umowę.

Do zarządu biura, oprócz kierownika, weszli: Tomasz Sieklucki z Goleszyna, Andrzej Zawidzki z Worowic i Władysław Fryben z Bоровичек, którego w spełnianiu obowiązków zastąpił Jan Siniarski-Czaplicki z Kowalewka.

Jedną z pierwszych poważniejszych transakcji, załatwionych przez Biuro, była umowa, zawarta z Komisją Likwidacyjną Domu Handlowego „B-cia Wolibner, Barczak i S-ka“, na zasadzie której wzięto wszystkie pozostałe po tej firmie narzędzia do komisowej sprzedaży; obniżywszy znacznie ceny, około połowy (za 11000 rb.) już wyprzedano.

Необходимость открытия Бюро и Склада видна из того, что съ такимъ малымъ оборотнымъ капиталомъ и въ такомъ тяжеломъ для земледѣльцевъ году, какимъ былъ 1903 годъ.—Бюро продало товаровъ за 82465 р. 07 к., а именно:

1) Машинъ и орудій за	27214 р. 26 к.
2) Искусственныхъ туковъ	17692 р. 14 к.
3) Семянъ	12746 р. 24 к.
4) Угля	13226 р. 36 к.
5) Осушительныхъ трубъ	4456 р. 10 к.
6) Разныхъ товаровъ	7130 р. 03 к.

Бюро, условившись съ нѣсколькими членами Общества, приняло на себя, за ихъ рискъ, доставку продуктовъ земледѣлія для одного изъ полковъ, расположенныхъ въ г. Плоцкѣ, причемъ въ теченіи 3-хъ мѣсяцевъ было доставлено на 2330 р. и заработано 101 руб.; земледѣльцы получили цѣны выше базарныхъ. Въ настоящее время ближайшей задачей Бюро представляется увеличеніе оборотныхъ средствъ и преобразование Бюро въ независимое Сельско-Хозяйственное Товарищество согласно новаго устава; съ утвержденіемъ этого устава въ Плоцкѣ, Млавѣ и Рыпинѣ откроятся такія же Товарищества, послѣдствіемъ чего торговые обороты въ Плоцкѣ должны значительно увеличиться.

Jak potrzebnem było założenie Biura i Składu wiadać z tego, że z małym kapitałem obrotowym w ciężkim roku, jakim był dla rolników 1903,—Biuro sprzedało produktów za 82465 rb. 7 k., na które złożyły się:

1) Narzędzia i maszyny rolnicze	27214 rb. 26 k.
2) Nawozy sztuczne	17692 rb. 14 k.
3) Nasiona	12746 rb. 24 k.
4) Węgłe kamienne	13226 rb. 36 k.
5) Dreny	4456 rb. 10 k.
6) Różne towary	7130 rb. 03 k.

Po za tem Biuro weszło w porozumienie z kilkoma członkami Towarzystwa i podjęło się na ich odpowiedzialność dla jednego z pułków, w Płocku stojących, dostawy produktów rolnych. W ciągu 3-ich miesięcy dostarczyło ich za 2330 rb., zyskawszy na rzecz Biura 101 rb. i regulując rachunki dostawcom za te produkta wyżej cen targowych.

Obecnie najbliższem zadaniem Biura jest zwiększenie kapitału obrotowego, gdyż tego wymagają zwiększające się olbrzymio obroty jego. Czynność ta związana jest z oczekiwaną wkrótce reorganizacją Biura w niezależne Stowarzyszenie Rolnicze na zasadzie specjalnej ustawy.

Z chwilą zatwierdzenia Ustawy Stowarzyszeń Rolniczych w Płocku, Mławie i Rypinie, co wkrótce jest oczekiwanem, handlowe obroty w Płocku powinny rozwijać się jeszcze pomyślniej: ułatwi się wtedy możność robienia zakupów włościanom w Płocku w specjalnem pomieszczeniu na rynku, a w okolicy za pośrednictwem spółek gospodarskich i włościańskich.

ОТЧЕТЪ

ТОРГОВО-КОМИССИОННАГО БЮРО и СКЛАДА

при Плоцкомъ Обществѣ Сельскаго-Хозяйства
за первый годъ существованія
съ 13 Февраля 1903 г. по 1 Января 1904 г.

АКТИВЪ.

1. Касса.

Въ теченіе отчетнаго года по-
ступило р. 65312.70
Въ теченіе того же времени упло-
чено р. 61646.75
Сальдо къ 1 Января 1904 г. . . р. 3665.95

2. Залогъ.

Дня 8-го іюня 1903 г. куплено
6 билетовъ 4% Государствен-
ной ренты и представлено
въ залогъ по поставкѣ для
1-го Стрѣлковаго Полка въ
Плоцкѣ нѣкоторыхъ проду-
ктовъ р. 594.31
стоимость купоновъ отъ 1/vii—03
г. по 1/i—04 г. 12.—
за вычетомъ 5% сбора —.60 р. 11.40
Сальдо къ 1 января 1904 г. . . р. 605.71

3. Дебиторы.

Въ теченіе отчетнаго года кре-
дитовано р. 67296.96
Въ теченіе того же времени упло-
чено р. 53520.86
Сальдо на 1 января 1904 г. . . р. 13776.10
Къ транспорту р. 18047.76

SPRAWOZDANIE

BIURA KOMISOWO-HANDLOWEGO i SKŁADU

przy Płockiem Towarzystwie Rolniczem
za pierwszy rok istnienia

od dnia 13-go lutego 1903 r. do 1-go stycznia 1904 r.

STAN CZYNNY.

1. Kasa.

W ciągu roku sprawozdawczego
wpłynęło rb. 65312.70
W tymże czasie wpłacono . . . rb. 61646.75
Saldo na 1 stycznia 1904 r. . . rb. 3665.95

2. Kaucja.

W d. 8 czerwca 1903 r. kupiono
6 билетовъ 4% ренты państwo-
wej i złożono jako kaucję na
dostawę produktów dla 1 puł-
ku strzelców w Płocku, po-
dług kursu za rb. 594.31
dochodzi od d. 1/vii—03 r. do
d. 1/i—04 rb. 12.—
po potrąceniu 5% po-
datku skarbowego rb. —.60 11.40
Saldo na 1 stycznia 1904 r. . . rb. 605.71

3. Dłużnicy.

W ciągu roku sprawozdawczego
kredytowano rb. 67296.96
W tymże czasie wpłacono . . . rb. 53520.86
Saldo na 1 stycznia 1904 r. . . rb. 13776.10
Do przeniesienia rb. 18047.76

Транспортъ р. 18047.76

4. Векселя.

Въ теченіе отчетнаго года принято векселей на сумму . . . р. 8908.89
 Въ теченіе того же времени куплено р. 4972.52
 Къ 1 янв. 1904 г. осталось въ портфель на р. 3936.37

5. Товары присланные для продажи.

Въ теченіе отчетнаго года получено за р. 89517.95
 Въ теченіе того же времени продано за р. 82465.07
 которая по суммѣ за вычетомъ прибыли, показанной въ счетъ убытковъ и прибылей . р. 7514.73
 представляетъ стоимость проданныхъ товаровъ по собственной цѣнѣ р. 74950.34
 Сальдо остаткн. товаровъ къ 1 янв. 1904 г. р. 14567.61
 Въ теченіе отчетнаго года продано товаровъ за р. 82465.07
 а именно:
 машинъ и орудій за р. 27214.26
 искусственныхъ туковъ за р. 17692.14
 сѣмянъ ва р. 12746.24
 угля каменнаго за р. 13226.30
 дренажныхъ трубокъ за р. 4456.10
 разныхъ товаровъ за р. 7130.03
 какъ выше показано . р. 82465.07

6. Движимое имущество.

Въ теченіе отчетнаго года куплено за . . . р. 493.36
 Къ транспорту р. 37045.10

Z przeniesienia rb. 18047.76

4. Weksle.

W ciągu roku sprawozdawczego przyjęto rb. 8908.89
 W tymże czasie wykupiono rb. 4972.52
 Na dzień 1 stycz. 1904 r. pozostało w portfelu rb. 3936.37

5. Towary nadesłane do sprzedaży.

W ciągu roku sprawozdawczego otrzymano za rb. 89517.95
 W tymże czasie wydano za rb. 82465.07
 która to suma po potrąceniu zysku wykazanego w rach. strat i zysków rb. 7514.73
 określa wartość towarów wydanych w cenie kosztu . rb. 74950.34
 Saldo pozostałych towarów na 1 stycz. 1904 r. rb. 14567.61
 W ciągu roku sprawoz. sprzedano towarów jak drugostr. . . . rb. 82465.07
 a mianowicie:
 maszyn i narzędzi rolniczych za rb. 27214.26
 nawozów sztucznych za rb. 17092.14
 nasion za rb. 12746.24
 węgla kamiennego za rb. 13226.30
 dren (sączek) za rb. 4456.10
 różnych towarów za rb. 7130.03
 jak wyżej rb. 82465.07

6. Ruchomości.

W ciągu roku sprawozd. wydano na kupno rb. 493.36
 Do przeniesienia rb. 37045.10

Транспортъ . . . р. 37045.10

7. Издержки по организаціи.

Въ теченіе отчетнаго года расходовано р. 242.48

8. Переходныя суммы.

Издержки за счетъ 1904 г. . . . р. 27.40
р. 37314.98

П А С С И В Ъ.

9. Задатки членовъ О-ва

22 лицъ р. 1325.—

10. Залоги

3 поставщиковъ для I-го Стр. Полка . р. 290.—

II. Кредиторы.

Въ теченіе отчетнаго года получено товаровъ за р. 81375.05

Въ теченіе того же времени уплачено р. 49966.62

Сальдо къ 1 января 1904 г. . . . р. 31408.43

12. Задатки лицъ постороннихъ

оставшіеся на 1904 г. р. 185.01

13. Амортизація движимаго имущества

10% за отчетный годъ отъ р. 493.36 . р. 49.34

14. Амортизація издержекъ по организаціи

25% за отчетный годъ отъ р. 242.48 . р. 60.62

15. Переходныя суммы

за проданныя части отнятыя отъ машинъ р. 24.80
р. 33343.20

Сравненіе:

Активъ р. 37314.98
 Пассивъ р. 33343.20

16. Прибыль за время съ
 13 февраля 1903 г. по 1 января 1904 г. р. 3971.78
р. 3971.78

Z przeniesienia . rb. 37045.10

7. Koszta organizacji.

W ciągu roku sprawozdawczego wydano rb. 242.48

8 Sumy przechodnie.

Wydatki tyczące 1904 roku rb. 27.40
rb. 37314.98

STAN BIERNY.

9. Zaliczenia członków.

22 uczestników posiada rb. 1325.—

10. Kaucje.

3 dostawców dla 1 pułku strzelców posiada rb. 290.—

II. Wierzyciele.

W ciągu roku sprawozdawczego otrzymano towarów za . . . rb. 81375.05

W tymże czasie wpłacono . . . rb. 49966.62

Saldo na 1 stycznia 1904 r. . rb. 31408.43

12. Zadatki nie członków.

Pozostałe na 1904 r. rb. 185.01

13. Amortyzacja ruchomości.

10% od wydanych rb. 493.36 . . . rb. 49.34

14. Amortyzacja kosztów organizacji.

25% od wydanych rb. 242.48 . . . rb. 60.62

15. Sumy przechodnie.

Za sprzedane części odjęte od maszyn . rb. 24.80
rb. 33343.20

Porównanie:

Stan czynny rb. 37314.98
 Stan bierny rb. 33343.20

16. Zysk za czas od d. 13 lutego
 1903 r. do d. 1 stycz. 1904 r. . . . rb. 3971.78
rb. 3971.78

ОБЩЕЕ СРАВНЕНИЕ ПРИХОДА СЪ РАСХОДОМЪ.

Приходъ.

Въ теченіе отчетнаго года получено:	
отъ продажи товаровъ	p. 82465.07
коммисіонныхъ отъ ищущихъ труда	p. 3.50
	<u>p. 82468.57</u>
Стоимость оставшихся товаровъ согласно описи	p. 14567.61
	<u>p. 97036.18</u>

Расходъ.

Въ теченіе отчетнаго года израсходовано:	
стоимость полученныхъ товаровъ	p. 89517.95
на издержки по администраціи	p. 2641.45
на коммерческія издержки	p. 639.35
на амортизацію издержекъ по организаціи	p. 60.62
на амортизацію движимаго имущества	p. 49.34
на $\frac{0}{100}$ отъ ссудъ	p. 155.69
	<u>p. 93064.40</u>

Сравненіе:

Приходъ	p. 97036.18
Расходъ	p. 93064.40
Приходъ больше расхода	<u>p. 3971.78</u>

—————
 00000000
 —————

OGÓLNE ZESTAWIENIE DOCHODÓW i WYDATKÓW.

Dochody.

W ciągu roku sprawozdawczego otrzymano:	
ze sprzedaży towarów	rb. 82465.07
za wpisy od oficjalistów	rb. 3.50
	<u>rb. 82468.57</u>
Wartość pozostałych towarów podług inwentarza	rb. 14567.61
	<u>rb. 97036.18</u>

Wydatki.

W ciągu roku sprawozdawczego wydatkowano:	
towary otrzymane do sprzedaży	rb. 89517.95
na koszta administracji	rb. 2641.45
na koszta handlowe	rb. 639.35
na amortyzację kosztów organizacji	rb. 60.62
na amortyzację ruchomości	rb. 49.34
na $\%$ od pożyczanych sum	rb. 155.69
	<u>rb. 93064.40</u>

Porównanie:

Dochody	rb. 97036.18
Wydatki	rb. 93064.40
Przewyżka dochodów nad wydatkami	<u>rb. 3971.78</u>

—————
 00000000
 —————

Дебетъ.

Счетъ Убытковъ и Прибылей.

Кредитъ.

	Рубли и копѣйки.			
1. Издержки по администраціи				
жалованіе правителя и служащ.	2000	—		
„ писаря и курьеровъ .	346	—		
квартира, освѣщеніе и отопл. .	202	44		
разныя издержки.	93	01	2641	45
2. Коммерческія издержки.				
объявленія	86	20		
страховка товаровъ	22	55		
книги, бланки и письмен. матер.	151	60		
телегр., марки почт. и герб. .	161	50		
путевыя издержки	166	55		
разныя издержки.	50	95	639	35
3. Амортизація движ. имущ.				
10% отъ Руб. 493 к. 36.			49	34
4. Аморт. издерж. по организ.				
25% отъ Руб. 242 к. 48.			60	62
5. Проценты отъ ссудъ			155	69
6. Прибыль			3971	78
			7518	23

	Рубли и копѣйки.	
1. Получ. прибыли на товарахъ	7514	73
2. „ „ комисіон. отъ ищущихъ труда.	3	50
	7518	23

Winien.

Rachunek Strat

	Ruble i kopiejki.			
1. Koszta administracji biura.				
pensja zarządzając. i pracując.	2000	—		
„ pisarza i woźnych . . .	346	—		
lokal, światło i opał.	202	44		
różne wydatki,	93	01	2641	45
2. Koszty handlowe.				
ogłoszenia	86	20		
asekuracja towarów	22	55		
księgi, druki i materiały piśm. . .	151	60		
depesze, marki poczt. i stempl. .	161	50		
koszty podróży	166	55		
różne wydatki	50	95	639	35
3. Amortyzacja ruchomości.				
10% od Rb. 493 k. 36			49	34
4. Amortyzacja koszt. organiz.				
25% od Rb. 242 k. 48.			60	62
5. Procenta od pożycz. sum. . .			155	69
6. Zysk			3971	78
			7518	23

i Zysków.

Ma.

	Ruble i kopiejki.	
1. Otrzymano zysku na towar.	7514	73
2. „ „ od ofejalistów wpisowe	3	50
	7518	23

БАЛА

Дебетъ.

Коммисіоннаго Бюро и Склада при Плоцномъ

А К Т И В Ъ.	Рубли и копѣйки.	
№ статьи отчета:		
1. Касса	3665	95
2. Залоги	605	71
3. Дебиторы	13776	10
4. Векселя	3936	37
5. Товары	14567	61
6. Движимое имущество	493	36
7. Издержки по организаци	242	48
8. Переходныя суммы	27	40
	37314	98

НСЪ

Кредитъ.

Общ. Сельскаго Хозяйства по 31 Денабря 1903 г.

П А С С И В Ъ.	Рубли и копѣйки.	
№ статьи отчета:		
9. Вклады	1325	—
10. Залоги	290	—
11. Кредиторы	31408	43
12. Задатки	185	01
13. Амортиз. движим. имущ.	49	34
14. Амортиз. издерж. по орган.	60	62
15. Переходныя суммы	24	80
16. Прибыль	3971	78
	37314	98

Правленіе Бюро: Управл. А. Майденкій.
 В. Фрыбенъ.
 А. Завидзкій.
 И. Снярскій-Чаплицкій.

Winien.

Biura Komisowo-Handlowego i Składu przy Płockiem

STAN CZYNNY.		Ruble i kopiejki.	
№ pozycji w sprawozdaniu:			
1.	Kasa	3665	95
2.	Kaucje	605	71
3.	Dłużnicy	13776	10
4.	Weksle	3936	37
5.	Towary	14567	61
6.	Ruchomości	493	36
7.	Koszty organizacji	242	48
8.	Sumy przechodnie	27	40
		37314	98

Ma.

Towarzystwie Rolniczem po dzień 31-go Grudnia 1903 r.

STAN BIERNY.		Ruble i kopiejki.	
№ pozycji w sprawozdaniu:			
9.	Zaliczenia	1325	—
10.	Kaucje	290	—
11.	Wierzyciele	31408	43
12.	Zadatki	185	01
13.	Amortyzacja ruchomości	49	34
14.	Amortyzacja koszt. organ.	60	62
15.	Sumy przechodnie	24	80
16.	Zysk	3971	78
		37314	98

Zarząd Biura: Kierown. Biura *A. Majdecki.*
Wł. Fryben.
A. Zawidzki.
J. Siniarski-Czaplicki.

ПРОТОКОЛЪ РЕВИЗИОННОЙ КОММИСИИ.

13/26 Марта 1904 г. Ревизионная Коммисія Плоцкаго Сельско-Хозяйственнаго Общества въ составѣ нижеподписавшихся лицъ произвела ревизию отчета и баланса, составленнаго Правленіемъ Коммисіоннаго Бюро за время отъ 1/13 Февраля 1903 г. по 1 Января 1904 г. (18 Декабря 1903 г.) и провѣряла извлеченіе изъ торговыхъ книгъ того же Бюро.

Причемъ Коммисія нашла, что всѣ статьи отчета и баланса согласны съ главной книгой, дневникомъ и прочими добавочными книгами и посему вполне заслуживаютъ утвержденія. Ревизионная Коммисія нашла, что открытыя клиентамъ кредиты вполне соответствуютъ ихъ платежнымъ средствамъ, долговъ сомнительныхъ нѣтъ; коммисіонный процентъ, присчитываемый Бюро къ продаваемымъ товаромъ, не превышаетъ 9%, но Коммисія полагаетъ, что въ будущемъ % возможно еще понизить, отъ чего увеличатся торговые обороты Бюро, а вслѣдствіе этого повысится чистая прибыль, обезпечивающая расходы по содержанию Бюро и способствующая быстрому развитію дѣятельности его. Оборотныя средства Бюро такъ невелики, что для правильной дѣятельности его необходимо значительное ихъ извлеченіе.

Члены Ревизионной Коммисіи:

И. Госцицкій.
М. Шемплинскій.
З. Квасеборскій.

PROTOKÓŁ KOMISJI REWIZYJNEJ.

Dnia 26 marca 1904 r. Komisja Rewizyjna Towarzystwa Rolniczego Plockiego sprawdzala w komplecie niżej podpisanym sprawozdanie i bilans przez Zarząd Biura Komisowo-Handlowego za czas od dnia 13 lutego 1903 r. do d. 1 stycznia 1904 r. sporządzone, jak również i porównanie z księgami właściwemi tegoż Biura.

Skutkiem czego komisja przekonała się, że wszystkie pozycje sprawozdania i bilansu są ściśle zgodne z księgą główną, dziennikiem i innymi księgami pomocniczymi, a przeto na zatwierdzenie zasługują.

Komisja Rewizyjna uznała kredyty, udzielane klientom przez Biuro, za odpowiednie, należności od klientów za pewne do odbioru; stopa procentu, doliczanego przez Biuro do sprzedanych towarów, nie przechodzi 9%, ale Komisja Rewizyjna robi wniosek, aby na przyszłość tę stopę możliwie obniżyć, aby tem zwiększyć obroty Biura i przez powiększenie obrotów zapewnić dostateczny czysty zysk na utrzymanie Biura i szybszy rozwój takowego. Kapitał obrotowy Biura jest tak mały, iż do normalnego funkcjonowania Biura niezbędnem jest znaczne powiększenie takowego.

Komisja Rewizyjna:

J. Gościcki
M. Szempliński
C. Kwasięborski.

XI. Комитетъ скотоводства.

Въ числѣ членовъ Комитета состоятъ всѣ владѣльцы скотныхъ дворовъ въ Плодкѣ губ. присоединившіеся къ образованному въ Комитетъ союзу скотоводовъ. Члены Комитета избрали изъ своей среды исполнительную комиссію, въ составъ которой входятъ: 1) Фелиціанъ Макомаскій (Щуржинъ), председательствующій, 2) Янъ Прусскій (Дыблинъ), делегатъ Совѣта, 3) Сигизмундъ Хороманскій (Гостково), 4) Болеславъ Плоскій (Соколово), 5) Тадеушъ Рудовскій (Румока). Обязанности инструктора скотоводства исполнялъ г. Янъ Остроменскій (Цеглово).

Въ отчетномъ году принадлежали къ союзу представляемые въ Комитетъ ихъ владѣльцами или администраторами слѣдующіе скотные дворы:

класса

II Гостково	С. Хороманскаго
I Краснѣ	Адм. Кн. А. Чарторыскаго
III Сѣраково	Б. Лясоцкаго
II Ростково	Л. Добржанскаго
III Клицѣ	М. Бояновскаго
III Гуменцино	Г. Бояновскаго
III Грудускъ	И. Бояновскаго
II Опиногура	Гр. А. Красинскаго
III Палуки	А. Плоскаго
III Ромбержь	В. Смоленскаго
III Преждевое	Я. Дембовскаго
III Нестуме	М. Милевскаго
III Цѣшевка	С. Козловскаго
III Дембскъ	А. Горжеховскаго
III Вемпилы	С. Квасеборскаго
III Козлово	Б. Козловскаго
III Лещино	Я. Махчинскаго
III Воровице	А. Завидзкаго
III Подлецкъ	Ф. Росцишевскаго
III Пшончинъ	Ч. Госцицкаго
III Влуки	П. Носковскаго
I Надулки	А. Косинскаго
III Мишевко	К. Табенцкаго
III Ковалевко	Я. Синярска-Чаплицкаго
III Сребрна	К. Зелинскаго
III Зонготы	И. Гладыша

XI. Delegacja hodowli bydła.

Członkami delegacji są właściciele obór, którzy przystąpili do istniejącego w Ionie delegacji **związku hodowli bydła** na gub. płocką. Ci z pośród siebie wybrali komisję wykonawczą, w skład której wchodzi: 1) Felician Makomaski z Szczurzyzna (przewodniczący), 2) Jan Pruski z Dyblina (delegat Rady), 3) Zygmunt Choromański z Gostkowa, 4) Bolesław Płoski z Sokołowa, 5) Tadeusz Rudowski z Rumoki. Obowiązki inspektora hodowlanego pełnił p. Jan Ostromecki z Cegłowa.

W roku sprawozdawczym należały do związku następujące obory, reprezentowane w delegacji przez właścicieli lub administrację.

Klasa

II Gostkowo	Z. Choromański
I Krasne	Adminis. Ks. Ad. Czartoryskiego
III Sierakowo	B. Lasocki
II Rostkowo	L. Dobrzański
III Klice	M. Bojanowski
III Humięcino	H. Bojanowski
III Grudusk	Ig. Bojanowski
II Opinogóra	Hr. Ad. Krasiński
III Pałuki	A. Płoski
III Rąbierz	B. Smoleński
III Przedwojewo	J. Dembowski
III Niestumie	M. Milewski
III Cieszewko	Z. Kozłowski
III Dębsk	A. Gorzechowski
III Wempiły	Z. Kwasięborski
III Kozłowo	K. Kozłowski
III Leszczyn	J. Machciński
III Worowice	A. Zawidzki
III Podleck	F. Rościszewski
III Piączyn	Cz. Gościcki
III Włóki	P. Noskowski
I Nadółki	A. Kosiński
III Miszewko	K. Tabęcki
III Kowalewko	J. Siniarski-Czaplicki
III Srebrna	K. Zieliński
III Zagoty	J. Gładysz

III Сенково	К. Лэмпицкаго
III Лелице	Ю. Госцицкаго
III Дзембаково	С. Уминскаго
III Жабово	Я. Карчевскаго
I Тулибово	С. Госцицкаго
I Дыблинъ	Я. Прускаго
I Пломяны	Б. Прускаго
III Гловица	В. Дмовскаго
III Горжехово	Ч. Боскаго
III Карнково	И. Карнковскаго
II Воля	Я. Зелинскаго
I Пюрково	Э. Рибольдта
I Соколово	Б. Плоскаго
II Дульскъ	Я. Плоскаго
II Окалево	А. Хелмицкаго
II Ратово	Г. Коница
III Шренскъ	Э. Олеша
I Люберадзь	В. Каниговскаго
III Журоминекъ	А. Милевскаго
III Вышины	В. Макомаскаго
III Бродзенцинъ	Я. Домашевскаго
III Жохи	Г. Хороманскаго
III Бонтково	С. Бояновскаго
III Кендзержинъ	И. Грабовскаго

Послѣ тщательнаго осмотра комиссіею и инстру-
кторомъ-скотоводомъ всѣхъ скотныхъ дворовъ, 40 изъ
нихъ причислено къ голандской породѣ и 10 къ швыцкой.

Въ 50 подвергнутыхъ регистраціи скотныхъ дво-
рахъ было 1505 штукъ рогатаго скота, изъ коихъ 1229
шт. или 81% принадлежить къ голандской, а 276 шт.
или 19% къ швыцкой породѣ. Голандской породы, за-
писанныхъ въ родословную книгу, причислено:

къ I классу	63 шт.
къ II „	236 шт.
къ III „	920 шт.

Скотъ I и II кл. составляетъ 25%, а скотъ III
кл. 75% общаго количества штукъ.

Швыцкой породы, записанныхъ въ родословную
книгу, причислено:

къ I классу	14 шт.
къ II „	46 шт.
къ III „	216 шт.

III Sękowo	K. Łempicki
III Lelice	J. Gościcki
III Dziembakowo	Z. Umiński
III Żabowo	J. Karczewski
I Tulibowo	St. Gościcki
I Dyblin	J. Pruski
II Płomiany	B. Pruski
III Głowina	W. Dmowski
III Gorzechowo	Cz. Boski
III Karnkowo	Ig. Karnkowski
II Wola	J. Zieliński
I Piórkowo	E. Rieboldt
I Sokółowo	B. Płoski
II Dulsk	J. Płoski
II Okalewo	A. Chełmicki
II Ratowo	J. Konic
III Szreńsk	E. Olesza
I Luberadź	Wł. Kanigowski
III Żurominek	A. Milewski
III Wyszyny	W. Makomaski
III Brodziecin	Jan Domaszewski
III Żochy	J. Choromański
III Kędzierzyn	Ig. Grabowski
III Bądkowo	Z. Bojanowski

W zwiedzonych przez komisję i inspektora hodo-
wlanego i poddanych szczegółowej klasyfikacji oborach
znaleziono lub wprowadzono: w 40-tu oborach kierunek
holenderski, w 10 oborach szwyce.

W 50 związkowych oborach było ogółem 1505 sztuk
bydła, z których 1229 sztuk, czyli 81% z kierunkiem ho-
lenderskim i 276 sztuk, czyli 19% z kierunkiem szwyców.

Z bydła, dążącego w kierunku holenderskim,
zapisano do ksiąg I kateg. sztuk 63

„ „ II „ „ 236

„ „ III „ „ 920

Sztuki I i II kategorii stanowią 25%, sztuki III ka-
tegorji 75% ogólnej ilości.

Z bydła, dążącego w kierunku s z w y c ó w,
zapisano do ksiąg I kateg. sztuk 14

„ „ II „ „ 46

„ „ III „ „ 216

Скотъ I и II класса этой породы составляетъ 22⁰/₀, а скотъ III класса 78⁰/₀ общаго количества штукъ.

Изъ общаго числа 1505 шт., принадлежащихъ къ союзу, только 359 шт. или около 24⁰/₀ причислено къ I и II категоріи родословной книги, иначе говоря, только четвертая часть скота составляетъ болѣе цѣнный матеріалъ для скотоводства. Племенного скота (I катег.) можно считать 5% общаго числа. Въ среднемъ на каждый скотный дворъ приходится 30 штукъ, записанныхъ въ родословную; въ томъ числѣ 6 шт. II а 1½ шт. I категоріи.

Результатъ представляется въ процентномъ отношеніи хуже другихъ союзовъ, напр. варшавскаго и сѣдлецкаго, гдѣ на одинъ скотной дворъ приходится въ двое болѣе цѣнныхъ штукъ, но не на столько опять плохой, чтобы при наличности другихъ благоприятныхъ условій скотоводство въ Плоцкой губ. не могло принести въ будущемъ хорошихъ результатовъ.

Согласно заключенію классификаціонной комисіи улучшение скотныхъ дворовъ, принадлежащихъ къ Плоцкому союзу скотоводовъ, должно основываться на трехъ главныхъ началахъ:

1) На употребленіи самыхъ лучшихъ репродукторовъ и постоянномъ стремленіи впередъ въ избранномъ уже разѣ направленіи (въ отношеніи породы).

2) На старательномъ, основанномъ на селекціи, выращиваніи телятъ и соблюденіи необходимыхъ условій гигиены, каковы: движеніе, воздухъ и свѣтъ.

3) На записываніи пробныхъ удоевъ, служащихъ единственнымъ матеріаломъ при селекціи. Увеличенный спросъ на молочные продукты, дающій возможность лучше кормить молочный скотъ, сдѣлаетъ все остальное.

Къ первой категоріи племенного скота классификаціонная комисія причислила скотные дворы въ имѣніяхъ:

а) *Голандской породы*: 1) Краснѣ—Князя Адама Чарторыскаго, 2) Дыблинѣ—Яна Прускаго, 3) Соколово—Волеслава Плоскаго, 4) Пюрково—Эрвина Рибольдта, 5) Тулибово—Стефана Госцицкаго.

б) *Швейцкой породы*: 1) Надулки—Адама Косинскаго, 2) Люберадзь—Владислава Каниговскаго.

czyli szwyce I i II kategorii stanowią 22⁰/₀, zaś III kategorii 78⁰/₀ ogólnej ilości.

Z ogólnej ilości 1505 związkowych sztuk zostało wciągnięte do ksiąg stadnych I i II kategorii 359 sztuk, czyli zaledwie 24⁰/₀ t. j. zaledwie czwarta część sztuk posiada większą wartość hodowlaną. Bydła I kategorii, t. j. właściwych sztuk zarodowych jest 5⁰/₀ ogólnej ilości. W przecięciu więc na jedną oborę, zapisaną do związku, wypada 30 sztuk, pośród których znajduje się 6 sztuk II kategorii i 1½ sztuki I kategorii.

Rezultat nie bogaty, nawet w odniesieniu do innych związków hodowlanych—jak warszawski i siedlecki, gdzie na 1 oborę wypada przeszło podwójna ilość sztuk wartościowych (I i II kategorii), lecz nie rozpaczliwy, osobliwie, jeżeli weźmiemy pod uwagę, iż na ogół młodzież jest lepszą od sztuk dorosłych.

Bardzo pomyślnem dla hodowli płockiej zjawiskiem jest okoliczność, że we wszystkich związkowych oborach znajdujemy tylko jedną z dwóch ras, t. j. holendry albo szwyce, lub też przynajmniej dążenie i usiłowania do wytworzenia jednej z wymienionych ras. Okoliczność ta sprzyjać będzie ogromnie tak pożądanemu możliwemu ujednostajnieniu kierunków hodowlanych pod względem wyboru ras. Po za tem uznać należy, iż jest to wybór najbardziej racjonalny, uwzględniający w dostatecznym stopniu wewnętrzne i zewnętrzne warunki różnych obór, t. j. różny stopień intensywności żywienia krów i rodzaj zbytu nabiału.

Według opinii komisji klasyfikacyjnej, poprawa obór w Związku hodowlanym płockim polegać winna na następujących 3-ch czynnikach głównych:

1. W używaniu jaknajlepszych stadników i stałem dążeniu w raz obranym kierunku (pod względem rasy).

2. W starannym i opartym na селекціи wychowie ciałąt i zapewnieniu im koniecznych warunków zdrowotności (ruch, powietrze i światło).

3. W zaprowadzeniu stałych próbnych udojów, będących głównym materiałem orjentacyjnym przy селекціи.

Zwiększony popyt na produkta mleczne, pozwalający na lepsze żywienie krów mlecznych, dopełni reszty. Komisja klasyfikacyjna uznała jako obory zarodowe I kategorii:

W rasie *Holendrów*: 1) Krasne—Ks. Adama Czartoryskiego, 2) Dyblin—Jana Pruskiego, 3) Sokolowo—

Транспортъ	676 р. 94 к.
Расходы къ исполненію:	
Инспектору	530 р. 11 к.
за регистраціонныя книги	27 р. 50 к.
Не осматрѣннымъ еще дворамъ	102 р. 30 к.
Итого пассивы союза	1336 р. 85 к.

Сравненіе итоговъ:

Активы	1538 р. 90 к.
Пассивы	1336 р. 85 к.
Итого активовъ	202 р. 05 к.

XII. Комитетъ по страхованіямъ.

Комитетъ состоитъ изъ трехъ отдѣленій. Членами сего Комитета считаются:

I) Представители плоцкихъ отборныхъ группъ страховыхъ обществъ: Варшавскаго Общества и Общ. „Якорь“.

II) Представители агентства Общества Взаимн. Страхов. отъ градобитія „Церера“ и члены Правленія, Совѣта и Ревизионной Комиссіи Плоцкой губ.

III) Представители Общества Взаимн. Страхов. отъ огня „Снопъ“ и члены Правленія, Совѣта и Ревизионной Комиссіи Плоцкой губерніи.

IV) Трехъ членовъ общества, приглашенныхъ Общимъ Собраніемъ изъ числа стоящихъ внѣ представительствъ.

Комитетъ открылъ свои дѣйствія 11 марта, т. е. съ минуты утвержденья его.

Личный составъ комитета.

I. Отъ Правленій отборныхъ группъ: а) Варш. Страхов. отъ огня общества: 1. Каетанъ Пѣховскій (Либерадзь) представитель. 2. Янъ Прусскій (Дыблинъ) замѣститель и члены Ревизионной Комиссіи: 3. Владиславъ Грабовскій (Сетропе) 4. Иосифъ Влодекъ (Лекowo). 5. Георгій Заборовскій (Воля) б) Общества „Якорь“: 1. Янъ Турскій (Житовo) представитель 2. Каетанъ Козловскій (Козлово). 3. Станиславъ Мечинскій (Рогозинъ) и 4. командированный отъ Плоцкаго Сельско-хозяйственнаго Общества — Адріанъ Хелмицкій (Окалево). II) Страховаго Общества отъ градобитія „Церера“:

Z przeniesienia	rb. 676 k. 94
Wydatki do spełnienia: Inspektorowi	rb. 530 k. 11
Za rejestry hodowlane	rb. 27 k. 50
Niezwiedzonym oborom	rb. 102 k. 30
Passywa związku wynoszą	rb. 1336 k. 85
Porównanie: Aktywa wynoszą	rb. 1538 k. 90
Passywa wynoszą	rb. 1336 k. 85
Saldo ogólne	rb. 202 k. 05

XII. Delegacja ubezpieczeniowa.

W skład trzech poddziałów delegacji wchodzi:

I) Przedstawiciele grup wyborowych płockich towarzystw ubezpieczeniowych.

a) Warszawskiego Tow. ubezp. od ognia

b) Tow. „Jakor“.

II) Przedstawiciele agentury Towarz. wzajemnego ubezp. od gradu „Ceres“ i członkowie Zarządu, Rady i Komisji rewizyjnej z gub. Płockiej.

III) Przedstawiciele Tow. wzajemnego ubezp. od ognia „Snop“ i członkowie Zarządu, Rady i Komisji rewizyjnej z gub. płockiej.

IV) Trzech członków, powołanych przez ogólne zebranie z pośród osób, nienależących do składu powyższej wymienionych reprezentacji.

Delegacja rozpoczęła swą działalność z dniem 23 marca t. j. z chwilą uzyskania zatwierdzenia.

Skład więc delegacji jest następujący:

I) Z Zarządu grup. wyborowych a) przy Tow. Warszaw. 1) Kajetan Piechowski z Liberadz (reprezentant) 2) Jan Pruski z Dyblina (zastępca) i członkowie komisji rewizyjnej: 3) Władysław Grabowski z Setropia. 4) Józef Włodek z Lekowa 5) Jerzy Zaborowski z Woli. b) przy Tow. „Jakor“ 1) Jan Turcki z Żytowa (reprezentant) 2) Kajetan Kozłowski z Kozłowa 3) Stanisław Mieczynski z Rogozina i 4) delegowany przez Tow. Rolnicze Adrjan Chelmicki z Okalewa.

II) Z Tow. „Ceres“: 1) Józef Cheromański z Żoeh, 2) Władysław Grabowski z Setropia, 3) Zygmunt Kwa-

1. Иосифъ Хороманскій (Жохи) 2. Владиславъ Грабовскій (Сетропе). 3) Сигизмундъ Квасеборскій (Вемпила) 4. Янъ Залускій (Чарноцинекъ) 5. Франць Чарновскій (Вѣле) и 6. командированный отъ Плоцкаго Сельско-хозяйствен. Общества Сигизмундъ Козловскій (Цѣшевко). III) Страховаго Общества сельскохозяйств. движимостей „Снопъ“:

1. Станиславъ Держбицкій (Крживонось) — председатель правленія Общества „Снопъ“. 2. Станиславъ Хелховскій (Хойново) — членъ Совѣта и уѣздные представители: 3. Томашъ Сѣклюдскій (Голешинь) 4. Янъ Залускій (Чарноцинекъ). 5. Янъ Турскій (Житово) 6. Михаилъ Бояновскій (Клице) 7. Сигизмундъ Квасеборскій (Вемпила) 8. Иосифъ Хороманскій (Жохи) 9. Франць Чарновскій (Вѣле) и 10. командированный отъ Плоцкаго Сельскохозяйств. Общества Андрей Завидзкій (Воровице)

Въ общемъ сентябрьскомъ собраніи главнымъ представителемъ страховыхъ дѣлъ былъ избранъ Сигизмундъ Квасеборскій вл. им. Вемпила.

До сихъ поръ страховыя дѣла были предметомъ разсужденій почти въ каждомъ Общемъ Собраніи въ 1902 и 1903 годахъ, теперь же страховыя вопросы, имѣющіе болѣе общее значеніе, будутъ разбираемы Комитетомъ подъ председательствомъ председателя Общества.

Вопросы, касающіеся дѣлъ отдѣленій Комитета, обсуждаются членами тѣхъ-же отдѣленій, но такъ какъ дѣйствія Комитета только недавно открыты, то и дѣятельность нѣкоторыхъ отдѣленій не успѣла еще обнаружиться.

A. Страховое Отдѣленіе Общества Взаимн. страх. отъ градобитія п. н. „Церера“.

При Плоцкомъ Сельскохозяйственномъ Обществѣ открыта главная агентура Страховаго Общества „Церера“ на слѣдующихъ условіяхъ: 1) Агенты и оцѣнщики назначаются главной агентурой по сношенію съ Дирекціей Общества „Церера“. 2) Агенты получаютъ по 6% со страховой премии нетто и несутъ издержки по пересылкѣ денегъ и подсовъ. 3) Изъ застрахованныхъ

sieberski z Wempił, 4) Jan Załuski z Czarnocinka, 5) Franciszek Czarnowski z Biel i 6) delegowany przez Tow. Rolnicze Zygmunt Kozłowski z Cieszewka.

III) Z ramienia Tow. „Snop“: 1) Stanisław Dzierbicki z Krzywonośi (prezes zarządu Tow. „Snop“) 2) Stanisław Chelchowski z Chojnowa (członek rady) i przedstawiciele powiatowi: 3) Tomasz Sieklucki z Goleszyna, 4) Jan Załuski z Czarnocinka, 5) Jan Turski z Żytowa 6) Michał Bojanowski z Klic, 7) Zygmunt Kwasięborski z Wempił, 8) Józef Choromański z Zoch, 9) Franciszek Czarnowski z Biel i z wyboru przez Tow. Roln. 10) Andrzej Zawidzki z Worowic.

Jeneralnym Reprezentantem działu ubezpieczeniowego na ogólnem zebraniu w d. 6 października został wybrany Zygmunt Kwasięborski z Wempił.

Dotąd sprawy ubezpieczeniowe podlegały szerokiej dyskusji w ciągu r. 1902 i 1903 nie omal na każdym ogólnem zebraniu Towarzystwa.

Nadal dla rozpatrzenia i decyzji w sprawach asekuracyjnych, mających ogólniejsze znaczenie, delegacja zbiera się w komplecie pod przewodnictwem prezesa Towarzystwa.

Dla działania w zakresie interesów specjalnych zbierają się członkowie specjalnych poddziałów. Wobec względnie krótkiej działalności delegacji nie wszystkie poddziały rozwinęły swą pracę.

A. Dział ubezpieczeń przy Tow. Wzajemn. ubezpieczeń od gradu „Ceres“.

Przy Tow. Rolniczem została wytworzona agentura jeneralna na następujących zasadach: Agentura jeneralna ustanawia po powiatach, po porozumieniu się z Dyrekcją Tow. „Ceres“, agentów i taksatorów. 2) Prowizya agentów liczy się w stosunku 6% od premi netto bez kosztów porta. 3) Z przyjętych przez agenturę ubezpieczeń Tow. „Ceres“ 25% zatrzymuje na ogólny rachunek, zaś 75% pozostawia na rachunek agentury płockiej. 4) Agentura jeneralna wnosi niezwłocznie przypa-

суммъ Общество „Церера“ принимаетъ на свой страхъ 25%, а 75% оставляетъ на страхъ плошкой агентуры. 4) Причитающаяся Обществу „Церера“ по тарифу премия должна быть немедленно внесена главной агентурой. 5) Такъ какъ все счетоводство ведется Дирекціей Общества „Церера“, то она получаетъ на издержки по администраціи пропорціональную часть съ общей премии по расчету за цѣлый годъ. 6) Убытки отъ градобитія оцѣниваются назначенными правленіемъ Главной Агентуры изъ числа соучастниковъ лицами, утвержденными Дирекціей Общества. 7) Издержки по оцѣнкѣ причитаются Обществу „Церера“ согласно уставу по расчету съ полной, признанной въ вознагражденіе за убытки, суммы.

Согласно балансу отъ 10 марта отчетнаго года агентура располагаетъ уже капиталомъ въ 23607 р. 56 к. изъ котораго 464 р. 88 к. числится въ недоимкѣ по настоящее время, а 249 руб. 69 коп., какъ составляющіе начеть по ошибкѣ Дирекціи, снесено со счетовъ агентуры.

Страховующихъ въ отчетномъ году свои корнеплоды у агентовъ Главной Агентуры было 330 лицъ, полисовъ же выдано 426 на общую страховую сумму 2969485 руб., отъ каковой суммы исчислена премія брутто въ 34076 руб. 97 коп., нетто (за отчисленіемъ издержекъ по выдачѣ полисовъ) въ 33314 руб. 47 к. 25% съ полной застрахованной суммы или 742372 р. приняло Общество „Церера“ на общій страхъ, а 75% или 2227113 руб. оставалось на страхъ агентуры. Премія отъ суммы застрахованной въ Обществѣ „Церера“ опредѣлялась въ 9091,05 руб. брутто (8328,55 руб. нетто), а отъ оставшейся на страхъ Агентуры 24985 р. 92 коп. нетто.

Градобитіе произошло въ 28 имѣніяхъ и причинило убытковъ на сумму 16734 руб. 82 коп., изъ которой, за отчисленіемъ 7½% на издержки по оцѣнкѣ, выдано понесшимъ убытки 15479 р. 74 к. т. е. отъ Общества „Церера“ 3869 руб. 97 коп. и отъ Агентуры 11609 руб. 77 коп. Провизія, выданная въ отчетномъ году Агентурою своимъ агентамъ, составляла 1480 р. 84 коп., вознагражденіе за производство оцѣнокъ по расчету, примѣнительно къ § 7 устава, 941 р. 37 к.,

дающая Тов. „Ceres“ należność за nadesłane deklaracje ubezpieczeniowe podług obowiązującej taryfy. 5) Rachunki prowadzi Dyrekcja Tow. „Ceres“ za co na kosztu administracji otrzymuje część proporcjonalną od całości pobranej premii, jaka z rozrachunku w końcu każdego roku przypadnie. 6) Likwidację strat dopełniają stowarzyszeni przez Zarząd Agentury przedstawieni, a przez Dyrekcją zatwierdzeni. 7) Koszta likwidacji liczą się dla Tow. „Ceres“ od całej wylikwidowanej sumy odszkodowania w normie przez ustawę przewidzianej.

Bilans przedstawiony w dniu 23 marca wykazał na rachunku agentury rb. 23607,56 lecz z sumy tej rb. 464,88 dotychczas nie zostało wniesione, a rb. 249,69 zostało umorzone, jako mylnie przez Dyr. do pobrania wykazane.

W roku 1903 agenci Agentury przyjęli 330 ubezpieczonych z 426 polisami na ogólną sumę ubezpieczenia 2969485 rb. od czego została pobrana premia brutto rb. 34076,97, a netto t. j. bez kosztów polisowych rb. 33314,47 Z tego Tow. „Ceres“ przyjęło do asekuracji ogólnej ubezpieczeń sumę na 742372 rb., a na rachunek agentury 2227113 rb.

Premja od asekuracji ogólnej. Tow. „Ceres“ wypadła brutto rb. 9091,05 a netto rb. 8328,55 od ubezpieczeń na rachunek Agentury netto 24985 rb. 92 k. Grady nawiedziły 28 majątków, zrządziwszy strat na rb. 16734,82 z których, po potrąceniu 7½% na kosztu likwidacji, poszkodowani otrzymali rb. 15479,74 t. j. z rachunku ubezpieczeń ogólnych rb. 3869,97, a z rachunku agentury 11609,77. Po za tem Agentura wypłaciła agentom powiatowym prowizji rb. 1480,84, kosztów likwidacji od szkód gradowych podług § 7 kontraktu rb. 941 kop. 37; na kosztu administracji Tow. „Ceres“ rb. 1169,38 Tow. Rolniczemu ½% od premji rb. 124,92 i Zarządowi 3% od premji rb. 749,52.

B) Dział ubezpieczeń od ognia:

I. Z Tow. „Snop“ dla ubezpieczenia ziemioplodów i inwentarzy żywych i martwych została zawartą umo-

издержекъ по администраціи Обществу „Церера“ 1169 руб. 38 к., Плоцкому Сельскохозяйственному Обществу $1\frac{1}{2}\%$ съ преміи нетто 124 руб. 92 коп. и Правленію Агентуры 3% съ преміи или 749 руб. 52 коп.

Б. Отдѣленіе страхованій отъ огня.

I. На основаніи договора, заключеннаго со Страховымъ Обществомъ „Снопъ“, при Плоцкомъ Сельскохозяйственномъ Обществѣ учреждено Главное Губернское Представительство для страхованія корнеплодовъ, живыхъ и мертвыхъ инвентарей на слѣдующихъ условіяхъ:

1) Назначеніе, увольненіе и вознагражденіе агентовъ въ Плоцкой губ. всецѣло зависитъ отъ Плоцкаго Сельско-хозяйственнаго Общества 2) Заявленія о страхованіи должны быть направляемы агентами непосредственно въ Дирекцію Общества въ г. Варшаву. 3) Описи этихъ заявленій, вмѣстѣ со счетомъ причитающейсѣ провизіи, Дирекція Общ. „Снопъ“, препровождаетъ непосредственно въ Плоцкое Сельско-хозяйственное Общество, а равно сводитъ съ нимъ окончательные разсчеты. 4) Провизія для Губернскаго Представительства опредѣляется въ $7\frac{1}{2}\%$ съ преміи нетто отъ всѣхъ страхованій въ Плоцкой губ. независимо возвращенія дѣйствительно понесенныхъ почтовыхъ издержекъ.

Дѣйствія агентуры будутъ открыты въ 1904 г. одновременно съ открытіемъ ихъ Обществомъ „Снопъ“.

II. Съ цѣлью учрежденія при Плоцкомъ Сельскохозяйственномъ Обществѣ агентуры для страхованія отъ огня сельскохозяйственныхъ недвижимостей ведутся съ Страх. Обществомъ „Якорь“ и Варшавскимъ Страховымъ Обществомъ переговоры. О результатѣ этихъ переговоровъ будетъ сказано въ отчетѣ Общества за 1904 годъ.

ва, на zasadzie której przy Tow. Roln. powstaje Jeneralna Reprezentacja gubernijalna na warunkachъ następującychъ:

1) Назначаніе, увольнаніе и вознагражденіе агентовъ в губ. пѣцкой залежеć бѣдзие в зупелносьци од Tow. Rolniczego 2) deklaracje agenci przesyлаją wprost do Zarządu w Warszawie. 3) faktury, dotyczące powyższychъ deklaracji, wraz z rachunkiemъ należnejъ prowizji Zarządъ przesyлаć бѣдзие wprost Tow. Rol. i z niemъ wszelkie rachunki załatwiać jako jedynie odpowiedzialnemъ wobec Tow. 4) wysokośćъ prowizji oznacza się na $7\frac{1}{2}\%$ od premji netto, zebranej w губ. пѣцкой. Prócz tego Zarządъ zwróci Jeneralnej Agenturze rzeczywisty kosztъ porta.

Działalność, wynikająca z tego stosunku, rozpocznie się dopiero w roku 1904 t. j. z chwilą rozpoczęcia przyjmowania ubezpieczeń przez Tow. „Sнопъ“.

II. Dla ubezpieczeń budowlі prowadzone były pertraktacje z Tow. „Якорь“ i Tow. Warszawskiemъ o завіязаніе групы ubezpieczeń budowlanych. Wyniki, do których te układy doprowadziły, wchodzą w zakresъ działalności delegacji w 1904 r.

СПИСОКЪ ЧЛЕНАМЪ

Плоцкаго Общества Сельскаго Хозяйства
въ 1903 году.

Почетные члены:

1. Гурскій Людовикъ.
2. Д-ръ Ковальскій Тадеушъ.
3. Цѣховскій Янъ.

Дѣйствительные понижженные члены:

4. Богуславскій Георгій, Наквасинъ чр. Вышегородъ.
5. Боржевскій Антонъ, Угощъ чр. Збуйно.
6. Ежевскій Августъ, Скрвилно чр. Рыпинъ.
7. Каниговскій Владиславъ, Люберадзъ чр. Шренскъ.
8. Квасеборскій Игнатій, Кавенчинъ чр. Любичъ.
9. Красинскій Адамъ графъ } Варшава, Краков.
10. Красинская Ванда графиня } Предм. № 7
11. Лисовскій Леонъ, Кіяшково чр. Збуйно.
12. Лясоцкій Юсифъ, Пеплово чр. Бодзановъ.
13. Лясоцкій Станиславъ, Рыхарцице чр. Бѣльскъ.
14. Лясоцкій Оаддей, Мишево-Мур. чр. Бодзановъ.
15. Мостовскій Тадеушъ, Мостово чр. Шренскъ.
16. Цѣховскій Каетанъ, Либерадзъ чр. Цѣхановъ.
17. Рутковскій Здзиславъ, Шпеталь чр. Влоцлавскъ.
18. Руцинскій Юліянъ Кс., Бониславъ чр. Бѣльскъ.
19. Свѣцкій Тадеушъ, Радомице чр. Липно.
20. Турскій Генрихъ, Надзборжъ чр. Стржегово.
21. Цѣслинскій Сигизмундъ, Цѣслинъ чр. Добржинъ п./В.
22. Шаревичъ Генрихъ, Гоздово чр. Бѣльскъ.
23. Хелмицкій Адрианъ, Окалево чр. Рыпинъ.

Дѣйствительные члены:

24. Абчинскій Игнатій, Боржиминъ чр. Рыпинъ.
25. Андрычъ Казиміръ, Опиногора чр. Цѣхановъ.

LISTA CZŁONKÓW

Towarzystwa Rolniczego Płockiego
w roku 1903.

Członkowie honorowi:

1. Górski Ludwik.
2. Dr. Kowalski Tadeusz.
3. Piechowski Jan.

Członkowie rzeczywiści dożywotni:

4. Bogusławski Jerzy, Nakwasin p. Wyszogród.
5. Borzewski Antoni, Ugoszcz p. Zbójno.
6. Chełmicki Adryan, Okalewo p. Rypin.
7. Cieśliński Zygmunt, Cieślin p. Dobrzyń n. W.
8. Jeżewski August, Skrwilno p. Rypin.
9. Kanigowski Władysław, Luberađz p. Szreńsk.
10. Kasiński Adam hrabia } Warszawa Kr. Przedm.
11. Kasińska Wanda hrabina } № 7.
12. Kwasioborski Ignacy, Kawęczyn p. Lubiec.
13. Lasocki Józef, Peplowo p. Bodzanów.
14. Lasocki Stanisław, Rycharcice p. Bielsk.
15. Lasocki Tadeusz, Miszewo-Mur. p. Bodzanów.
16. Lissowski Leon, Kijaszkowo p. Zbójno.
17. Mostowski Tadeusz, Mostowo p. Szreńsk.
18. Piechowski Kajetan, Liberađz p. Ciechanów.
19. Rutkowski Zdzisław, Szpetal p. Włocławek.
20. Ruszczyński Julian Ks., Bonisław p. Bielsk.
21. Świecki Tadeusz, Radomice p. Lipno.
22. Szarewicz Henryk, Gozdowo p. Bielsk.
23. Turski Henryk, Niedzbórz p. Strzegowo.

Członkowie rzeczywiści:

24. Abczyński Ignacy, Borzymin p. Rypin.
25. Andrycz Kazimierz, Opinogóra p. Ciechanów.

26. Вагенскій Владиславъ, Скочково чр. Серпецъ.
27. Вагенскій Сигизмундъ, Кlicheво чр. Журоминь.
28. Балинскій Стефанъ, Плоцкъ.
29. Бейтъ Чеславъ, Монколинъ чр. Бодзановъ.
30. Бейтъ Станиславъ, Цюцково чр. Вышгородъ.
31. Богуславскій Михаилъ, Петрикозы чр. Млаву.
32. Бояновскій Михаилъ, Клице чр. Конопки.
33. Бояновскій Сигизмундъ, Бонтково чр. Цѣхановъ.
34. Болеховскій Казимиръ, Нишице чр. Бѣльскъ.
35. Болеховскій Болеславъ, Сверчинъ чр. Дробинъ.
36. Боскій Чеславъ, Горжехово чр. Добржинь н. В.
37. Бартель Альфредъ, Надрожъ чр. Рыпинъ.
38. Бергъ Рудольфъ, Хамскъ чр. Журоминь.
39. Бяловѣйскій Антонъ, Кецево чр. Млаву.
40. Бояновскій Генрихъ, Хуменцино чр. Конопки.
41. Бояновскій Игнатій, Грудускъ чр. Млаву.
42. Буковскій Эдмундъ, Милобедзинъ чр. Серпецъ.
43. Бояновская Ядвига, Клице чр. Конопки.
44. Блюмбергъ Адольфъ, Плоцкъ.
45. Будинскій Тадеушъ, Рогенички чр. Бѣльскъ.
46. Васьевскій Флоріанъ, Сахабаево чр. Серпецъ.
47. Васьевскій Генрихъ, Гижино чр. Бѣльскъ.
48. Васьевскій Станиславъ, Тлубице чр. Бѣльскъ.
49. Васьевскій Францъ, Заборово чр. Млаву.
50. Вонсовичъ Иполитъ, Ясень чр. Добржинь н. В.
51. Венсерскіи Викентій, Сецень чр. Плоцкъ.
52. Величко Владиславъ, Жуково-Вельке чр. Раціонжъ.
53. Вилѣхъ Францискъ, Кобыльники чр. Вышгородъ.
54. Волибнеръ Александръ, Петрово чр. Плоцкъ.
55. Волибнеръ Вацлавъ, } Гульчево чр. Плоцкъ.
56. Волибнеръ Марія, }
57. Вонсовичъ Иполитъ, Камень чр. Добржинь н. В.
58. Вонсовичъ Вацлавъ, " " "
59. Вонсовичъ Томашъ, Задушники чр. Влоцлавскъ.
60. Величко Августъ, Смошево-Красино чр. Серпецъ.
61. Влодекъ Иосифъ, Леково чр. Цѣхановъ.
62. Воловскій Людовикъ, Бабошево чр. Плонскъ.
63. Вольденбергъ Маврикій, Рудава чр. Добрж. н. Др.
64. Вольденбергъ Давидъ, Плоцкъ.
65. Волибнеръ Иосифъ, Бояново чр. Серпецъ.
66. Вильчинскій Адольфъ, Опиногура чр. Цѣхановъ.
67. Водзинскій Стефанъ, Карвачъ чр. Праснышъ.

26. Bagiński Władysław, Skoczkowo p. Sierpc.
27. Bagiński Zygmunt, Kliczewo p. Żuromin.
28. Baliński Stefan, Płock.
29. Barthel Alfred, Nadróż p. Rypin.
30. Bejt Czesław, Makolin p. Bodzanów.
31. Bejt Stanisław, Cińkowo p. Wyszogród.
32. Berg Rudolf, Chamsk p. Żuromin.
33. Białowiejski Antoni, Kenczewo p. Mławę.
34. Blumberg Adolf, Płock.
35. Bogusławski Michał, Petrykozy p. Mławę.
36. Bojanowski Michał, Klice p. Konopki.
37. Bojanowski Zygmunt, Bądkowo p. Ciechanów.
38. Bojanowski Henryk, Humięcin, p. Konopki.
39. Bojanowska Jadwiga, Klice p. Konopki.
40. Bojanowski Ignacy, Grudusk p. Mławę.
41. Bolechowski Kazimierz, Niszczyce p. Bielsk.
42. Bolechowski Bolesław, Świerczyn p. Drobina.
43. Boski Czesław, Gorzechowo p. Dobrzyn n. W.
44. Bukowski Edmund, Miłobędzyn, p. Sierpc.
45. Buliński Tadeusz, Rogieniczki, p. Bielsk.
46. Chamski Stanisław, Męczenino p. Płock.
47. Chaniewski Stanisław, Dublany p. Kraków.
48. Charzyński Stanisław, Rostkowo, p. Starożeby.
49. Charzyński Aleksander, Zielona p. Żuromin.
50. Chelchowski Stanisław, Chojnowo p. Przasnysz.
51. Chelmiecki Ludwik, Dziewanowo, p. Rypin.
52. Chelmiecki Stanisław, Zgagowo, p. Sierpc.
53. Chelmiecki Bronisław, Kowalki, p. Rypin.
54. Chelmiecki Jan, Wyłęba p. Rypin.
55. Chmielewski Kazimierz, Wierzbowo p. Ciechanów.
56. Chmielewski Bolesław, Ciółkówko, p. Starożeby.
57. Choromański Józef, Żochy p. Gąsocin.
58. Choromańska Aniela, Żochy p. Gąsocin.
59. Choromański Zygmunt, Gostkowo, p. Ciechanów.
60. Cichowski Adam, Zbiki p. Przasnysz.
61. Cichowski Anastazy, Rościszewo p. Sierpc.
62. Cybulski Alfred, rejent w Płocku.
63. Cyprysiński Kazimierz, Kotermań p. Ciechanów.
64. Czaplicki Antoni, Osiek p. Wyszogród.
65. Czaplicki Lucyan, Grąbieć p. Sierpc.
66. Czaplicki Walery, Obrąb p. Przasnysz.
67. Czarnowski Franc. Ksaw., Biele p. Mławę.

68. Гержинскій Станиславъ, Антоново чр. Серпецъ.
69. Гняздовскій Антонъ, Лапиножекъ чр. Рыпинъ.
70. Гняздовская Софія, Новавесь чр. Липно.
71. Гоцковскій Войцѣхъ, Рембелдино чр. Добржинъ н. В.
72. Грендышинскій Людѣмиръ, Мѣржаново—Варшава, Новый Свѣтъ № 47.
73. Горчинскій Флоріанъ, Огоржелице чр. Бѣльскъ.
74. Грабовскій Михаилъ, Луковъ чр. Гонсоинъ.
75. Гоцицкій Станиславъ, Подкраво чр. Млаву.
76. Гутковскій Игнатій, Смѣтино чр. Цѣхановъ.
77. Горжеховскій Вацлавъ, Заборово чр. Плонскъ.
78. Горжеховскій Адамъ, Дембскъ чр. Бѣльскъ.
79. Горжеховскій Францискъ, Комонино чр. Стржег.
80. Горжеховскій Людовикъ, Карсы чр. Дробинъ.
81. Горжеховскій Мѣх., Мыслиборжице чр. Добрж. н. В.
82. Горжеховскій Станиславъ, Жуково чр. Раціонжъ.
83. Госцицкій Чеславъ, Плончинъ чр. Старожебы.
84. Госцицкій Юліанъ, Делице чр. Бѣльскъ.
85. Госцицкій Стефанъ, Тулибово чр. Добрж. н. В.
86. Грабовскій Адамъ, Плонскъ.
87. Грабовскій Антонъ, Лексынъ чр. Водзановъ.
88. Грабовскій Карлъ, Мокржъ чр. Бѣльскъ.
89. Грабовскій Владиславъ, Сетропе чр. Дробинъ.
90. Герляхъ Янъ, Вадурки чр. Водзановъ.
91. Годлевскій Рохъ, Варшава Гожая № 50.
92. Годлевскій Сигизмундъ, Клокочъ чр. Липно.
93. Гурецкій Романъ, Кржикосы чр. Старожебы.
94. Гурецкій Станиславъ, Старожебы.
95. Грабскій Маріанъ, Вылязово чр. Добрж. н. В.
96. Гумовскій Янъ, Косинъ чр. Водзановъ.
97. Грабовскій Игнатій, Кендзерживъ чр. Бѣльскъ.
98. Гурецкій Казиміръ, Пилихово чр. Плонскъ.
99. Горжеховскій Янъ, Слупца-Малая чр. Старожебы.
100. Гадамовичъ Войцѣхъ, Венгржиново чр. Маковъ.
101. Гослицкій Юсифъ, Ренкавчинъ чр. Серпецъ.
102. Гержинскій Юсифъ, Могельница чр. Бѣльскъ.
103. Гоцковскій Францискъ, Голоцинъ чр. Бѣльскъ.
104. Грабовская Ванда, Сетропе чр. Дробинъ.
105. Гладынь Игнатій, Зонготы чр. Бѣльскъ.
106. Гликсманъ Юліушъ, Малавесь чр. Выногородъ.
107. Дмовскій Вацлавъ, Гловина чр. Добржинъ н. В.
108. Доберскій Казиміръ, Домбекъ чр. Млаву.

68. Czosnowski Paweł, Rzęnowo, p. Przasnysz.
69. Daranowska Józefa, Żochowo p. Sierpc.
70. Dębowski Jan, Przedwojewo p. Ciechanów.
71. Dmowski Wacław, Głowina p. Dobrzyń n. Wisłą.
72. Doberski Kazimierz, Dąbek p. Mławę.
73. Dobrzański Ludwik, Rostkowo p. Przasnysz.
74. Domaszewski Bolesław, Ujazdowo p. Ciechanów.
75. Domaszewski Jan, Brodzięcino p. Gąsocin.
76. Dramiński Ludwik, Czerniewo p. Starożeby.
77. Drwęski Kazimierz, Mierzynek p. Lubicz.
78. Duczymiński Ludwik, Szumsk p. Przasnysz.
79. Duczymiński Konstanty, Zawady, p. Przasnysz.
80. Duczymiński Leon Józef, Szumsk p. Przasnysz.
81. Dudziński Marcei, Płock.
82. Dzierzbicki Stanisław, Warszawa, Chmielna 14.
83. Dziewanowski Wacław, Łęg p. Bielsk. ✓
84. Filleborn Antoni.
85. Fryben Władysław, Borowiczki p. Płock.
86. Gadamowicz Wojciech, Węgrzynowo, p. Maków.
87. Gerlach Jan, Badurki p. Bodzanów.
88. Gierzyński Stanisław, Antoniewo p. Sierpc.
89. Gierzyński Józef, Mogielnica p. Bielsk.
90. Głuksman Juljusz, Maławieś p. Wyszogród.
91. Gładysz Ignacy, Zagoty p. Bielsk.
92. Gniazdowski Antoni, Łapinozek p. Rypin.
93. Gniazdowska Zofia, Nowa-Wieś p. Lipno.
94. Gockowski Wojciech, Rembielino p. Dobrzyń n. W.
95. Gockowski Franciszek, Gołocin p. Bielsk.
96. Godlewski Roch, Warszawa, Hoża № 50.
97. Godlewski Zygmunt, Kłokock p. Lipno.
98. Gorczyński Floryan, Ogorzelice p. Bielsk.
99. Górecki Roman, Krzykossy p. Starożeby.
100. Górecki Stanisław, Starożeby.
101. Górecki Kazimierz, Pilihowo p. Płońsk.
102. Gorzechowski Adam, Dębsk p. Bielsk.
103. Gorzechowski Franciszek, Komonin p. Strzegowo.
104. Gorzechowski Lndwik, Karsy p. Drobina. ✓
105. Gorzechowski Michał, Myśliborzyce p. Dobrzyń W.
106. Gorzechowski Stanisław, Żukowo p. Raciąż.
107. Gorzechowski Wacław, Zaborowo p. Płońsk.
108. Gorzechowski Jan, Słupca-Mała p. Starożeby.
109. Gościcki Czesław, Piączyn p. Starożeby.

109. Добржанскій Людовикъ, Ростково чр. Праснышъ.
110. Домашевскій Болеславъ, Уяздово чр. Цѣхановъ.
111. Домашевскій Янъ, Вродзенцинь чр. Гонсоцинь.
112. Дембовскій Янъ, Пржедвоево чр. Цѣхановъ.
113. Дзевановскій Вацлавъ, Лангъ чр. Бѣльскъ.
114. Держбицкій Станиславъ, Варшава Хмѣльна 14.
115. Дучиминскій Леопъ-Иосифъ, Шумекъ чр. Праснышъ.
116. Дрвенскій Казиміръ, Мержинекъ чр. Любичъ.
117. Дудзинскій Марцелій, Плонкъ.
118. Драминскій Людовикъ, Чернево чр. Старожебы.
119. Дучиминскій Константинъ, Завады чр. Праснышъ.
120. Дучиминскій Людовикъ, Шумекъ чр. Праснышъ.
121. Дарановская Иосифа, Жохово чр. Серпець.
122. Закржевскій Эдуардъ, Майки чр. Дробинь.
123. Завидскій Андрей, Воровице чр. Бодзановъ.
124. Завадская Юлія, Гржибово чр. Цѣхановъ.
125. Зелинскій Людовикъ, Вержбицкъ чр. Липно.
126. Здырскій Болеславъ, Остржигово чр. Старожебы.
127. Закрокій Владиславъ, Варшава Маршалк. 14.
128. Закржевскій Марцелій, Космачево чр. Дробинь.
129. Залускій Янъ, Варшава, Новый Свѣтъ 37.
130. Завидскій Эдуардъ, Блихово чр. Бодзановъ.
131. Зборовскій Иосифъ, Плонкъ.
132. Здырскій Казиміръ, Сулоцинь чр. Серпець.
133. Здырскій Владиславъ, Засады чр. Рыпинь.
134. Зелинскій Иосифъ, Лонжинъ чр. Любичъ.
135. Зелинскій Валентій, Лонжинъ чр. Любичъ.
136. Зглиницкій Павелъ, Роматово чр. Серпець.
137. Зелинскій Владиславъ, Скемпъ.
138. Зелинскій Густавъ.
139. Зелинскій Янъ, Воля чр. Липно.
140. Зелинскій Константинъ, Сребрна чр. Плонкъ.
141. Жицкій Вацлавъ, Павлово Косцель. чр. Прасн.
142. Журавскій Юльиушъ, Щуки чр. Праснышъ.
143. Иловецкій Янушъ, Суленнице чр. Серпець.
144. Карнковскій Антонъ, Олешно чр. Влоцлавскъ.
145. Карвовскій Адамъ, Самборжъ чр. Бодзановъ.
146. Карнковскій Игнатій, Карнково чр. Липно.
147. Кавецкій Антонъ, Рамутово чр. Плонкъ.
148. Кинъ Густавъ Плонкъ.
149. Коперчинскій Тадеушъ, Карвосѣки чр. Плонкъ.
150. Косковскій Викентій, Рушково чр. Рыпинь.

110. Gościcki Juljan, Lelice p. Bielsk.
111. Gościcki Stefan, Tulibowo p. Dobrzyń n. Wisłą.
112. Goślicki Józef, Rękawczyn p. Sierpc.
113. Goszczycki Stanisław, Podkrajewo p. Mławę.
114. Grabowski Adam, Płock.
115. Grabowski Antoni, Leksyno p. Bodzanów.
116. Grabowski Karol, Mokrzk, p. Bielsk. ↓
117. Grabowski Władysław, Setropie p. Drobin. ✓
118. Grabowski Michał, Łukowe p. Gąsocin.
119. Grabowska Wanda, Setropie p. Drobin. ↓
120. Grabowski Ignacy, Kędzierzyn p. Bielsk.
121. Grabski Maryan, Wylazłowo p. Dobrzyń n. W.
122. Grendyszyński Ludomir, Mierzanowo — Warszawa Nowy Świat № 47.
123. Gumowski Jan, Kosin p. Bodzanów.
124. Gutkowski Ignacy, Śmiecin p. Ciechanów.
125. Halik Bronisław, Kostery p. Bielsk. ↓
126. Henzel Adam, Płock.
127. Howiecki Janusz, Sulencice p. Sierpc.
128. Jabłoński Konstanty, Parzeń p. Płock.
129. Jabłoński Stanisław, Kowalewo p. Drobin. ✓
130. Jabłoński Paweł ks., Bielsk.
131. Jackowski-Nostitz Mieczysław, Bogurzyn p. Mławę.
132. Jankowski Wacław, Zalesie p. Płock.
133. Jaroszewski Zdzisław, Brody p. Wyszogród.
134. Jaroszewska Marya, Brody p. Wyszogród.
135. Jaworowski Jan, Unikowo p. Konopki.
136. Kalinowski Kazimierz, Łysakowo p. Bielsk.
137. Kamiński Juljusz, Szasty p. Płońsk.
138. Kanigowski Roman, Sulerzyż p. Ciechanów.
139. Karnkowski Ignacy, Karnkowo p. Lipno.
140. Karnkowski Antoni, Oleszno p. Włocławek.
141. Karnkowski Piotr, Bogucin p. Włocławek.
142. Karczewski Teodor, Żabowo p. Sierpc.
143. Karczewski Jan, Zawidz-Żabowo p. Drobin. ✓
144. Karski Juljusz, Kisiełewo p. Dobrzyń n. Wisłą.
145. Karski Artur, Tupadły p. Drobin. ↓
146. Karwowski Adam, Sambórz p. Bodzanów.
147. Kasperkiewicz Rajmund, Piastowo p. Sierpc.
148. Kawecki Antoni, Ramutowo p. Płock.
149. Klicki Bronisław, Windyki p. Mławę.
150. Klicki Dominik, Grodkowo p. Sierpc.

151. Козловскій Каетанъ, Козлово чр. Дробинъ.
152. Козловскій Сигизмундъ, Цѣшево чр. Дробинъ.
153. Квасеборскій Сигизмундъ, Вемпила чр. Дробинъ.
154. Каминскій Юліушъ, Шасть чр. Плонскъ.
155. Карчевскій Янъ, Завидъ-Жабово чр. Дробинъ.
156. Карчевскій Феодоръ, Жабово чр. Серпецъ.
157. Каряковскій Петръ, Вогуцинъ чр. Влоцлавскъ.
158. Карскій Артуръ, Тупадлы чр. Дробинъ.
159. Каснеркевичъ Раймундъ, Пястово чр. Серпецъ.
160. Квятковскій Іосифъ, Сулково чр. Цѣхановъ.
161. Кросницкій Антонъ, Хошевка чр. Праснышъ.
162. Косковскій Станиславъ, Слѣпково чр. Плоцкъ.
163. Клочовскій Іосифъ, Богданы чр. Хоржеле.
164. Клицкій Брониславъ, Видьки чр. Млаву.
165. Клицкій А. Доминикъ, Гродково чр. Серпецъ.
166. Коницъ Іосифъ С., Ратово чр. Шренскъ.
167. Козаржевскій Збигнѣвъ, Глиноецкъ чр. Стржегово.
168. Козловскій Янъ, Кленево чр. Бѣльскъ.
169. Козловская Люцына, Козлово чр. Дробинъ.
170. Краевскій Іосифъ, Воля-Дембска чр. Млаву.
171. Крипскій Григорій, Держаново чр. Вышгородъ.
172. Кунцманъ Робертъ, Плоцкъ.
173. Кункель Евгений, Дробинъ.
174. Квасеборская Вацлава, Вемпила чр. Дробинъ.
175. Квятковскій Людовикъ, Милево чр. Дробинъ.
176. Квятковскій Владиславъ, Бискупиче чр. Дробинъ.
177. Карскій Юліушъ, Киселево чр. Добржинъ н. В.
178. Кремпецъ Викторъ, Гуйскъ чр. Серпецъ.
179. Кункель Марія, Дробинъ.
180. Калиновскій Казиміръ, Лысаково чр. Бѣльскъ.
181. Климкевичъ Іосифа, Госьлице чр. Плоцкъ.
182. Каниговскій Романъ, Сулержижъ чр. Цѣхановъ.
183. Косинскій Адамъ, Надулки чр. Старожебы.
184. Косинскій Брониславъ, Млава.
185. Кросницкій Станиславъ, Ломня чр. Млаву.
186. Лиговскій Янъ, Плоцкъ.
187. Лиліенталь Германъ, Плоцкъ.
188. Липскій Болеславъ, Колянково чр. Липно.
189. Любовидзкій Антовъ, Плоцкъ.
190. Лямпарскій Іосифъ, Островите чр. Рышинъ.
191. Лясопкій Францискъ, Брношевице чр. Бѣльскъ.
192. Лясопкій Брониславъ, Сѣраково чр. Праснышъ.

151. Klimkiewiczowa Józefa, Goślice p. Płock.
152. Kłoczowski Józef, Bogdany p. Chorzele.
153. Konic Józef Stanisław, Ratowo p. Szreńsk.
154. Koperczyński Tadeusz, Karwosiaki p. Płock.
155. Kosiński Adam, Nadółki p. Starożeby.
156. Kosiński Bronisław, Mława.
157. Koskowski Wincenty, Ruzskowo p. Rypin.
158. Koskowski Stanisław, Słepkovo p. Płock.
159. Kozarzewski Zbigniew, Głinojeck p. Strzegowo.
160. Kozłowski Zygmunt, Cieszewko p. Drobin.
161. Kozłowski Jan, Kleniewo p. Bielsk.
162. Kozłowski Kajetan, Kozłowo p. Drobin. ✓
163. Kozłowska Lucyna, Kozłowo p. Drobin. ✓
164. Krajewski Jozef, Wola Dębska p. Mławę.
165. Krępec Wiktor, Gójsk p. Sierpc.
166. Krośnicki Stanisław, Łomnia p. Mławę.
167. Krośnicki Antoni, Choszczewka p. Przasnysz.
168. Kryński Grzegorz, Dzierżanowo p. Wyszogród.
169. Kühn Gustaw, Płock.
170. Kuncman Robert, Płock.
171. Kunkiel Eugenjusz, Drobin. f
172. Kunkiel Marya, Drobin. ✓
173. Kwiatkowski Ludwik, Milewko p. Drobin. ✓
174. Kwiatkowski Władysław, Biskupice p. Drobin. ✓
175. Kwiatkowski Józef, Sułkovo p. Ciechanów.
176. Kwasięborski Zygmunt } Wempily przez ✓
Drobin.
177. Kwasięborska Waclawa }
178. Lamparski Józef, Ostrowite p. Rypin.
179. Lasocki Bronisław, Sierakowo p. Przasnysz.
180. Lasocki Franciszek, Bronoszewice p. Bielsk.
181. Lentz Karol, Kobylin p. Ciechanów.
182. Ligowski Jan, Płock.
183. Lilienthal Herman, Płock.
184. Lipski Waclaw, Więclawice p. Dobrzyń n. Wisłą.
185. Lipski Bolesław, Kolankowo p. Lipno.
186. Lisicki Gracyan, Murkovo p. Wyszogród.
187. Lubowidzki Antoni, Płock.
188. Łada Józef, Gołymín p. Ciechanów.
189. Łebkowski Tadeusz, Pawłowo p. Ciechanów.
190. Łebkowski Stanisław, Pawłowo p. Ciechanów.
191. Łebkowski Maksymiljan, Ciechanów.
192. Łempicki Karol, Sękowo p. Bielsk.

193. Лисицкий Граціянъ, Мурково чр. Вышегородъ.
194. Липский Вацлавъ, Венцлавице чр. Добрж. н. В.
195. Ленць Карль, Кобылинъ чр. Цѣхановъ,
196. Лада Іосифъ, Голяминъ чр. Цѣхановъ.
197. Лэмпицкий Сигизмундъ, Варжинъ чр. Серпецъ.
198. Лэмпицкий Карль, Сенково чр. Бѣльскъ.
199. Луцевекій Юльющъ, Кухары Скот. чр. Закрочимъ.
200. Лэбовекій Оаддей, Павлово чр. Цѣхановъ.
201. Лэбовекій Станиславъ, Павлово чр. Цѣхановъ.
202. Лэбовекій Максимиліанъ, Цѣхановъ.
203. Махцинский Янъ, Пржерадъ чр. Бѣжунъ.
204. Махцинский Іосифъ, Лецино-Ксенже чр. Бѣльскъ.
205. Макомаскій Фелацианъ, Щуржинъ чр. Цѣхановъ.
206. Макомаскій Сигизмундъ, Стржалково чр. Конопки.
207. Малиновскій Збигнѣвъ, Дробинъ.
208. Мечинскій Іосифъ, Худзынко чр. Дробинъ.
209. Маіеръ Феликсъ, Тржаски чр. Шренскъ.
210. Макомаскій Янъ, Дрогишка чр. Конопки.
211. Майдецкий Александръ, Плоцкъ.
212. Мазовецкій Сигизмундъ, Цѣхановъ.
213. Мечинскій Станиславъ, Рогозино чр. Плоцкъ.
214. Мишевскій Сигизмундъ, Собоно чр. Добрж. н. В.
215. Маловекій Константинъ, Ласоцинь чр. Вышегр.
216. Мечковскій Теофилъ, Хромаково чр. Журоминъ.
217. Мержеевскій Адамъ Іос., Гумово чр. Цѣхановъ.
218. Милевскій Антонь, Журоминекъ-Капит. чр. Млаву.
219. Милевскій Яковъ Рембувко чр. Цѣхановъ.
220. Мольсдорфъ Брониславъ, Петрково чр. Збујно.
221. Милевскій Михаилъ, Нестуме чр. Цѣхановъ.
222. Маіеръ Эдмундъ, Кобушинъ чр. Шренскъ.
223. Маіеръ Ксаверій, Подоле чр. Скемпъ.
224. Милевскій Іосифъ, Осѣкъ чр. Цѣхановъ.
225. Налэнчъ Владиславъ Киколь чр. Липно.
226. Налэнчъ Мстиславъ, Цѣлухово чр. Липно.
227. Недзвевекій Янъ, Вержница чр. Добржинъ н. В.
228. Новца Владиславъ, Халинь чр. Добржинъ н. В.
229. Носковскій Петръ—Влуки чр. Бодзановъ.
230. Накваскій Болеславъ Наквасинъ чр. Вышегородъ.
231. Обуховичъ Михаилъ, Калэнчъ чр. Конопки.
232. Орловскій Іосифъ, Макувецъ чр. Липно.
233. Олеша Эдуардъ, Шренскъ.
234. Около-Кулакъ, Іосифъ Бѣжунъ.

193. Lempicki Zygmunt, Warzyn p. Sierpc.
194. Łuszczewski Juliusz, Kuchary-Skotniki p. Zakroczym
195. Machciński Jan, Przeradz p. Biezuń.
196. Machciński Józef, Leszczyno Księżę p. Bielsk.
197. Majdecki Aleksander, Płock.
198. Makomaski Felicyan, Szczurzyn p. Ciechanów.
199. Makomaski Jan, Drogiszka p. Konopki.
200. Makomaski Zygmunt, Strzałkowo p. Konopki.
201. Malinowski Zbigniew, Drobin.
202. Małowieski Konstanty, Lasocin p. Wyszogród.
203. Majer Edmund, Kobuszyn p. Szreńsk.
204. Majer Feliks, Trzaski p. Szreńsk.
205. Majer Ksawery, Podole p. Skępe.
206. Mazowiecki Zygmunt, Ciechanów.
207. Mieszkowski Teofil, Chromakowo p. Żuromin.
208. Mieczynski Józef, Chudzyńko p. Drobin.
209. Mieczynski Stanisław, Rogozino p. Płock.
210. Mierzejewski Adam Józef, Gumowo p. Ciechanów.
211. Milewski Antoni, Żurominek Kap. p. Mławę.
212. Milewski Jakób, Rembówko p. Ciechanów.
213. Milewski Michał, Niestumie p. Ciechanów.
214. Milewski Józef, Osiek p. Ciechanów.
215. Miszewski Zygmunt, Sobowo p. Dobrzyń n. Wisłą.
216. Molsdorff Bronisław, Piotrkowo p. Zbójno.
217. Nakwaski Bolesław, Nakwasin p. Wyszogród.
218. Nałęcz Mścislav, Kikół p. Lipno.
219. Nałęcz Władysław, Kikół p. Lipno.
220. Niedźwiecki Jan, Wierznica p. Dobrzyń n. Wisłą.
221. Noskowski Piotr, Wióki p. Bodzanów.
222. Nowca Władysław, Halin p. Dobrzyń n. Wisłą.
223. Obuchowicz Michał, Kałęcz p. Konopki.
224. Około-Kulak Józef, Biezuń.
225. Około-Kulak Władysław, Sadłowo p. Biezuń.
226. Olesza Edward, Zamek Szreński p. Szreńsk.
227. Olszewski Konrad rejet, Mława.
228. Olszynski Stanisław, Kosinki p. Mławę.
229. Olszewski Franciszek, Kozły p. Mławę.
230. Orłowski Józef, Makówiec p. Lipno.
231. Ostrowski Antoni, Leszno p. Przasnysz.
232. Ostrowski Jerzy Dr., Obrębiec p. Przasnysz.
233. Ostrowski Roman, Złotopole p. Lipno.
234. Ossowski Leopold, Staroguby p. Strzegowo.

235. Около-Кулакъ, Владиславъ, Садлово чр. Вѣжунь.
 236. Ольшевскій Францъ, Козлы чр. Млаву.
 237. Островскій Антонъ, Лешно чр. Праснышъ.
 238. Островскій Георгій Др., Обрембець чр. Прасн.
 239. Островскій Романъ, Злотополе чр. Липно.
 240. Ольпинскій Станиславъ, Косинки чр. Млаву.
 241. Ольшевскій Конрадъ, нотаріусъ, Млава.
 242. Оссовскій Леопольдъ, Старогубы чр. Стржегово.
 243. Папроцкій Шимонъ, Закржево чр. Добрж. н. В.
 244. Пилитовскій Антонъ, Худзыно чр. Бѣльскъ.
 245. Пилитовскій Иосифъ, Волова чр. Бодзановъ.
 246. Пивницкій Вальдемаръ, Плоцкъ.
 247. Плоскій Антонъ Палуки чр. Цѣхановъ.
 248. Плоскій Янъ Дульскъ чр. Добржынь н. Др.
 249. Плоскій Владиславъ, Врогочинъ чр. Дробинь.
 250. Попковскій Антонъ, Гора чр. Старожебы.
 251. Прусскій Брониславъ, Пломьяны чр. Добрж. н. В.
 252. Прусскій Янъ (отець), Дыблинъ чр. Добрж. н. В.
 253. Прусскій Янъ (сынъ), Шнегово чр. Добрж. н. В.
 254. Прусскій Карлъ, Стружево чр. Добржынь н. В.
 255. Прусскій Болеславъ, Рентфинь чр. Рыпинь.
 256. Пѣховскій Стефанъ, Маряново чр. Млаву.
 257. Пивковскій Адамъ, Красне чр. Маковъ.
 258. Пивницкій Антонъ, Русиново чр. Рыпинь.
 259. Пентка Евгений, Держгово чр. Праснышъ.
 260. Пивницкій Игнатій, Кухары чр. Дробинь.
 261. Пивницкій Маріанъ, Гульбины чр. Рыпинь.
 262. Пивницкій Сигизмундъ, Старорыпинь чр. Рыпинь.
 263. Пивницкій Викторъ, Шійки чр. Стржегово.
 264. Плятеръ Романъ графъ, Длуге чр. Рыпинь.
 265. Плоскій Болеславъ, Соколово чр. Добрж. н. Др.
 266. Плоская Марія, Врогочинъ чр. Дробинь.
 267. Подчаскій Иосифъ, Козиругъ-лѣсны чр. Добрж. н. В.
 268. Подкулинскій Адамъ Виксинъ чр. Цѣхановъ.
 269. Подкулинскій Янъ Мостово чр. Шренскъ.
 270. Поникевскій Генрихъ
 271. Прондзынскій Феликсъ, Освѣкъ чр. Рыпинь.
 272. Прондзынскій Болеславъ, Суминъ чр. Липно.
 273. Райковскій Францъ д-ръ, Цѣхановъ.
 274. Ролицкій Людовикъ, Клобукowo-Моленды чр.
 Добржынь н. В.
 275. Романъ Александръ, Пеплувекъ чр. Млаву.
 276. Росыцшевскій Томашъ, Лампинъ чр. Раціонжъ.

235. Paprocki Szymon, Zakrzewo p. Dobrzyń n. W.
 236. Piechowski Stefan, Marjanowo p. Mławę.
 237. Piętka Eugenjusz, Dzierzgowo p. Przasnysz.
 238. Pilitowski Antoni, Chudzyno p. Bielsk.
 239. Pilitowski Józef, Wołowa p. Bodzanów.
 240. Piwkowski Adam, Krasne p. Maków.
 241. Piwnicki Waldemar, Płock.
 242. Piwnicki Marjan, Gulbiny p. Rypin.
 243. Piwnicki Zygmunt, Starorypin p. Rypin.
 244. Piwnicki Wiktor, Szyjki p. Strzegowo.
 245. Piwnicki Antoni, Rusinowo p. Rypin.
 246. Piwnicki Ignacy, Kuchary p. Drobin. ✓
 247. Plater Roman hrabia, Długie p. Rypin.
 248. Płoski Antoni, Pałuki p. Ciechanów.
 249. Płoski Jan, Dulsk p. Dobrzyń n. Drwęca.
 250. Płoski Władysław, Wrogocin p. Drobin. ✓
 251. Płoska Marya, Wrogocin p. Drobin. ✓
 252. Płoski Bolesław, Sokołowo p. Dobrzyń n. Dr.
 253. Podczaski Józef, Koziróg Leśny p. Dobrzyń n. W.
 254. Podkóliński Adam, Wiksin p. Ciechanów.
 255. Podkóliński Jan, Mostowo p. Szreńsk.
 256. Ponikiewski Henryk.
 257. Popkowski Antoni, Góra p. Starożeby.
 258. Pradzyński Feliks, Osiek p. Rypin.
 259. Prądzyński Bolesław, Sumin p. Lipno.
 260. Pruski Bronisław, Płomiany p. Dobrzyń n. W.
 261. Pruski Jan (ojciec), Dyblin p. Dobrzyń n. Wisła.
 262. Pruski Jan (syn), Szpiegowo p. Dobrzyń n. Wisła.
 263. Pruski Karol, Struzewo p. Dobrzyń n. Wisła.
 264. Pruski Bolesław, Rętwinь p. Rypin.
 265. Rajkowski Franciszek Dr., Ciechanów.
 266. Reinhard Karol, Szydłówek p. Mławę.
 267. Reinhard Tadeusz, Dzierzgowo p. Przasnysz.
 268. Reinhard Gustaw, Sławęcin p. Bieżeń.
 269. Rieboldt Erwin, Piórkowo p. Rypin.
 270. Rokicki Ludwik, Kłobukowo-Molendy p. Dobrzyń n. W.
 271. Roman Aleksander, Peplówek p. Mławę.
 272. Rościszewski Antoni, Bromierzь p. Starożeby.
 273. Rościszewski Antoni, Rempin p. Sierpe.
 274. Rościszewski Seweryn, Niedróż-Młody p. Drobin. ✓
 275. Rościszewski Włodzimierz, Dobrzenice p. Sierpe.
 276. Rościszewski Ryszard, Borkowo-Wielkie p. Sierpe.

277. Росьцишевскій Антонъ, Бромержикъ чр. Старож.
 278. Росьцишевскій Антонъ, Ремпинъ чр. Серпецъ.
 279. Росьцишевскій Северъ, Недрожь.-млоды чр. Дроб.
 280. Росьцишевскій Владиміръ, Добрженице чр. Серп.
 281. Росьцишевскій Рышардъ, Борково-вельке чр. Серп.
 282. Росьцишевскій Эдуаръ, Радоминъ чр. Добрж. н. Др.
 283. Росьцишевскій Іосифъ, Садово чр. Рыпинъ.
 284. Росьцишевскій Феликсъ, Подлецкъ чр. Бодзановъ.
 285. Ружицкій Казиміръ, Ястржембе чр. Липно.
 286. Ружицкій Леонардъ, Крегкково чр. Серпецъ.
 287. Ружицкій Степанъ, Бонгково чр. Добржинъ н. В.
 288. Рудовскій Игнатій (отець), Кремпа чр. Млаву.
 289. Рудовскій Игнатій (сынъ), Кремпа чр. Млаву.
 290. Рудовскій Өаддей, Румока чр. Млаву.
 291. Рудовскій Эдуардъ, Томково чр. Добрж. н. Др.
 292. Рудовскій Михаилъ, Гржебекъ чр. Млаву.
 293. Рутковскій Владиславъ, Турово чр. Старожебы.
 294. Рутковскій Вацлавъ, Шафарня чр. Добрж. н. Др.
 295. Рейнардъ Густавъ, Славенцинь чр. Вѣжунъ.
 296. Рейнардъ Карль, Шидлувекъ чр. Млаву.
 297. Рейнардъ Өаддей, Дзержгово чр. Праснышъ.
 298. Рыбольдтъ Эрвинъ, Пюрково чр. Рыпинъ.
 299. Ржешотарскій Франціскъ, Павлово чр. Серпецъ.
 300. Рыковскій Станиславъ, Кржиновлога чр. Хоржеке.
 301. Сѣклюцкій Томашъ, Голешинъ чр. Серпецъ.
 302. Снярскій-Чашицкій Янъ, Ковалевко чр. Плоцкъ.
 303. Снѣховскій Станиславъ, Спѣхи чр. Серпецъ.
 304. Струмилло Марцелій, Косины-Старе чр. Млаву.
 305. Свенцицкій Янъ, Плоцкъ.
 306. Свенцицкій Генрихъ Новавесь чр. Липно.
 307. Сементковскій Фелиціанъ, Радзики-Дуже чр. Рyp.
 308. Стржелецкій Степанъ, Вадково чр. Гонсоцинъ.
 309. Сементковскій Іосифъ, Вомпельскъ чр. Рыпинъ.
 310. Сѣницкій Стефанъ, Леоновъ чр. Сочевку.
 311. Смолинскій Михаилъ, Ключево-Старе чр. Цѣхан.
 312. Смоленскій Маріанъ, Мхувко чр. Праснышъ.
 313. Смоленскій Брониславъ, Ромбержь чр. Цѣхановъ.
 314. Смоневскій Людовикъ, Здзаръ-малы чр. Старож.
 315. Суйковскій Өаддей, Вкра чр. Стржегово.
 316. Суминскій Петръ Нужево чр. Цѣхановъ.

277. Rościszewski Tomasz, Lempin p. Raciąż.
 278. Rościszewski Edward, Radomin p. Dobrzyń n. Dr.
 279. Rościszewski Józef, Sadłowo p. Rypin.
 280. Rościszewski Feliks, Podleck p. Bodzanów.
 281. Różycki Kazimierz, Jastrzębie p. Lipno.
 282. Różycki Leopold, Krętkowo p. Sierpc.
 283. Różycki Stefan, Bądkowo p. Dobrzyń n. W.
 284. Rudowski Tadeusz, Rumoka p. Mławę.
 285. Rudowski Edward, Tomkowo p. Dobrzyń n. Dr.
 286. Rudowski Michał, Grzebsk p. Mławę.
 287. Rudowski Ignacy, Krępa p. Mławę.
 288. Rudowski Ignacy (ojciec), Krępa p. Mławę.
 289. Rutkowski Władysław, Turowo p. Starożeby.
 290. Rutkowski Waclaw, Szafarnia p. Dobrzyń n. Dr.
 291. Rykowski Stanisław, Krzynowłoga-Mała p. Chorzele.
 292. Rzeszotarski Franciszek, Pawłowo p. Sierpc.
 293. Schürr Władysław, Łukowe p. Gąsocin.
 294. Sieklucki Tomasz, Goleszyn p. Sierpc.
 295. Siemiątkowski Felicjan, Radziki-Duże p. Rypin.
 296. Siemiątkowski Józef, Wąmpielsk p. Rypin.
 297. Sienicki Stefan, Leonów p. Soczewkę.
 298. Siniarski-Czaplicki Jan, Kowalewko p. Płock.
 299. Ślaski Zygmunt, Ciechanów.
 300. Smoleński Michał, Kluszewo-Stare p. Ciechanów.
 301. Smoleński Bronisław, Rombierz p. Ciechanów.
 302. Smoleński Marjan, Mchówko p. Przasnysz.
 303. Smoniewski Ludwik, Zdziar-Mały p. Starożeby.
 304. Śniechowski Stanisław. Śniechy p. Sierpc.
 305. Strzeszewski Kazimierz. Arcelin p. Płońsk.
 306. Strzelecki Stefan, Wadkowo p. Gąsocin.
 307. Strumilho Marcelli, Kosiny-Stare p. Mławę.
 308. Sujkowski Tadeusz, Wkra p. Strzegowo.
 309. Sumiński Piotr, Nużewo p. Ciechanów.
 310. Święcicki Henryk, Nowawieś p. Lipno.
 311. Święcicki Jan, Płock.
 312. Święcki Antoni, Rzewin p. Płońsk.
 313. Święcki Kajetan, Kielki p. Raciąż.
 314. Szempliński Jan, Rostkowice p. Wyszogród.
 315. Szempliński Klemes, Kuchary p. Bielsk.
 316. Szempliński Mikołaj, Biała p. Płock.

317. Свенцкій Антопъ, Ржевннъ, чр. Плонскъ.
318. Свенцкій Каетанъ, Келки чр. Раціонжъ.
319. Стржешевскій Казимірь, Арцелинъ чр. Плонскъ.
320. Сляскій Сигизмундъ, Цѣхановъ.
321. Табенцкій Яцекъ, Гнойно чр. Млаву.
322. Табенцкій Конст., Мишевко Стрж. чр. Бодзановъ.
323. Турскій Янъ, Житово чр. Серпецъ.
324. дѣ Тунъ Викентій, Кодлутово чр. Раціонжъ.
325. дѣ Тунъ Игнатій, Козеброды чр. Раціонжъ.
326. Тухулка Флоріанъ, Гроховальскъ чр. Добрж. н. В.
327. Таньскій Антонъ, Кольчинъ чр. Бѣльскъ.
328. Уяздовскій Юліанъ, Нагурки чр. Дробинъ.
329. Уяздовская Юлія, Нагурки чр. Дробинъ.
330. Умицскій Сигизмундъ, Дзембаково чр. Серпецъ.
331. Урбанъ Марцелій кс., Лягтово чр. Бодзановъ.
332. Фрибенъ Владиславъ, Боровички чр. Плоцкъ.
333. Филлеборнъ Антовъ.
334. Халикъ Брониславъ, Костеры чр. Бѣльскъ.
335. Хелховскій Станиславъ, Хойново, чр. Праснышъ.
336. Хелмицкій Людовикъ, Дзеваново чр. Рыпинъ.
337. Хелмицкій Брониславъ, Ковальки чр. Рыпинъ.
338. Хелмицкій Янъ, Выремба чр. Рыпинъ.
339. Хелмицкій Станиславъ, Згагово чр. Серпецъ.
340. Хороманскій Іосифъ, Жохи чр. Гонсоцинъ.
341. Хороманская Анеля " " "
342. Хороманскій Сигизмундъ, Гостково чр. Цѣхановъ.
343. Хамскій Станиславъ, Менченино чр. Плоцкъ.
344. Ханевскій Станиславъ, Дубляны.
345. Харжинскій Александръ, Зелена чр. Журоміяч.
346. Харжинскій Станиславъ, Ростково чр. Старож.
347. Хендзель Адамъ—Плоцкъ.
348. Хмѣлевскій Болеславъ, Цюлково чр. Старожебы.
349. Хмѣлевскій Казимірь, Вержбово чр. Цѣхановъ.
350. Циховскій Адамъ, Жбики чр. Праснышъ.
351. Циховскій Анастасій, Росцишево, чр. Серпецъ.
352. Цыбульскій Альфредъ нотаріусъ, Плоцкъ.
353. Цыприенскій Казимірь, Котерманъ чр. Цѣхан.
354. Чаплицкій Антонъ, Осекъ чр. Вышегородъ.
355. Чаплицкій Люціанъ, Громбецъ чр. Серпецъ.
356. Чарновскій Фр. Ксаверій, Бѣле чр. Млаву.
357. Чосновскій Павелъ, Рженгново чр. Праснышъ.
358. Чаплицкій Валерій, Обрембъ чр. Праснышъ.

317. Szempliński Józef, Gluzek p. Mławę.
318. Szarewicz Wacław, Psary p. Bielsk. ✓
319. Szmagier Teodor, Borkowo-Kościelne p. Sierpc.
320. Tabęcki Jacek, Gnojno p. Mławę.
321. Tabęcki Konstanty, Miszewko p. Bodzanów.
322. Tański Antoni, Koleczyn p. Bielsk.
323. de Thun Ignacy, Koziębроды p. Raciąż.
324. de Thun Wincenty, Kodlutowo p. Raciąż.
325. Tuchółka Florjan, Grochowalsk p. Dobrzyń n. W.
326. Turski Jan, Żytowo p. Sierpc.
327. Ujazdowski Julian, Nagórki p. Drobin. ✓
328. Ujazdowska Julja, Nagórki p. Drobin. ✓
329. Umiński Zygmunt, Dziembakowo p. Sierpc.
330. Urban Marcei ks., Łętowo p. Bodzanów.
331. Waśniewski Florjan, Schabajewo p. Sierpc.
332. Waśniewski Henryk, Giżyno p. Bielsk.
333. Waśniewski Stanisław, Tłubice p. Sierpc.
334. Waśniewski Franciszek, Zaborowo p. Mławę.
335. Wąsowicz Hipolit, Jasień p. Dobrzyń n. Wisłą.
336. Wąsowicz Hipolit, Kamień p. Dobrzyń n. Wisłą.
337. Wąsowicz Wacław, Kamień p. Dobrzyń n. Wisłą.
338. Wąsowicz Tomasz, Zaduszniki p. Włocławek.
339. Węsierski Wincenty, Siecień p. Płock.
340. Wieliczko Władysław, Zukowo p. Raciąż.
341. Wieliczko August, Smoszewo-Krasino p. Sierpc.
342. Wilczyński Adolf, Opinogóra-Dolna p. Ciechanów.
343. Wiloch Franciszek, Kobylniki p. Wyszogród.
344. Włodek Józef, Lekowo p. Ciechanów.
345. Wodziński Stefan, Karwacz p. Przasnysz.
346. Wolibner Aleksander, Piotrowo p. Płock.
347. Wolibner Wacław, Gulczewo p. Płock.
348. Wolibner Józef, Bojanowo p. Sierpc.
349. Wolibnerowa Marya, Gulczewo p. Płock.
350. Woldenberg Maurycy, Rudaw p. Dobrzyń n. Dr.
351. Woldenberg Dawid, Płock
352. Wołowski Ludwik, Baboszewo p. Płońsk.
353. Zakrzewski Edward, Majki p. Drobin. ✓
354. Zakrzewski Marcei, Kosmaczewo p. Drobin. ✓
355. Zakrocki Władysław, Warszawa, Marszałkowska 14.
356. Załuski Jan, Czarnocinek, Warszawa Nowy-Świat 37.
357. Zawadzka Julja, Grzybowo p. Ciechanów.
358. Zawidzki Andrzej, Worowice p. Bodzanów.

359. Шаревичъ Вацлавъ, Псары чр. Бѣльскъ.
 360. Шемплинскій Янъ, Ростковице чр. Вышегородъ.
 361. Шемплинскій Клеменсъ, Кухары чр. Бѣльскъ.
 362. Шемплинскій Миколай, Бяла чр. Плоцкъ.
 363. Шемплинскій Йосифъ, Глужекъ чр. Млаву.
 364. Шлагеръ Теодоръ, Борково Кос. чр. Серпецъ.
 365. Ширъ Владиславъ, Луковъ чр. Гонсоцянъ.
 366. Яблонскій Константинъ, Паржень чр. Плоцкъ.
 367. Яблонскій Станиславъ, Ковалево чр. Дробинъ.
 368. Яблонскій Павелъ Ксандзъ, Бѣльскъ.
 369. Яворовскій Янъ, Униково чр. Коночки.
 370. Ярошевскій Здиславъ, Броды чр. Вышегородъ.
 371. Ярошевская Марія " " "
 372. Янковскій Вацлавъ, Залѣе чр. " Плоцкъ."
 373. Яцковскій-Ностицъ Мечисл., Богуржинъ ч. Млаву.

Члены корреспонденты:

374. Вѣдржицкій Люціянъ, Кленево чр. Бѣльскъ.
 375. Вѣганскій Янъ, Скемпъ.
 376. Грабовскій Павелъ графъ Малавесь чр. Вышегр.
 377. Гурбскій Людовикъ Малавесь чр. Вышегородъ.
 378. Зятковскій Антонъ, Бардонки чр. Цѣхановъ.
 379. Котарскій Сигизм. С. Петербургъ. Адмиралт. К. 9.
 380. Косинскій Игнатій д-ръ Милошевецъ чр. Прасн.
 381. Лѣсьниовскій упр. Испытат. Стан. въ г. Кутнѣ.
 382. Лучицкій Антонъ, Бардоны чр. Цѣхановъ.
 383. Натансонъ Михаилъ, Саяники.
 384. Новицкій Янъ, Грендзице чр. Цѣхановъ.
 385. Недзялковскій Конрадъ, Плоцкъ.
 386. Пłosкій Евгений, Плоцкъ.
 387. Рогуйскій Казиміръ д-ръ Краковъ, Кармелиц. 17.
 388. Сонхоцкій Адамъ, Коваль чр. Рационжъ.
 389. Сташевскій Доминиакъ, Еднорожець чр. Прасн.
 390. Стржешевскій Романъ, Боровички чр. Плоцкъ.
 391. Сикора Вавржинецъ, Лишинъ чр. Плоцкъ.
 392. Хоржевскій Янъ, Хоржево чр. Бѣльскъ.
 393. Шевчиковскій Йосифъ, Делице чр. Бѣльскъ.
 394. Шмельчинскій Романъ, Плоцкъ.
 395. Яворскій Францискъ, Варжинъ чр. Серпецъ.

359. Zawidzki Edward, Blichowo p. Bodzanów.
 360. Zborowski Józef rejent, Płock.
 361. Zglinicki Paweł, Romatowo p. Sierpc.
 362. Zdziarski Bolesław, Ostrzykowo p. Starożeby.
 363. Zdziarski Kazimierz, Sułocin p. Sierpc.
 364. Zdziarski Władysław, Zasady p. Rypin.
 365. Zieliński Ludwik, Wierzbick p. Lipno.
 366. Zieliński Gustaw.
 367. Zieliński Józef, Łązyn p. Lubicz.
 368. Zieliński Walenty, Łązyn p. Lubicz.
 369. Zieliński Władysław, Skępe.
 370. Zieliński Jan, Wola p. Lipno.
 371. Zieliński Konstanty, Srebrna p. Płock.
 372. Żórawski Juliusz, Szczuki p. Przasnysz.
 373. Życki Wacław, Pawłowo-Kościelne p. Przasnysz.

Członkowie-korespondenci:

374. Biedrzycki Lucjan, Kleniewo p. Bielsk.
 375. Biegański Jan, Skępe.
 376. Chorzewski Jan, Chorzewo p. Bielsk.
 377. Grabowski Paweł hrabia, Mała-wieś p, Wyszogród.
 378. Gurbski Ludwik, Maławieś p. Wyszogród.
 379. Jaworski Franciszek, Wawrzyn p. Sierpc.
 480. Kosiński Ignacy Dr., Miłoszewiec p. Przasnysz.
 481. Kotarski Zygmunt, Petersburg, Admiraltey. K. 9.
 482. Leśniowski kier. stac. dośw. w Kutnie.
 383. Łuczyci Antoni, Bordony p. Ciechanów.
 384. Natanson Michał, Sanniki.
 385. Niedziałkowski Konrad, Płock.
 386. Nowleki Jan, Grędziце p. Ciechanów.
 387. Płoski Eugenjusz Płock.
 388. Rogóyski Kazimierz D-r Kraków, Karmelic. 17.
 389. Sąchocki Adam, Kowal p. Raciąż.
 390. Sikora Wawrzyniec, Liszyno p. Płock.
 391. Szmelczyński Roman, Płock.
 392. Staszewski Dominik, Jednorożec p. Prasnysz.
 393. Strzeszewski Roman, Borowiczki p. Płock.
 394. Szewczykowski Józef, Lelice p. Bielsk.
 395. Ziatkowski Antoni Bordonki p. Ciechanów.

Плоцкая Агентура

Балансъ 16 (29)

А К Т И В Ъ.	Рубли и копейки			
I. Касса.				
Наличными деньгами			201	3
2. Кредитныя учрежденія.				
Вкладъ на текущ. счету у Плоц. Общ. Вз. Кред.			30284	75
3. Дебиторы.				
1. Общество „Церера“	150	—		
2. Премія за 1902 г.	198	38		
3. Премія за 1903 г.	1720	82		
4. невнесенныя издержки по протесту векселей	17	10	2086	30
			32572	08

Общества „Церера“.

Февраля 1904 года.

П А С С И В Ъ.	Рубли и копейки.			
1. Запасный капитал			23607	56
2. Кредиторы			1	19
3. Прибыль			8963	33
			32572	08

Agentura Płocka To

Bilans w dniu 29

STAN CZYNNY.		Ruble i kopiejki.			
1. Kasa.					
Gotowizna			201	3	
2. Instytucje kredytowe.					
Płockie Tow. Wz. Kred. wkład na rachunku bieżącym			30284	75	
3. Dłużnicy.					
1. Tow. Ceres	150	—			
2. Premija za rok 1902.	198	38			
3. Premija za rok 1903.	1720	82			
4. Nieuregulowane koszty protestów	17	10	2086	30	
			32572	08	

warzystwa „Ceres“.

Lutego 1904 roku.

STAN BIERNY.		Ruble i kopiejki.			
1. Kapitał zapasowy			23607	56	
2. Wierzyciele			1	19	
3. Zysk			8963	33	
			32572	08	

B. 29563

Katalog książek biblioteki Towarzystwa pozostaje
ten sam, co w roku 1902.

(Patrz Sprawozdanie za rok 1902).

